

BESTUURS- VERSLAG 2020

BESTUURS-
VERSLAG 2020

Voorwoord	4
Collectie	7
Presentatie: tentoonstellingen	13
en filmprogrammering	25
See NL	35
Educatie	42
Academische Activiteiten	50
Development	56
Marketing & Communicatie	60
Exploitatieresultaat en	64
financiële positie	
Governance Code Cultuur	72
Code Diversiteit & Inclusie	74
Fair Practice Code	75
 Bijlagen:	
Nevenfuncties Leden	76
Raad van Toezicht	
Nevenfuncties directeur/	76
bestuurder	

VOORWOORD

VOORWOORD

Er is een voor en er is een na. Eye voor en Eye na 12 maart 2020, toen we 's middags hoorden dat we binnen een paar uur het museum moesten sluiten. Na die allereerste persconferentie in het vroege voorjaar volgden er nog vele. In de zomer gingen we weer een beetje open, vervolgens iets meer, in het najaar weer minder, soms weer even dicht en in de winter weer helemaal dicht. Zo goed en kwaad als het ging, is er achter de schermen hard door-gewerkt: aan een *digitaler, diverser en duurzamer* Eye.

Onmiddellijk na het eerste moment dat de deuren dichtgingen, hebben we ingezet op een (nog) digitaler aanbod: met video-essays, podcasts, hybride events, livestreams, online lespakketten, een digitaal filmkwartier, workshops voor thuis-onderwijs, webinars voor filmdocenten, Eye Society-filmavonden-on-Zoom, gecureerde *Insta-stories*, heuse online tentoonstellingen en complete virtuele festivalpaviljoens voor de internationale promotie van nieuwe Nederlandse films. En natuurlijk met heel veel aanbod en tips voor thuis kijken, via partners als Picl en Vitamine Cineville, maar ook via eigen kanalen als het Eye YouTube-kanaal en de nieuwe Eye Film Player, de in 2020 gelanceerde *on demand* streamingsdienst met pareltjes uit de collectie.

Het was niet alleen de Covid-19-crisis die de wereld (en dus ook Eye) op zijn kop zette in 2020, maar ook de Black Lives Matter-beweging. De wereldwijde demonstraties en de reacties op sociale media leidde ook intern tot discussies. Wat doet Eye en is dat genoeg? Hoe gaan we hier als museum mee om? Al ver voor de opening van het nieuwe museum aan het IJ, zeiden we: 'Eye is er voor iedereen.' Is dat gelukt? Nee, moesten we constateren kijkend naar de samenstelling van ons publiek en van ons personeelsbestand. In 2019 heeft – in vervolg op de Code Culturele Diversiteit & Inclusie – een Eye-brede werkgroep van meer dan dertig collega's, vaak ook geholpen door trainingen en externe deskundigen, het museum zelf onder de loep genomen. Hoe open, toegankelijk en inclusief zijn wij? De werkgroep presenteerde een veelomvattend plan van aanpak met aanbevelingen op het gebied van personeel, programma, publiek en partners. In 2020 zijn de aanbevelingen omgezet in activiteitenplannen en is zowel een in- als externe Raad van Advies Diversiteit & Inclusie geïnstalleerd om de voortgang te monitoren en te evalueren.

Diversiteit, verdieping en verbinding zit sinds jaar en dag in het artistieke DNA van Eye. Zo was in 2020 het programma Black Light over de verbeelding van de zwarte identiteit in de film(geschiedenis), dat vlak voor de lockdown was gelanceerd, ineens urgenter dan ooit. De reeks *Women Make Film* wierp nieuw licht op de filmgeschiedenis door in te zoomen op de onderbelichte rol van vrouwen in de filmindustrie. Met de tentoonstelling *Trembling Landscapes* presenteerde Eye in het najaar van 2020 werk van vooraanstaande Arabische kunstenaars die nog weinig te zien waren in de Nederlandse musea. Geen betere kunstvorm dan film en bewegend beeld om in aanraking te komen met andere werelden, andere tijden, andere denkbeelden. Om je te verplaatsen in de ander, zoals in 2020 zelfs virtueel kon in Eye in de VR-installatie *Traveling While Black*.

En dan is er natuurlijk die nog grotere crisis dan de coronacrisis: de klimaatcrisis. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor *Cinema Ecologica*, een anderhalf jaar durend programma waarin Eye onderzoekt hoe filmmakers de – vaak destructieve – relatie tussen mens en natuur hebben verbeeld. Zodra de lockdown wordt opgeheven, zal het programma van start gaan.

De jaarlijkse Eye Conference voor de internationale gemeenschap van filmarchivarissen en wetenschappers, die vanwege de coronabeperkingen geheel digitaal plaatsvond, had in 2020 als thema *Water, Climate and Migration* waar besproken en onderzocht werd hoe deze vervlochten fenomenen door de filmgeschiedenis heen zijn vastgelegd. Intern is binnen Eye het Green Team opgericht om te onderzoeken hoe Eye een (nog) duurzamere culturele instelling kan worden.

Kortom, achter de schermen is onverdroten door-gewerkt door het team van Eye dat bewondering en waardering verdient vanwege het doorzettingsvermogen en de flexibiliteit in het voortdurend op- en afschalen van programma's. Ondertussen is er gebouwd aan een volledig nieuwe website die voorjaar 2021 gelanceerd wordt.

Er zijn vol enthousiasme nieuwe samenwerkingsverbanden aangegaan met nieuwe filmeducatie-hubs in de regio. Het team van SEE NL, het nieuwe en actieve samenwerkingsverband tussen het Filmfonds en Eye, presenteerde met verve de nieuwe oogst aan Nederlandse films op vele digitale filmmarkten. We presenteerden met *The Brilliant Biograph: Earliest Moving Images of Europe (1897-1902)* een spraakmakende compilatie met door Eye gerestaurerde allervroegste filmbeelden. De film is niet alleen met succes in eigen huis vertoond, maar ook in de Nederlandse filmtheaters en op buitenlandse festivals.

We zijn als een van drie musea genomineerd voor de BankGiro Loterij Museumprijs met het volgende juryrapport: 'Het inzichtelijk maken van wat er achter de schermen gebeurt is duidelijk een speerpunt. Eye weet de complexiteit van het beheren van een audiovisuele collecties en alles wat daarbij komt kijken, zoals restauraties en rechtenbeheer, bijzonder goed aan het publiek over te brengen. De jury vindt het museum hierin voorbeeldstellend.' We wonnen de prijs uiteindelijk niet, maar de nominatie genereerde veel positieve en welkome aandacht voor het museum in tijden van corona.

Meer dan vier maanden was Eye het afgelopen jaar gesloten. Dankzij de generieke steunmaatregelen van de minister van OCW bleef de financiële schade beperkt. En als we toch een beetje open waren, maakten we er het beste van. Met pop-up tentoonstellingen of muzikale optredens op de lege horecavloer. Met filmvertoningen in lounge-opstelling in Cinema 2. Met heel intieme maar toch feestelijke openingen van retrospectieven met het werk van filmmakers als Chantal Akerman en Ramón Gieling in Cinema 1 voor slechts dertig mensen. Met schoolklassen in lege filmzalen.

Er kwamen 250.000 mensen naar Eye (30% van het gemiddeld totaal aantal bezoekers). Ondanks alle beperkingen en extra maatregelen kwam het publiek – wanneer het kon en mocht – graag. Zo gingen er in de zomer tienduizend film liefhebbers naar de best bezochte film in 2020 in Eye: het langverwachte *Tenet* van Christopher Nolan.

Ondanks de ongelooflijk lastige omstandigheden kijken de Raad van Toezicht en het bestuur van Eye terug op een productief jaar. We zien uit naar terugkeer naar normalere omstandigheden en vooral naar heropening, naar het opnieuw verwelkomen van publiek en professionals en naar het samen vieren van onze 75^e verjaardag in 2021.

Alexander Rinnooy Kan
Voorzitter Raad van Toezicht

Sandra den Hamer
Directeur/Bestuurder

COLLECTIE

collectiecentrum

COLLECTIE

De collectie is het fundament van Eye. Meer dan vijftigduizend films die samen een spiegel van onze tijd vormen. Een onuitputtelijke bron voor verhalen, voor lessen uit en over het verleden, voor nieuwe perspectieven op (film)geschiedenis en voor nieuwe ideeën voor de toekomst. De collectie groeit nog dagelijks. Niet alleen met nieuwe Nederlandse films (zo'n 150 per jaar), maar ook vanwege acquisitie (van klassiekers tot immersieve media) en een stijgend aantal schenkingen en overdracht van archieven van makers.

Voor deze internationale cinematografische rijkdom zorgt Eye als schatbewaarder met als doel de collectie te conserveren, ontsluiten, te (laten) gebruiken en hergebruiken.

Als internationaal expertisecentrum met een gerespecteerde academische functie is er sprake van een voortdurende kennisuitwisseling en samenwerking met collega-instellingen (archieven, cinema-theken, festivals, musea en universiteiten) in binnen- en buitenland.

Uit: Activiteitenplan 2021-2024

Het Eye Collectiebeleidsplan 2018-2021: alle ambities op een rij

Het Eye Collectiebeleidsplan 2018-2021 is voor alle stakeholders en belangstellenden te downloaden en te lezen. Het Collectiebeleidsplan geeft inzage in onze werkzaamheden en ambities op het gebied van conservering, digitalisering, restauratie en ontsluiting van filmerfgoed.

Eye heeft de afgelopen vijfenzeventig jaar een internationaal toonaangevende collectie verworven die de hele filmgeschiedenis omspannt, van stille films uit de beginperiode van de cinema tot en met de meest recente Nederlandse bioscoopfilms. Voor de beleidsperiode 2018-2021 heeft Eye een

aantal ambities geformuleerd met betrekking tot onze taken als schatbewaarder, gids en pionier. Op het gebied van beheer en behoud van de collectie wil Eye zijn digitale ecosysteem verder uitbreiden. Eye werkt aan het verkrijgen van een *Core Trust Seal* (zie Collectiebeleidsplan) om onze praktijk ten aanzien van digitale duurzaamheid te laten certificeren.

Eye heeft als een van de prioriteiten voor de komende jaren benoemd de ontwikkeling van nieuwe up-to-date voorzieningen ten behoeve van de opslag en het beheer van de collectie nitraatfilms.

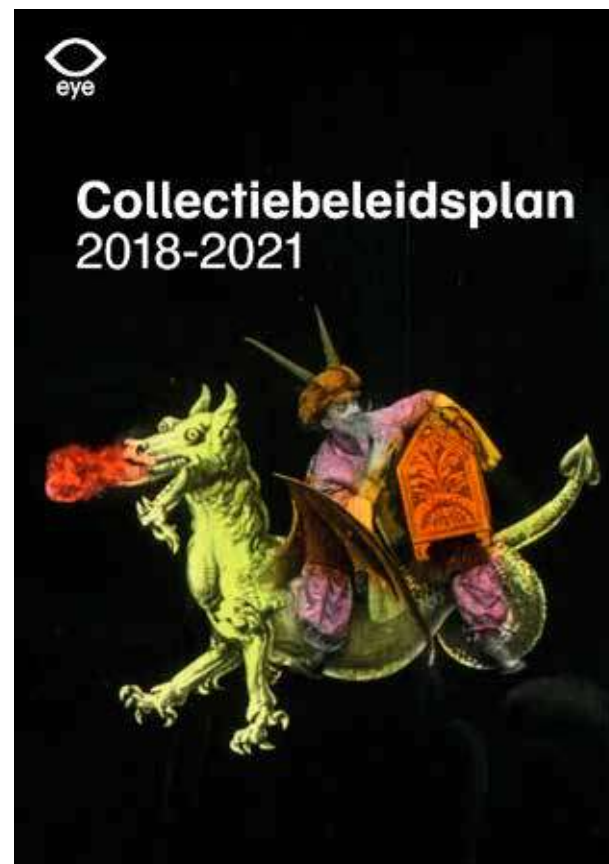
De realisatie van een dergelijke nitraatopslag is uiteraard wel afhankelijk van het beschikbaar komen van extra middelen.

Op het gebied van ontsluiting is de ambitie om jaarlijks twee grote restauratieprojecten te presenteren en de collectie in de volle breedte en in vernieuwende presentatievormen toegankelijk te maken. Dit jaar werden onder andere *Cha Cha* en *Wings of Fame* gerestaureerd.

Ten slotte ambieert Eye zich verder te ontwikkelen als een internationaal toonaangevend expertisecentrum, waarbij wordt ingezet op kennisuitwisseling en samenwerking met collega-instellingen en universiteiten in binnen- en buitenland en is een van de restauratoren dit jaar opgeleid tot geluidsrestaurator.

Het volledige overzicht van alle ambities is te vinden op pagina 50 van het Collectiebeleidsplan → <https://www.eyefilm.nl/files/eyecollectiebeleidsplan2018-2021pdf/download>

Hieronder een aantal presentaties met films en restauraties in binnen- en buitenland.

The Brilliant Biograph: Earliest Moving Images of Europe (1897-1902)

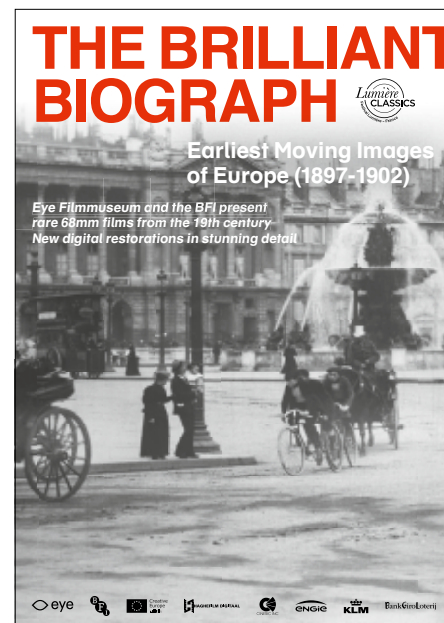
Met steun van de Europese Commissie heeft Eye een vijftigtal films uit de Mutoscope and Biograph-collecties van Eye en de British Film Institute (BFI) digitaal (8K) gerestaureerd. Deze 120 jaar oude één-minuten-tijdcapsules – gedraaid op 68mm-nitraat – zijn vermaard vanwege de unieke resolutie; de opnamen uit de begintijd van de cinema behoren tot de scherpste en rijkst gedetailleerde beelden uit de filmgeschiedenis.

De Mutoscope and Biograph Company maakte als een van de eerste filmbedrijven opnamen van belangrijke gebeurtenissen en evenementen die de hele wereld overgingen. In de collecties van de BFI en Eye is een deel van de films bewaard gebleven; met tweehonderd filmpjes beheert Eye zelfs de grootste Mutoscope and Biograph Company-collectie ter wereld. In 2020 heeft Eye een compilatiefilm van deze restauraties gemaakt.

De eerste beelden van Europa in Eye zijn filmpjes te zien die gemaakt werden rond 1900. Aandoenlijk, indrukwekkend en geestig zijn ze.

NRC

De compilatiefilm brengt de kijker terug naar het leven rond 1900, toen steden als Berlijn, Amsterdam en Londen een sterke groei doormaakten; ook de opnamen van een betoverend Venetië – toen vooral toeristenbestemming voor de happy few – zijn van een indrukwekkende schoonheid. The Brilliant Biograph is op 31 augustus in Eye in première gegaan. Wegens groot succes is de film in Eye telkens geprolonged en vaak (binnen de beperkte corona mogelijkheden) uitverkocht. Ook andere Nederlandse filmtheaters boeken de film. En op het festival van Lyon is de film geselecteerd voor Lyon Classic Award. Daarnaast ging The Brilliant Biograph vanaf 27 oktober 2020 online op de Eye Film Player. Inmiddels is de compilatiefilm te zien geweest in onder andere Engeland, Duitsland, Frankrijk, Italië, Denemarken, Brazilië, China en Turkije.

Eye Film Player

Vanaf eind oktober 2020 is de Eye Film Player beschikbaar, een nieuw streamingplatform waarop *on demand* een groeiende selectie titels uit onze collectie te zien is.

Op de Eye Film Player vind je documentaires en films, zoals de *Paradies*-trilogie van Ulrich Seidl; Nederlandse speelfilms waaronder films van Frans Weisz, Alex van Warmerdam en Pim de la Parra en internationale filmklassiekers van Tarkovski en Ozu.

Vanaf november 2020 publiceren we maandelijks nieuwe films, waaronder compilaties met beelden uit de collectie stille films, met onder andere vroege kleurenfilms, historische reisfilms en films uit de collectie-Desmet. Een groot deel van het aanbod op de Eye Film Player is nergens anders online te zien. Sommige titels op de Eye Film Player zijn gratis te bekijken, voor andere titels betaal je een huurbedrag per film. Hiermee vergoeden we de rechthebbenden voor het beschikbaar stellen van hun film(s). De huurperiode van films is 48 uur, en er zijn geen terugkerende abonnementskosten.

Ook The Brilliant Biograph is te bekijken op de Eye Film Player. Daarnaast is de film in Nederland in diverse filmtheaters vertoond en is deze nog steeds op andere platforms in het buitenland te zien, zoals de BFI-player.

De film is breed uitgemeten in de pers, waaronder artikelen in *El País* en *Le Monde*.

Le Monde sprak van 'Een rondreis door Europa in 45 bewegende haiku's'.

BGL Museumprijs 2020

Eye was een van de drie genomineerden (naast het Mauritshuis en Naturalis) voor de BankGiro Loterij Museumprijs 2020, voor musea die een bijzonder kijkje achter de schermen geven.

Eye meldde zich aan voor deze prijs met een overzicht van onze collectieactiviteiten. Het hele jaar door presenteren de collectiespecialisten van Eye nieuwe aanwinsten, bijzondere vondsten en restauratieprojecten. Tijdens dit kijkje achter de schermen zie je de enorme rijkdom van de Eye-collectie, ontmoet je de curatoren en restauratoren en hoor je hun verhalen over de bijzondere projecten waaraan zij werken.

Schatkamer

Curatoren en restauratoren doen dit bijvoorbeeld in de collegereeks *This is Film!*, *Eye International Conference*, *Unesco Audiovisuele Erfgoeddag*, *Home Movie Day*, publicaties en *Eye on Screen*, de vertoning van filmclips op digitale billboards in de openbare ruimte (2021).

In *Meet the Archive* ben je als eerste getuige van de resultaten, van nieuwe innovatieve manieren van presenteren, van samenwerkingen met filmmakers en internationale archieven.

Eye collectie wereldwijd

De Berlinale vertoonde op 24 februari *The Other Half* van King Vidor uit de Eye-collectie, ingeleid door een medewerker van Eye.

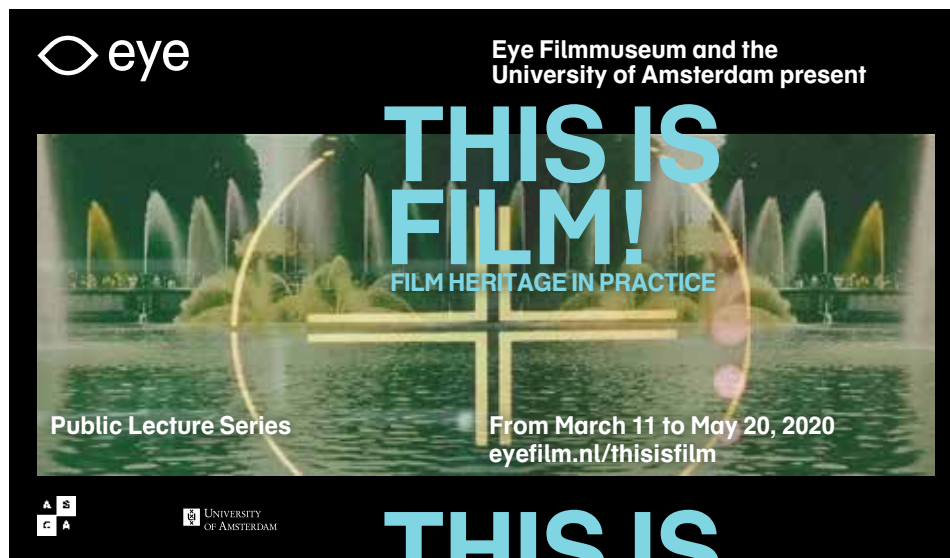
In het Xcentric CCCB in Barcelona is in maart een door Eye gecureerd programma vertoond met als onderwerp *Hand Made in Holland*. *Women Make Films*/Nederlandse vrouwelijke experimentele filmmakers.

→ Zie ook: http://xcentric.cccb.org/en/programas/fitxa/hand-made-in-holland/233158?fbclid=IwAR1HFYU06A9y_8JEUcdZWTb-znUdgO5t-D1RDE3tXB8C1bUkdXqOMV8VaBko.

Twee Eye-restauraties, *Shoes* en *Filibus*, zijn op dvd uitgebracht bij Milestone Film in de VS. Als gevolg hiervan heeft Milestone, samen met Eye, de films wereldwijd kunnen distribueren. Evenals *When Forever Dies*, een overdonderende archival-fictiefilm van Peet Gelderblom over de eeuwige strijd tussen de seksen, met filmfragmenten uit het onuitputtelijke collectie van Eye.

Meet the Archive

Hoe groot en veelzijdig de Eye-collectie is, wordt ieder jaar weer duidelijk als de collectiespecialisten voor het voetlicht treden. *Meet the Archive* brengt bijzondere verhalen over de (vroeg) filmgeschiedenis, haalt vergeten filmmakers naar voren, bericht over nieuwe samenwerkingen en laat zien wat voor het grotere publiek vaak verborgen blijft: de bedrijvigheid achter de schermen van de dagelijkse programmering. Helaas konden dit jaar door toedoen van de coronacrisis *Meet the Archive* en de jaarlijkse *Eye International Conference* alleen in een kleine, online variant doorgang vinden.

Eye Familiedag

Tijdens de *Eye Familiedag* zoomen we in de collectie en collectieactiviteiten. Voorheen stond Eye jaarlijks in oktober stil bij de *Unesco Audiovisuele Werelderfgoeddag* en bij de internationaal gevierde *Home Movie Day*. Vanaf 2020 zijn we deze twee feestelijke gebeurtenissen op een andere manier gaan vieren. Centraal staat de Eye-collectie en alle verhalen die je daarover kan vertellen. Deze keer niet voor een internationaal gezelschap van film-professionals, maar voor kinderen en families uit Amsterdam en omstreken.

Naast krassen of tekenen op celluloid, een filmquiz, een speurtocht en de Eye Walk kon het publiek een aantal onderdelen in de filmzalen bezoeken. Naast een speciale Cinemini-voorstelling, met bijzondere, korte films uit de rijke collectie van Eye, kon de bezoeker naar een film en dansworkshop. Waarbij onder leiding van een choreograaf een dans-workout op historische filmmateriaal werd gegeven – fitness anno 1910!

Kinderen konden ook deelnemen aan een workshop waarbij historisch filmmateriaal opnieuw gemixt mocht worden, uiteindelijk waren de resultaten op het grote doek te bekijken. Tot slot kon de bezoeker filmdetective worden: hoe identificeer je een film?

Tijdens het begin van de coronacrisis creëerden we in korte tijd nieuwe werkpakketten van met name achterstallige werkzaamheden, zoals bijvoorbeeld het opschonen van onze digitale catalogus Collection Eye.

Bezoekers Eye Familiedag 2020 tijdens EyeWalk.

Eye vindt Herman Brood-songs uit *Cha Cha* terug in de collectie

Nooit-vertoonde opnamen van Herman Brood-songs en beelden van chaotische draaidagen van *Cha Cha* zijn teruggevonden in de collectie van Eye. *Cha Cha* (Herbert Curiël, 1979), met Herman Brood en punkzangeres Nina Hagen, geeft een woelig tijdsbeeld van de Amsterdamse popscene eind jaren zeventig.

In 2015 ontving Eye het archief van regisseur Herbert Curiël (1927) bestaande uit verhuisdozen vol papieren, documenten en knipsels. Een verrassende vondst was het film- en geluidsmateriaal van zijn film *Cha Cha*. Stefano Bertacchini en producent Pieter van Huystee werken aan de documentaire *Knockin' on Herman's Door*, grotendeels gebaseerd op het teruggevonden materiaal uit het archief van Curiël.

In 2021, twintig jaar na de dood van Herman Brood, zal Bertacchini's documentaire gelijktijdig te zien zijn met de nieuwe restauratie van *Cha Cha*.

Filmblik en clipboard van *Cha-Cha*, Herbert Curiël (1976, 97');
onder: Nina Hagen en Herman Brood (1979)

Cha Cha NL, 1979, Herbert Curiël, 97', 35mm

Nadat Herman Brood, frontman van The Wild Romance, en punkzangeressen Nina Hagen en Lene Lovich een bank hebben overvallen, besluit Herman dat hij liever terugkeert naar seks, drugs en rock 'n' roll. Intussen formeert jaloezige Nina haar eigen groep, bestaande uit Hermans groepsleden, en trouwen de twee in muziektempel Paradiso. Regisseur Curiël heeft veel oog voor couleur locale: zijn Amsterdam is vooral een braakliggend terrein waar de Vondelstraat-krakers aan hun trekken komen. Ook met opnamen van de Amsterdamse Nederpunkband Panic, met zanger Peter ten Seldam en bassist Piet van Dijk, geroemd om de chaos die ze creëerden onder het spelen van onnavolgbare klassiekers als *Requiem voor Martin Heidegger*. Stefano Bertacchini, cameraman en werkzaam bij de afdeling Filmcollectie, heeft dit materiaal geordend tijdens een inventarisatie naar Nederlandse speelfilms. Het bleek voor een groot deel te bestaan uit niet-gebruikte takes, rushes en geluidsopnamen. Het materiaal biedt een mooi overzicht van de chaotische draaidagen en bevat nooit-vertoonde geluidsopnamen van enkele Broodsongs die de definitieve eindversie van de film niet hebben gehaald, plus opnamen van bands als White Honey en de Streetbeats (met Jan Rot).

PRESENTATIE

PRESENTATIE

Als museum en presentatieinstelling is Eye een permanent festival met een hybride en eclectisch programmerings en tentoonstellingsbeleid. Naast artistieke, inhoudelijke en cinematografische kwaliteit, letten we op historische waarde, actualiteit en maatschappelijke relevantie.

De tentoonstellingen en filmprogramma's worden begeleid door verbredende en verdiepende programma's die context bieden en waarin actief gezocht wordt naar raakvlakken met andere kunst disciplines en maatschappelijke ontwikkelingen. We maken ruimte voor jonge makers in onze programmering en werken actief samen met de vakopleidingen.

Uit: Activiteitenplan 2021-2024

In 2020 zijn in Eye slechts twee in plaats van vier nieuwe tentoonstellingen geopend. Omdat de voorjaars tentoonstelling door de lange lockdown pas in juni kon openen, is de geplande zomertentoonstelling over Albert Serra niet doorgegaan in 2020.

Deze zomer zou Eye de eerste tentoonstelling in Nederland presenteren van de Catalaanse film-, video- en theaterregisseur Albert Serra (1975, Banyoles, Girona). Serra, 'a connaisseur of obscurity' volgens Artforum, is een van de gezichts-bepalende figuren van de nieuwe generatie film-makers uit Europa. De tentoonstelling is uitgesteld.

Daarnaast hebben we de planning opnieuw onder de loep moeten nemen omdat de opbouw van tentoonstellingen langer duurt door de covid-richtlijnen van de Rijks overheid en de tentoonstellingen zelf ook enigszins moesten worden aangepast om geheel corona-proof te zijn. Om die reden is in de loop van het jaar besloten om de tentoonstelling

Trembling Landscapes langer te laten staan, waardoor ook meer mensen de mogelijkheid kregen om de tentoonstelling te bezoeken.

Hierdoor is de tentoonstelling *Vive le cinéma!* – aanvankelijk voorzien voor december 2020 – verplaatst naar eind januari 2021. Uiteindelijk moest *Trembling Landscapes* toch eerder dicht dan voorzien, in verband met de tweede sluiting van de musea halverwege december.

Vanzelfsprekend hadden bovenstaande aanpassingen van de tentoonstellingsprogrammering ook hun weerslag op het begeleidend filmprogramma bij de betreffende tentoonstellingen. Zo kwam er geen Serra-programma, was de programmering bij *Trembling Landscapes* deels online en ging een aantal programma's niet door en is de programmering bij de *Vive le cinéma!* tegelijkertijd met de tentoonstelling naar 2021 doorgeschoven.

Impressie van de tentoonstelling *Trembling Landscapes – Between Reality and Fiction* (2020). Foto: Hans Wilschut

TENTOONSTELLINGEN

Francis Alÿs – Children's Games

(19 december 2019 – 8 maart 2020)

Winter 2019/2020 presenteerde Eye Filmmuseum een grote tentoonstelling rond de Belgisch-Mexicaanse kunstenaar Francis Alÿs. Alÿs (België, 1959) is vooral bekend geworden door zijn speelse oeuvre, dat tegelijkertijd geëngageerd en poëtisch is. Zijn werken zijn fantasievolle en rijke observaties van het dagelijkse leven op soms politiek geladen momenten en plekken. In Eye was in een grote, ruimtelijke opstelling zijn indrukwekkende serie *Children's Games* getoond, over kinderspelen die over de hele wereld worden gespeeld. Sinds 1999 is dit een gestaag uitdijende groep korte filmische werken, met *Hand Stack* (januari, 2020) als meest recente toevoeging.

De tentoonstelling werd goed bezocht, door 32.000 mensen, en is zeer lovend ontvangen door publiek en pers.

In 2018 won Francis Alÿs de Eye Art & Film Prize, de prijs die Eye jaarlijks uitreikt aan een kunstenaar of filmmaker die een belangrijke bijdrage levert aan het grensgebied van film en beeldende kunst. Een internationale jury en adviesraad, bestaande uit sleutelspelers uit de wereld van (beeldende) kunst en film, wijst jaarlijks de winnaar aan.

Francis Alÿs – Children's Games, Eye Filmmuseum © Studio Hans Wilschut

‘De filmwerken van Francis Alÿs zijn prachtig en hoopgevend...’

de Volkskrant

Children's Games #21: Hand Stack © Studio Hans Wilschut

Waar staat het huis van mijn vriend? Abbas Kiarostami, IR 1987, 97 min. 18 + 21 februari 2020
Een gewetensvolle jongen wil het notitieboekje van zijn klasgenoot in een naburig dorp terugbrengen, omdat die anders huisarrest riskeert. Kiarostami's sublieme portret vanuit kinderperspectief waarin het alledaagse tot het avontuurlijke transformeert.

Sandlines Francis Alÿs, MX, 2019, 61 min.
25 februari 2020

De nieuwste en eerste speelfilm van Alÿs, vers van IFFR en Sundance festival. De kinderen van een bergdorp in de buurt van Mosul bootsen een eeuw Iraakse geschiedenis na, van het geheime Sykes-Picotverdrag dat in 1916 werd ondertekend, tot het terreurgebied opgericht door de Islamitische Staat in 2016.

Kids Only

19 februari 2020

Omdat niemand spelen beter begrijpt dan kinderen zelf, organiseerde Eye een gratis toegankelijk kinderevenement bij de tentoonstelling. Een speciale focus lag op kinderen voor wie het niet vanzelfsprekend is om naar het museum te gaan. Zo was Villa Pardoes uitgenodigd en van de partij, evenals Stichting Vrolijkheid en de Buurtambassadeurs. De opkomst was enorm en hartverwarmend.

**‘Een prachtig beeld
van de rijke
belevingswereld
van kinderen...’**

Trouw

Bezoekers Kids Only evenement, bezoekers met de eerste kinderburgemeester van Amsterdam Ilias en presentator Hakim Traïda.

Chantal Akerman – Passages

(1 juni – 30 augustus 2020)

Chantal Akerman was een zeer invloedrijke cineaste, die als een van de eersten de overstap maakte naar de presentatie van haar films in een museale ruimte. Juist omdat Akerman een van de eerste filmmakers is die naast haar werken voor de cinema ook werken maakte voor de tentoonstellingsruimte, is zij zo relevant voor Eye en past haar oeuvre naadloos in het tot nu toe uitgestippelde tentoonstellingsbeleid, waarin we onderzoeken hoe film en bewegend beeld in installatievorm gepresenteerd worden. Een paar dagen voor de beoogde opening in maart sloot het museum noodgedwongen haar deuren vanwege de coronacrisis. Vanaf 1 juni was de tentoonstelling alsnog te bezoeken.

Woman Sitting After Killing, 2001 (links) en *In the Mirror*, 2007 (rechts) © Studio Hans Wilschut

Chantal Akerman (Brussel, 1950 - Parijs, 2015) was een van de grote vernieuwers van de moderne cinema.

Ze maakte zowel speelfilms en documentaires als experimentele films. Daarnaast was zij een pionier in het vormgeven van de vrouwelijke blik, en daarmee van de feministische film. Het persoonlijke en het intieme worden in haar werk gekoppeld aan een heel specifieke en eigen manier van filmen.

Op 25-jarige leeftijd maakte ze haar inmiddels iconische doorbraakfilm *Jeanne Dielman, 23 Quai du Commerce, 1080 Bruxelles* (1975).

Haar werk schakelt moeiteloos tussen de verschillende vormen die film kan aannemen. Door middel van lange, frontale takes, uitgesponnen tracking shots en zeer precies gekaderde – veelal symmetrische – beelden, nodigt het werk van Akerman ons uit een intieme relatie met het gefilmde beeld aan te gaan. Door de lange duur van de shots word je fysiek deelgenoot van de handeling, je ervaart het voorbijgaan van de tijd en voelt je eerder deelnemer dan toeschouwer. Zo word je een reisgenoot van de uiterst persoonlijke tocht die Chantal Akerman, als dochter van een Poolse Holocaust-overleefster, haar hele leven via haar werk maakte en waarin tijd, trauma, oorlog en herinnering de grote thema's zijn.

‘Eye viert Chantal Akerman, een vrijmoedig film-vernieuwer met oog voor vrouwenlevens.’

Trouw

D'Est, au bord de la fiction, 1995 © Studio Hans Wilschut

‘In Chantal Akerman – Passages gaan de installaties zo fraai de dialoog aan met elkaar, met haar films en met de toeschouwer, die zij net zo weet vast te pinnen als haar personages.’

..... de Volkskrant

Now, 2016 © Studio Hans Wilschut

Publicatie

Bij de *tentoonstelling* verschijnt een rijk geïllustreerde publicatie met teksten van Chantal Akerman zelf, aangevuld met essays van Cyril Béghin, Dana Linssen en Roos van der Lint. Cyril Béghin introduceert het oeuvre en beschrijft de historische spanningen in het werk, geworteld in de persoonlijke familietrauma's uit de Tweede Wereldoorlog en Akermans eigen manier om vrij te zijn van enige vorm van verbondenheid. Roos van der Lint zoomt in op de ruimtelijke installaties. De bijdrage van Dana Linssen bestaat uit een filosofisch essay over het begrip tijd in Akermans werk en dat van andere filmmakers en kunstenaars.

Vormgeving: Joseph Plateau. Uitgegeven door Eye Filmmuseum, Amsterdam / naioio Uitgevers, Rotterdam.

De tentoonstelling en de publicatie zijn tot stand gekomen in samenwerking met Claire Atherton, vertegenwoordiger van de Fondation Chantal Akerman en sinds lange tijd Akermans editor, en met Carole Billy, associate director bij Marian Goodman Gallery in Parijs.

Films, talks & events

De tentoonstelling ging vergezeld van een programma van films, talks en events in de filmzalen. Daarnaast was vrijwel haar complete oeuvre te zien, van *Je, tu, il, elle* (1974) en *News from Home* (1977) tot *Toute une nuit* (1980) en *La captive* (2000).

Eye bracht ook twee klassiekers van Akerman in landelijke roulatie: *Jeanne Dielman, 23 Quai du Commerce, 1080 Bruxelles* (1975) en *Les rendez-vous d'Anna* (1978).

Be pretty and shut up! 6 juni 2020

Patricia Pisters, professor filmwetenschappen aan de UvA, gaf op 6 juni, de dag dat Chantal Akerman zeventig zou zijn geworden, een lezing over de rebelse Franse actrice en feminist Delphine Seyrig, die onder meer de hoofdrol in *Jeanne Dielman* speelde.

Aansluitend: *India Song* (Marguerite Duras, 1975, 120 min)

Spatializing Cinema 3 juli 2020

Claire Atherton, editor en artistic collaborator van Chantal Akerman, ging in gesprek met filmcriticus Dana Linssen over de relatie tussen film en installatie in Chantal Akermans werk.

Aansluitend: *No Home Movie* (Chantal Akerman, 2015, 115 min)

L.A. Tea Time Sophie Bédard Marcotte, 2019, 82 min 14 juli 2020

Speelse documentaire over een jonge filmmaker die haar heldin Miranda July wil ontmoeten. Voor Chantal Akerman, haar andere grote voorbeeld, is een postume glansrol weggelegd.

Met inleiding door Marian Cousijn.

Aansluitende film *News from Home* (Chantal Akerman, 1976, 88 min)

My Life with Chantal 28 juli 2020

Lezing door Eric de Kuyper, filmmaker, auteur en oud-adjunctdirecteur van Eye Filmmuseum. Hij vertelde over zijn nauwe samenwerking met Chantal Akerman aan projecten zoals *La captive* (2000) en *Demain on déménage* (2004).

Aansluitend: *Demain on déménage* (Chantal Akerman, 2004, 110 min)

Chantal Akerman: Film & Dance 11 augustus 2020

Vertoning van *Un jour Pina a demandé...* (Chantal Akerman, 1983) en de korte film *Tanz für eine Frau* (Ulrike Rosenbach, 1975) met inleiding van Helen Westerik. In samenwerking met Cinedans.

Women Make Film juni/juli 2020

De Nederlandse première van *Women Make Film: A New Road Movie through Cinema* (2019) – wordt in 2021 uitgebracht in Eye. Deze zomer waren op vier woensdagavonden afleveringen uit de Engelse versie te zien, waarin bijzondere aandacht uit ging naar de films van Chantal Akerman.

‘Akerman wilde een ruimte waar je kunt voelen.’

.... NRC Handelsblad

‘Akerman in Amsterdam. Niet te missen expo van de beste Belgische regisseuse.’

De Standaard

‘Chantal Akerman – Passages: Kijk, luister, huiver, lach. Een tentoonstelling in Eye met een omlijstend filmprogramma doet recht aan haar revolutionaire oeuvre.’

De Filmkrant

‘[De installatie Now] is de cri de coeur van een Mensch gevangen tussen mededogen en misantropie, maar vooral die van een compromisloze, vernieuwende en rusteloze kunstenaar die zich door geen plaats, tijd of stroming liet strikken.’

Knack

Trembling Landscapes – Between Reality and Fiction Eleven Artists from the Middle East (19 september – december 2020)

Basel Abbas & Ruanne Abou-Rahme, Heba Y. Amin, Jananne Al-Ani, Ali Cherri, Joana Hadjithomas & Khalil Joreige, Mohamad Hafeda, Larissa Sansour, Hrair Sarkissian, Wael Shawky

Juist in de huidige onzekere tijden wil Eye prikkelend aanbod blijven verzorgen. Mensen hebben behoefte aan cultuur, die verdieping maar ook ondersteuning biedt en uitwisseling tussen culturen stimuleert. En dit met name in een periode van een naar binnen gerichte blik en een focus op het huiselijke en het dichtbij én, juist ook in een periode van heftig verzet tegen discriminatie en rassenongelijkheid, is het van belang dat de culturele instellingen de meerstemmigheid van onze wereld voor het voetlicht brengen.

Landschap is een beladen begrip in het Midden-Oosten*. Aan de ene kant is het landschap gevormd door een heftige mix van nationale en natuurlijke grenzen, conflicten over grondstoffen en gebied, en (koloniale) geschiedenis. Aan de andere kant is het een rijke bron voor identiteit, traditie en verbeelding. Deze tentoonstelling verkende het landschap met enkele van de meest vooraanstaande film- en videokunstenaars uit de Arabische wereld. Hun werk bevraagt het beeld dat van de regio bestaat en geeft er een nieuwe invulling aan. Daarbij maken ze gebruik van een groot aantal kwesties die met elkaar vervlochten zijn, van geografie en conflict tot het gevoel ergens thuis te horen.

*De geografische term Midden-Oosten is niet neutraal, maar heeft een Eurocentrische en koloniale achtergrond.

Larissa Sansour, *Nation Estate*, 2012.
Alle foto's: Eye Filmmuseum © Studio Hans Wilschut

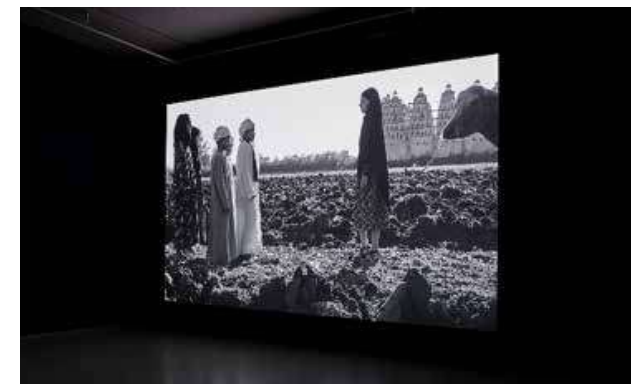
Basel Abbas & Ruanne Abou-Rahme, *The Incidental Insurgents. Part 3*.

Jananne Al-Ani, *Shadow Sites I*, 2010.

Heba Y. Amin, *The Pupil of the Mosquito's Eye*, 2016.

Wael Shawky, *Al Araba at Madfuna II*, 2013

Evenementen, context en samenwerkingsverbanden

Om de *tentoonstelling* te promoten is actief samenwerking gezocht met nieuwe partners waar bijzondere activiteiten uit voortkwamen. Het wederzijdse enthousiasme werkte aanstekelijk en had een aantal bijzondere activiteiten tot resultaat. Zo produceerde Shyema Buali, directeur van het BBC Arabic Festival en programmeur van het London Palestine Film Festival, een online feature voor *Cinema Badila* op BBC Arabic TV, gepresenteerd door Reda Almawy in het Arabisch. Hier is zeer uitgebreid bij de tentoonstelling stil gestaan. Gastcurator Nat Muller is geïnterviewd, net als een aantal deelnemende kunstenaars, en er is veel videomateriaal van de tentoonstelling getoond.

Om de tentoonstelling onder de aandacht van nieuwe doelgroepen te brengen zijn de zaalteksten en de uitnodigingskaart ook aangeboden in het Arabisch (naast Nederlands en Engels).

De tentoonstelling is samengesteld door gastcurator Nat Muller, specialist in hedendaagse film en kunst uit het Midden-Oosten, tezamen met het tentoonstellingsteam van Eye.

Opening

Gezien de coronamaatregelen kon een feestelijke opening van de tentoonstellingen geen doorgang vinden. Wel waren op donderdag op 17 september zes van de kunstenaars live aanwezig tijdens de persconferentie. Nat Muller ging kort met hen in gesprek.

Persconferentie met Nat Muller en kunstenaars, 17 september 2020, Eye Filmmuseum

Video tour met Nat Muller

Hrair Sarkissian, video interview

Guided tour

Met het oog op verminderende bezoekersaantallen gezien de coronacrisis, is al in een vroeg stadium een videotour opgenomen. Nat Muller gaat hier uitgebreid in op elk werk in de tentoonstelling. De tour wordt gratis op de website aangeboden.

Video-interviews

Om de kunstenaars aan het publiek te introduceren is met elk van hen een kort persoonlijk interview opgenomen. De video's zijn gedeeld op sociale media.

Basma Alsharif, *Ourobouros*, 2017

Ziad Kalthoum, *Taste of Cement*, 2017

Nadir Bouhmouch, *Amussu*, 2019

Films, Talks & Events

Nat Muller stelde een filmprogramma samen met een groot aantal films en documentaires uit de Arabische wereld die zelden of niet eerder in Nederland zijn vertoond. Gastsprekers verzorgden inleidingen en korte Q&A's met de filmmakers. Tijdens de tweede museumsluiting in november is een aantal vertoningen afgelast en is samenwerking met het online streaming platform Picl gezocht. Een selectie uit de programmering is vervolgens tot en met het einde van de tentoonstelling op Picl aangeboden, inclusief de op video opgenomen inleidingen van de gastsprekers. In het reguliere programma zijn verder nog films vertoond van Nadir Bouhmouch, Eliane Raheb, Joana Hadjithomas en Khalil Joreige.

Memory, Exile, Travel 29 september 2020

Een avond die ons meenam via Beiroet, de Bekavallei van Libanon, Gaza en Jeruzalem, naar Spitsbergen, IJsland, Bretagne en de Mojave-woestijn. Met films van kunstenaars die het landschap bekijken vanuit het perspectief van herinnering en ballingschap, waaronder Mira Adoumiers visuele essay *Errans* (2019), en Basma Alsharifs experimentele film *Ouroboros* (2017). De avond werd ingeleid door Judith Naeff en afgesloten met een Q&A met Mira Adoumier.

Hollywood and Landscapes of 'The Orient'

(part 1) 8 oktober 2020

Een lezing van kunstenaar en cultuurhistoricus Sary Zananiri, inclusief vele filmfragmenten, waarin hij toont hoe Hollywood het landschap van het Midden-Oosten door de jaren heen heeft afgebeeld. Gevolgd door de documentaire *Reel Bad Arabs: How Hollywood Vilifies a People* (2006).

De filmgeschiedenis kent een lange reeks van vernederende stereotypen van Arabieren – van bedoeïenenbandieten en onderdanige maagden tot sinistere sjeiks en gewapende 'terroristen'.

De kritische documentaire pleit voor een ander verhaal dat recht doet aan de Arabische geschiedenis en cultuur.

Hollywood and Landscapes of 'The Orient'

(part 2), 13 oktober 2020

Jaffa vormde het decor voor vele Israëlische en Amerikaanse films uit de jaren zestig tot negentig. De Syrische kunstenaar Kamal Aljafari verwijderde in *Recollection* de Israëlische acteurs uit het beeld om ruimte te geven aan de mensen die bij toeval op de achtergrond van deze opnames te zien waren; hij noemt dat 'filmische gerechtigheid'.

Terra Infirma: Infiltrators 20 oktober 2020

Indringende documentaire van Khaled Jarrar over de dagelijkse beproevingen van Palestijnen als zij routes zoeken langs de barrières die Israël heeft opgeworpen op de Westelijke Jordaanoever/Jeruzalem, inclusief de zeven meter hoge muur. Een ijzingwekkend kat-en-muisspel. Inleiding door Sheyma Buali.

Terra Infirma: Taste of Cement 20 oktober 2020

Syrische bouwvakkers in ballingschap zijn verscheurd tussen twee plekken: hun door de oorlog verwoeste huizen in Syrië en de naoorlogse wederopbouw in Libanon. Gedurfde, fantasierijke en visueel spannende winnaar van de internationale competitie op Visions du Réel van filmmaker Ziad Kalthoun. Met inleiding door Sheyma Buali.

Terra Infirma: Amussu 20 oktober 2020

Marokkaanse dorpelingen komen in opstand tegen de grootste zilvermijn van Afrika. Ze gebruiken muziek, film en theater als een vredige vorm van protest tegen de anonieme machthebbers, zo is te zien in de krachtige documentaire *Amussu*. Met inleiding door Sheyma Buali.

Everyday Life in a Syrian Village 21 oktober 2020

Documentairemaker Omar Amiralay uit Syrië is altijd een groot criticaster geweest van de landbouw- en landhervormingen van zijn regering. Hij laat met deze mijlpaal van de Arabische cinema zien hoe het leven van dorpelingen langs de Eufraat ingrijpend is veranderd door een dam. De regering liet ze in de kou staan. Met inleiding door Wael Kadlo.

Those Who Remain 23 oktober 2020

De boer Haykal probeert met horten en stoten zijn boerderij en restaurant te runnen op de grens van Libanon en Syrië. Regisseur Eliane Raheb ziet Haykal als een metafoor van Libanon. Hij woont in een christelijke enclave die grenst aan zowel soennitische moslimdorpen als sjiiitische moslimdorpen. De staat is hier totaal afwezig en kleine groepen en fanatieke partijen nemen de macht over. Haykal gaat ondertussen koppig door met zijn eigen plan.

Helaas gooide Covid-19 ook voor dit programma roet in het eten. Een deel van het programma hebben we fysiek door kunnen laten gaan, voor een ander deel waren we genoodzaakt om het programma te transformeren in een online evenement. Ook waren we door de sluiting van de musea genoodzaakt een aantal filmvertoningen te verplaatsen naar nieuwe data eind november of zelfs af te gelasten.

Artist Talk Heba Amin (live stream)

9 december 2020

De Egyptische kunstenaar Heba Y. Amin, van wie in de tentoonstelling het werk *The Earth is an Imperfect Ellipsoid* getoond werd, gaf een *lecture performance* over haar werk, waarin kwesties zoals mobiliteit en gender verder uitgediept werden, vanuit het idee dat landschap een uiting is van dominante politieke macht. Na afloop gingen Nat Muller en online toeschouwers met Heba in gesprek.

Oude Kerk, Amsterdam, 21 oktober 2020

Op 21 oktober was Nat Muller te gast in een uitgebreid gesprek in de Oude Kerk.

Tropenmuseum, 11 november en 9 december 2020

Bezoekers werd een blik gegund in het depot van het Tropenmuseum, met conservator Sarah Johnson om te ontdekken hoe en welke kunstwerken en objecten zich verhouden tot de tentoonstelling.

Dubblaja - Remixing Landscapes Through Soundscapes
7 november 2020, Eye Filmmuseum (livestream)

Dubblaja (livestream) i.s.m. Salwa Foundation, 7 november 2020

Salwa is een platform voor met name Arabischstalige kunstenaars die nieuw zijn in Nederland en het culturele landschap diverser willen maken. Voor de voorstelling *Dubblaja – Remixing Landscapes Through Soundscapes* heeft Salwa geluidskunstenaars uit de eigen gemeenschap uitgenodigd om een nieuwe soundtrack te maken bij stille-filmbeelden uit de Eye-collectie. Doel was vraagtekens te zetten bij de koloniale en stereotiepe verbeelding van het Midden-Oosten en de personages op het doek.

De fragmenten bestaan uit gerestaureerd beeldmateriaal uit het Midden-Oosten in de 20e eeuw. Deze reisbeelden geven een kijkje in het soort visuele etnografie dat in het tijdperk van kolonisatie gangbaar was. Toch zijn de beelden een uiterst belangrijk hulpmiddel om deze geschiedenis van representatie te begrijpen. Ze ontrafelen de machtsdynamiek die vandaag de dag nog steeds relevant is.

Unfolding Layers (webinar) i.s.m. Salwa Foundation, 11, 18, 25 november 2020

In samenwerking met Salwa presenteerde Eye de digitale filmclub *Unfolding Layers* op drie woensdagavonden in november. Hierin bespraken Arabischstalige kunstenaars eigen werk en thema's naar aanleiding van de tentoonstelling. Via een voor publiek toegankelijke ZOOM konden kijkers meepraten.

ZINE

Uit behoefte aan gesprek over de tentoonstelling en daar een tastbaar object voor te produceren, creëerde Salwa tot slot het mini-tijdschrift *Zine*, waarin een aantal jonge kunstenaars met elkaar reflecteren (in Arabisch en Engels) op de tentoonstelling. *Zine* is gratis aangeboden bij de uitgang van de tentoonstelling.

Rabbani Foundation (webinar)

Rabbani Foundation zet zich in voor culturele uitwisseling tussen Europa en de Arabische landen. Het fonds ondersteunde financieel de tentoonstelling en de randprogrammering. Daarnaast is een van hun edities van de online webinar serie *Rabbani Talks* gewijd aan de tentoonstelling in de vorm van een uitgebreid gesprek met gastcurator Nat Muller.

KAPOOOW (augmented reality)

Samen met Kapooow, marketingbureau gespecialiseerd in inclusiviteit en interactiviteit, ontwikkelde Eye een speciale campagne met een augmented reality-ervaring (AR) op de telefoon.

In de AR opent zich voor je voeten, in de echte wereld, een gat in de grond. Je ziet verschillende monitors waar je op kunt klikken, waarna informatie verschijnt over de kunstenaar en zijn werk, waarbij politiek gevoelige onderwerpen niet worden vermeden. Zo is de onzichtbare rijke Arabische cultuur ontsloten, gezien door de ogen van internationale kunstenaars.

Educatie: Lesson up

Met het wegvallen van de mogelijkheid om schoolklassen in de tentoonstelling te begeleiden, via bijvoorbeeld rondleidingen, is een online les ontwikkeld om de tentoonstelling *Trembling Landscapes* op een goede manier naar de klas te brengen. Kunstenaar Larissa Sansour stelde haar film *Nation Estate* beschikbaar om in deze les te vertonen en te bespreken. De les is ontwikkeld voor leerlingen van havo en vwo. De leerlingen onderzoeken in hierin stapsgewijs de boodschap van de filmmaker en worden gestimuleerd na te denken over hoe zijzelf betekenis geven aan kunst.

Jumana Manna, *Wild Relatives*, 2018

FILMPROGRAMMERING

Binnen het omvangrijke filmprogramma schenkt Eye aandacht aan film als kunstwerk, aan film als historisch cultureel erfgoed, aan film als maatschappelijk engagement, aan film als entertainment, aan film als beeldende kunst en aan film in relatie tot andere kunsten. Van het begin van de filmgeschiedenis tot aan actuele ontwikkelingen.

Zo krijgen klassiekers, nieuwe auteursfilms, vroege avant-gardefilms en de allernieuwste cinematografische VR-experimenten een plek. Het duiden en voorzien van de juiste context van de geselecteerde werken ziet Eye als een wezenlijke taak van het museum.

Van kwaliteitsfilms uit verschillende genres, van beginnende en gevestigde makers, van crossover-films tot films van experimentele makers, en ook blockbuster filmmakers uit Hollywood die een cultstatus hebben verworven, met films die met camerawerk, acteerwerk, soundtrack en montage een *zeitgeist* hebben weten te vangen.

Deze worden binnen uiteenlopende formats in Eye gepresenteerd, onderzocht en gecontextualiseerd.

Videograms of a Nation, Redux

Eye volgt al jaren de *Roemeense cinema* in haar presentatieprogramma en in de aankoop van klassiekers voor de collectie. In januari presenteerde Eye het programma *Videograms of a Nation, Redux*. Het programma bestond uit een reeks klassieke en minder bekende, zeldzame films van zowel grote namen, als opkomend talent.

Verbindende factor was een terugblik op de Roemeense revolutie van december 1989 en alles wat daarvoor en daarna gebeurde. In de eerste week

waren dagelijks gasten aanwezig voor inleidingen, Q&A's en panelgesprekken. In huis waren onder meer de regisseurs Radu Muntean en Radu Jude, Corina Suteu (voormalig minister van Cultuur in Roemenië), Ada Solomon (producent), Dana Bunescu (film en geluid editor) en Irina Trocan (filmprogrammeur Next Film Festival Boekarest).

Binnen onze reeksen werd ook aandacht besteed aan de Roemeense film. Zo is in *Eye on Art* een verzamelprogramma getoond van elf korte films van het legendarische kunstcollectief *Kinema Ikon*, dat ook al actief was tijdens het communistisch regime. Na afloop van het programma schonk Radu Jude, van wie meerdere films in het programma waren opgenomen en prominent gast van het programma, zijn volledige oeuvre aan het archief van Eye.

Black Light

Met *Black Light* zette Eye de schijnwerpers op de verbeelding van zwarte identiteit (*Black identity*) in film van 1920 tot nu. Er is niet één zwarte cinema. *Black Light* viert de verscheidenheid en kracht van de zwarte film. Van *Within Our Gates* (Oscar Micheaux, 1920) en *Almacita di Desolato* (Felix de Rooy, Curaçao, 1986) tot *Moonlight* (Barry Jenkins, 2016) en van *Do the Right Thing* (Pike Lee, 1989) tot *Tom Adelaar* (Gonzalo Fernandez, 2018, NL). Eye nodigde voor dit themaprogramma tien gastcuratoren uit om speciale voorstellingen te maken.

Black Light is door de coronacrisis in de tijd doorgeschoven maar kwam in een andere, meer structurele vorm terug. De circa dertig films die op het programma stonden, zijn ingezet in de zomermaanden. De acht speciale avonden met gasten, livemuziek, *spoken word* en panelgesprekken werden verspreid over deze maanden. Deze spreiding had als voordeel dat gedurende een groter deel van het jaar aandacht gegeven kon worden aan deze urgente thematiek.

Voor *Black Light* was ook een nieuw VR-werk geselecteerd, het emotionerende en verontrustende *Traveling While Black* van Roger Ross Williams. *Black Light*-avonden die in de zomer en najaar van 2020 zijn gepresenteerd hieronder uitgelicht.

Eye on Sound

In augustus is binnen onze *Eye on Sound* reeks de film *Within Our Gates* van Oscar Micheaux in de Arena vertoond. Oscar Micheaux vervulde een pioniersfunctie als zwarte maker in de jaren twintig van de vorige eeuw. Met *Within Our Gates* nam hij, in een plot vol melodramatische verwickelingen, ferm stelling tegen rassenhaat. De film is in de Eye Arena live begeleid door de Cubaanse jazzpianist Ramón Valle. *Within Our Gates* was Micheaux' onverschrokken antwoord op D.W. Griffiths racistische *The Birth of a Nation* uit 1915, waarin nota bene de Ku Klux Klan een heldenrol vervult.

Ramón Valle is een bekende van het Bimhuis en wordt over de hele wereld geprezen om zijn expressieve spel. In deze opstelling zaten mensen op de trappen op kussentjes en is de film via een 35mm-projector van bovenaf de trappen op het scherm voor de ramen van het restaurant geprojecteerd. Dat an sich is al een cinematografische ervaring. Fijne bijkomstigheid was dat het restaurant zorgde voor de bediening van drankjes en versnaperingen.

Cinedans

In september presenteerde Eye een succesvolle avond in samenwerking met Cinedans Festival onder de naam *Black Light Dance: Shorts*. Deze compilatie bestond uit dansfilms van het Afrikaanse continent en de diaspora van het heden en het verleden. Met creativiteit en verbeeldingskracht zijn hedendaagse makers aan de slag gegaan met onderwerpen als gender, persoonlijke expressie en gezagsstructuren, en dit resulteerde in bijzonder nieuw werk.

Xtended

In het kader van *Black Light* hebben we ook een nieuw VR-werk geprogrammeerd binnen onze Xtended reeks. Het emotionerende en verontrustende *Traveling While Black* van Roger Ross Williams is goed ontvangen op Sundance vorig jaar en beleefde zijn première in Nederland in Eye in juli.

In *Traveling While Black* zit je aan tafel in Ben's Chili Bowl, een restaurant in Washington uit 'The Green Book'. Het is ontroerend om het vertrouwen te krijgen van de Afro-Amerikaanse klantenkring in Ben's Chili Bowl en te horen wat het voor hen betekent om zwart te zijn in Amerika. Ross Williams wijst met zijn werk op de noodzaak van 'safe spaces' voor Afro-Amerikanen. Discriminatie is niet iets van het verleden; het geweld vindt nog elke dag plaats. *Traveling While Black* was ook binnen ons *Black Light*-programma een uitnodiging om de discussie aan te gaan over het verleden en het heden, met het oog gericht op de toekomst. De maker koos immers niet voor niets voor dit medium: "Ik koos voor de immersieve VR-techniek om iedereen na te laten denken over de kwestie van 'ras' in Amerika. Je kunt er niet aan ontsnappen, net zomin als Afro-Amerikanen kunnen ontsnappen aan de realiteit van zwart zijn in Amerika."

Door de Black Lives Matter-protesten en de strijd tegen institutioneel racisme, ook in de Nederlandse film en kunstwereld, die daaruit volgde, was het programma urgenter dan ooit.

Het programma kreeg goede recensies, met name over het VR-werk *Traveling While Black*, dat direct was uitverkocht en meerdere malen is geprojecteerd, was de pers lovend met quotes als “...voel je je tranen in je VR-headset naar beneden rollen...” (**** NRC Handelsblad), “...bijzonder aangrijpend...” (**** Trouw), en “...voelbaar...krachtig...” (de Filmkrant).

Van De Jantjes tot We zijn er

Roelof Jan Minneboo en Ivan Barbosa presenteren een avond over de representatie van zwarte mensen in Nederlandse films, aan de hand van fragmenten, van een Sinterklaasintocht uit 1920 tot *We zijn er* (2016) met Typhoon. Aansluitend vertoonden we de Telefilm *Cabo* (2012) van Ivan Barbosa.

Queer Black Cinema

Judith Leysner, een van de gastprogrammeurs van *Black Light* en kunstenaar, oprichter en directeur van NEVERNEVERLAND, presenteerde in samenwerking met *The Black Student Union* (studenten van Sandberg en de Gerrit Rietveld Academie) een avond rondom queer Black cinema.

Chantal Akerman-programma

Zomer 2020 presenteerde Eye Filmmuseum een grote solotentoonstelling en een uitgebreid filmprogramma van het werk van Chantal Akerman. De filmprogrammering rond de tentoonstelling *Chantal Akerman – Passages* is vanaf de heropening na de eerste lockdown periode op 1 juni samen-gevoegd met ons voorjaarsprogramma *Women Make Film*, dat eigenlijk al in mei zou starten. Het programma herschrijft de filmcanon met films van louter vrouwelijke makers.

In dit kader presenteerde Eye een voorpremière van *Women Make Film, A New Road Movie Through Cinema*, Mark Cousins veertien uur durende prachtige epos, waarnaar het programma in Eye vernoemd is. De speciale avonden met gasten zijn voor beide programma's verspreid te zien gedurende de gehele zomer.

Met zesendertig voorstellingen toonde Eye vijftien lange speelfilms van Akerman, een korte film, plus films die op haar werk zijn geïnspireerd. Eye bracht verdieping aan in de vorm van *Eye on Art* specials.

In het kader van *Women Make Film* bracht Eye in het land vier klassiekers opnieuw uit: *The Ascent* (Larisa Shepitko, 1977); *The Piano* (Jane Campion, 1993); *Le bonheur* (Agnès Varda, 1965); *Jeanne Dielman, 23, Quai du Commerce, 1080 Bruxelles* (Chantal Akerman, 1975).

Women Make Film

Voor *Women Make Film* heeft Mark Cousins met behulp van filmarchieven van over de hele wereld 700 scènes geselecteerd uit films van 183 verschillende filmmakers. En net als in zijn eerdere werk presenteert hij dit in de vorm van een filmcollege. Hierin gaat hij in op technieken, filmstijlen, genres en thema's door de filmgeschiedenis heen. Maar dit keer met alleen maar voorbeelden van films van vrouwelijke makers. Hij gaat in op camerastandpunten, mise-en-scène, acteerstijl, gebruik van geluid; hoe onderwerpen als religie, werk, liefde, verlies, in beeld zijn gebracht. Ook Nederlandse makers, zoals Marleen Gorris, Heddy Honigman en Nanouk Leopold komen aan bod.

NRC gaf het werk vier sterren en schreef: 'nooit ging het vervelen... verrassen de filmfragmenten die het verhaal vertellen constant... Cousins' enthousiasme is onbetaalbaar, net als zijn vermogen tot verbazing... verbindt onvermoeibaar ambachtelijkheid met onverschrokken creativiteit.'

Herdenking Kees Hin

Op zondag 4 oktober overleed documentairemaker *Kees Hin*. De bevolgen filmkunstenaar laat een groot en veelzijdig cinematografisch oeuvre achter. In Eye Filmmuseum heeft een herdenkingsbijeenkomst voor en over Kees plaatsgevonden, waar vier korte films werden vertoond, elk ingeleid door een bevriende filmmaker. Peter Delpeut schreef daarnaast een in memoriam.

De herdenkingsbijeenkomst voor Kees Hin was tot aan het einde van het jaar via de site van het Filmfonds terug te kijken.

Ramón Gieling at Work

Een selectie van Ramón Gielings werk was in de maand december te zien in Eye. In dezelfde maand vond de première van Gielings nieuwe speelfilm *Sisyphus at Work* plaats en verscheen zijn boek *Wegens werkzaamheden geopend*.

Het uitzonderlijke vinden in het gewone, schoonheid vinden in het weerbarstige en tegendraadse: het is een van de rode draden in het oeuvre van Gieling, die in 1986 eerste bekendheid verwierf met de film *Duende*.

Reeksen

Restored & Unseen

Restored & Unseen stond in januari in het teken van de Spaanse cineast Victor Erice (1940).

In samenwerking met het Rijkmuseum, waar Erice een masterclass gaf ter gelegenheid van de tentoonstelling *Velázquez – Rembrandt*, en het Spanish Film Festival vertoonden we alle drie de al geruime tijd niet meer in Nederland vertoonde speelfilms van Erice: *El espíritu de la colmena*, *El sur* en *El sol del membrillo*.

Erice was zelf op 12 en 13 januari te gast in Eye, waar hij na afloop van de films werd geïnterviewd door de directeur van het Spanish Film Festival. Veel vaste Eye-bezoekers, maar ook de achterban van het Spanish Film Festival, onder wie veel jongeren, waren massaal komen opdagen voor deze legendarische filmmaker, die zich maar zelden laat uitnodigen voor presentaties van zijn werk. Erice zat op zijn praatstoel en nam in een afgeladen Cinema1 uitgebreid de tijd om op vragen van het publiek in te gaan.

Restored & Unseen: Still Letter from an Unknown Woman

In juni en juli is *Stamping Ground* vertoond, de documentaire over het legendarische popfestival dat in 1970 in Kralingen plaatsvond. Bij de restauratie en de vertoningen van de film is nauw samengewerkt met de familie van regisseur George Sluizer.

Zoals gebruikelijk haken we met onze series ook nu weer aan op grotere thema's die gedurende een bepaalde periode centraal staan. Zo ook met *Restored & Unseen* is in relatie tot *Women Make Film* aandacht besteed aan het werk van drie Oost-Europese filmmakers, Kira Moeratova (*Long Farewells*), Larissa Shepitko (*The Ascent*) en Marta Meszaros (*Adoption*), die in de jaren 60 en 70 tot de voorhoede behoorden van een nieuwe generatie vrouwelijke cineasten.

Veel van hun films zijn nu gerestaureerd en worden vertoond op internationale filmfestivals. Eye heeft er een aantal aangekocht voor de collectie.

In september lag de focus op de vroege films van acteur Jack Nicholson, *Five Easy Pieces* (1970) en *One Flew Over the Cuckoo's Nest* (1974), films uit een van de meest creatieve periodes uit de Amerikaanse filmgeschiedenis, New Hollywood.

Hoogtepunten uit het najaar waren een avond rond het werk van de Afrikaanse filmpionier Ousmane Sembène met zijn gerestaureerde vroege films, de internationale carrière van de Joods-Duitse cineast Max Ophüls, nieuwe 4K-restauraties van de Britse klassieker *The Third Man* en Fellini's *Amarcord*, en de 4K-restauratie van *Karakter*, aansluitend Q&A met Mike van Diem.

Van Diem was aangenaam verrast door het weerzien met zijn film en sprak na afloop zijn waardering uit voor de 4K restauratie:

“Fantastisch eindresultaat (...) De restauratie toont met een sublieme grading van het nagenoeg onbeschadigde negatief onze film echt ‘als nieuw’ en van begin tot eind, beeld voor beeld, precies zoals we hem destijds bedacht hadden. Werkelijke schitterend! Hulde en grote dank!”

Naar aanleiding van de heruitbreng van *The Shining* (1980) zijn twee vroege klassiekers met Jack Nicholson vertoond, *Five Easy Pieces* (1970) en meervoudig Oscarwinnaar *One Flew Over the Cuckoo’s Nest* (1975). Van de laatste film is een unieke 35mm-print uit de collectie vertoond, met daaraan voorafgaand werkopnames van de film in het Oregon State Hospital.

In dezelfde maand verzorgde schrijver en film-journalist Vamba Sharif een enthousiaste inleiding bij twee vroege films van de Afrikaanse filmpionier Ousmane Sembène, *Borom Sarret* (1963) en *Black Girl* (1966). De films zijn gerestaureerd door de collega’s van Cineteca di Bologna in Italië in samenwerking met de World Cinema Foundation (een door Martin Scorsese opgerichte organisatie die zich inzet voor de restauratie en promotie van filmerfgoed uit Afrika, Azië en het Midden-Oosten). Met de programmering van deze twee Afrikaanse filmklassiekers is tevens aangehaakt bij het programma *Black Light*.

Eye on Art

Eye on Art presenteerde in het voorjaar weer meerdere voorstellingen waarin de relatie tussen cinema en beeldende kunst, en andere kunsten, centraal stond. Veelal zijn deze voorstellingen gerelateerd aan tentoonstellingen.

Een bijzondere voorstelling was die waarin kunstenaars Carlos Amorales en Gabriel Lester werden geïnterviewd. De avond, die in samenwerking met het Stedelijk Museum, en in aanwezigheid van nieuw Stedelijk directeur Rein Wolfs plaatsvond, bood verdieping bij de tentoonstelling *Francis Alÿs: Children’s Games*, die tot en met 8 maart bij Eye te zien was.

In juli organiseerden we een special rondom Akerman binnen onze *Eye on Art* reeks, waarmee we een van de vele jonge makers aanhaalden die door het werk van Akerman zijn geïnspireerd. Met de vertoning van *L.A. Tea Time*, een road movie waarbij de reis, zoals zoveel in het leven, belangrijker is dan het uiteindelijke resultaat.

Eye on Sound

Binnen de pijler *Eye on Sound* focussen we op de rijke en veelzijdige relatie tussen beeld en geluid, en op die van film, muziek en sounddesign. In de eerste pilot van *Eye on Sound*, eind februari, presenteerde filmcomponist en voormalig directeur HKU Music & Technology, Rens Machiels, zijn nieuwe boek *De Sound Track*. Het boek handelt over de kracht van geluid in de film, en hij ging daarover in gesprek met Caspar Nieuwenhuis, directeur HKU Theater.

Ter illustratie maakten studenten Muziek en Technologie van de HKU een nieuwe soundtrack voor de openingsscène van *Punch-Drunk Love* waarna de vertoning van de originele 35mm-versie van de film volgde.

Ook in het kader van *Eye on Sound* presenteerden Strijkkwartet Biënnale Amsterdam en Eye gezamenlijk twee succesvolle en goed bezochte programma's, waarin muziek en film op heel verschillende manieren samenkwamen. Na afloop speelde het Artemis Quartet live en was er een gesprek met de Gouden Kalf-winnaar regisseur Hester Overmars.

In het kader van *Women Make Film* is de toverachtige film uit 1926 *Die Abenteuer des Prinzen Achmed* van Lotte Reiniger vertoond. Live muzikale begeleiding werd hierbij verzorgd door het West Side Trio, een bekend strijktrio van Eye, dat zowel akoestische instrumenten als elektronica in hun composities gebruikt.

Eye on Sound: POP!

De hele maand september stond in het teken van *Eye on Sound: POP!*, een programma over de innige band tussen popmuziek en film, met speelfilms, documentaires, live optredens en talkshows. Rock 'n roll, soul, pop, punk, rock of rap: al decennialang staan pop en film met elkaar in verbinding. *Jailhouse Rock*, *Pulp Fiction*, *Do the Right Thing* of *24 Hour Party People*: muziek draagt de film, de film kiest de muziek. De veelzijdigheid van deze innige band tussen pop en film werd gevierd met veertien films waarin de rol van popmuziek onbetwist is.

Een aantal speciale avonden uitgelicht

The Sound of Jarmusch

Deze avond werd gewijd aan de niet weg te denken muziek in de films van Jim Jarmusch, vertolkt en live ten gehore gebracht door een gelegenheidsband. De muziek bestond uit nummers van Tom Waits, Elvis Presley en Mulatu Astatke en werd live gespeeld tegelijk met beelden van de films van Jarmusch, waar tegelijk quotes van hem oplichtten in het beeld. Aansluitend vertoonden we *Down By Law* (Jim Jarmusch, 1986), een van Jarmusch' bekendste en geliefdste films, waarin de muziek van Tom Waits én het deadpan acteren van de zanger met de gruisstem een belangrijke rol speelt.

Hip Hop Cinema: Big Fun in the Big Town

Een zeer geslaagde avond met een goed lopend panelgesprek waarin gesproken werd over de verbeelding van hiphop(cultuur) in film. Maar ook over de haatliefdeverhouding tussen hiphop en geweld, waarin enerzijds de muziek een alternatief vormt om uit de gewelddadige omgeving te ontsnappen, maar tegelijk ook zonder datzelfde geweld niet lijkt te kunnen bestaan.

Bram van Splunteren, jarenlang muziekdocumentairemaker voor de VPRO en regisseur van de onvolprezen documentaire *Big Fun in The Big Town* (1986), over de New Yorkse hiphopscene, ging hierover in gesprek met Reguillo Wijngaarde, oprichter van Da Bounce Urban Film Festival en Soortkill van SMIB, een multidisciplinair kunstcollectief uit de Bijlmer, onder leiding van Thijs Havens, gastprogrammeur *Eye on Sound*. Aansluitend vertoonden we het rauwe grote stadsdrama *Juice* (1992), met hiphoplegende Tupac Shakur in de hoofdrol.

De Staat on the Big Screen

Nederrockband De Staat staat bekend om zijn opvallende muziekvideo's. De wereldberoemde clip voor *Witch Doctor* (2015), gemaakt door Floris Kaayk en SMACK (Ton Meijdam & Thom Snels), is op YouTube ruim vijf miljoen keer bekeken en kreeg van VPRO's 3voor12 de onderscheiding voor Beste Nederlandse videoclip ooit. *De Staat on The Big Screen* neemt je mee in het maakproces van De Staat's eigenzinnige video's. Regisseurs, filmmakers en de band zelf waren aanwezig om te praten over hun samenwerking en over hoe het eindresultaat tot stand is gekomen. Eric Corton was gastheer en interviewde zowel bandleden – onder wie frontman Torre Florim – als de filmmakers.

Koolhoven & Simons

Een jaar na het verdwijnen van *Cinema Egzotik* zijn Martin Koolhoven en Ronald Simons terug om ons door het landschap van de onbekende, verguisde of ooit bejubelde genrefilm te loodsen. Als vanouds buigen de twee zich over de ins & outs van de genrefilm en presenteren niet eerder in Eye vertoonde titels binnen niets verhullende thema's. De films zijn grotendeels afkomstig uit de Eye-collectie en worden bij voorkeur vertoond op 35mm.

LGBTQI+ Night

Koolhoven & Simons doken in de wereld van de queer cinema, met in het eerste uur fragmenten van *Liquid Sky* (1982) van Slava Tsukerman, *A Nightmare on Elm Street 2: Freddy's Revenge* (1985) en *Funeral Parade of Roses* (1969) van Toshio Matsuoto. De hoofdfilm was de zwoele neo-noir *Bound* van Lana en Lilly Wachowski.

Cinema Stadsleven

Een ander bijzondere avond was de *Cinema Stadsleven*, de live talkshow over stedelijke thema's van journalist en presentator Tracy Metz, die in het kader van *Women Make Film* werd gepresenteerd. Voor deze speciale editie vormde het onderwerp: *Vrouwen Filmen de Stad*.

Hiervoor kwamen aan het begin van de avond studentes van de Filmacademie aan het woord met als centrale vraag 'hoe zien jonge vrouwelijke filmmakers de filmwereld, de stad en hun rol daarin?' Dana Linssen droeg aansluitend een column voor en na afloop van de interviews ging de film *Radicaal Feminisme in de jaren 70* van Netty van Hoorn in première.

Eyeshadow

In augustus is een tweede live Arena-avond gerealiseerd binnen onze succesvolle jongerenreeks *Eyeshadow*. Net als bij *Within our Gates* was er sprake van 35mm-projectie en 'bediening aan de kussentjes op de trappen'. Deze avond is de satirische thriller *American Psycho*, van Mary Harron vertoond.

Na de film gaf de vijfkoppige Antwerpse band Toko Joyce een energiek optreden – op deze uitverkochte zwoele zomeravond voor een in coronatijden bijzondere gebeurtenis, voor veel mensen gold deze welkome avond immers als het 'eerste live band optreden in tijden'.

Previously Unreleased

Ons *jaarlijks terugkerende succesvolle format* voor nieuwe films uit het festivalcircuit, die niet aangekocht zijn door Nederlandse distributeurs, kon gelukkig doorgang vinden in de zomerperiode. Wel geselecteerd voor de (inter)nationale festivals, niet te zien in de Nederlandse bioscopen – het overkomt zowel

gevestigde filmmakers als veelbelovende debutanten. Aan die onrechtvaardigheid maakt Eye graag een eind door elk jaar bijzondere films naar Nederland te halen. Dit jaar bestond het aanbod uit negen titels, waarvan vier van vrouwelijke filmmakers. De selectie was ook te zien in de FilmHallen te Amsterdam.

De pers was zeer te spreken over de selectie en alle films kregen uitzonderlijk veel aandacht en vier en vijf sterren recensies.

Bij *Vitalina Varela*, winnaar van het Gouden Luipaard van Locarno 2019 was Pedro Costa aanwezig. Het Filmmuseum was overigens al distributeur van de Portugese regisseur aan het begin van diens carrière.

The Souvenir van Joanna Hogg prijkte eind 2019 als eerste Britse film in tien jaar tijd als nummer 1 op het Sight & Sound-lijstje 'Beste films van het jaar'. Het Noord-Macedonische *God Exists, Her Name Is Petrunya* van Teona Strugar Mitevska won de Lux Prijs van het Europees Parlement voor Beste Europese film 2019; ook werd de film geselecteerd voor de Gouden Beer-competitie van de Berlinale.

Xtended: Venice VR Expanded

Het prestigieuze *Virtual Reality-programma* van het filmfestival van Venetië was in Eye te volgen via een satellietnetwerk van twaalf internationale culturele instellingen. In coronatijden was Venice VR Expanded 2020, met veertig producties uit vierentwintig landen, een welkom alternatief voor regulier festivalbezoek.

Kinderfilm

Vanaf juni is ons speciale 2+ programma *Cinimini* verplaatst naar een grotere zaal (Cinema 2), zodat er meer ruimte was voor de speelinstallaties en de 1,5 meter afstand gehandhaafd kon worden. Daarnaast is *Cinimini* voortgezet in de zomer, wat een groot succes was (normaal doen we een zomerstop in juli en augustus). Doordat veel kinderen en ouders dit jaar in de stad zijn gebleven, zijn de voorstellingen ook in de zomer zeer goed bezocht.

Voorfilms

Sinds de zomer vertonen we structureel korte films als voorprogramma bij de première-voorstellingen, om zo de grote en veelzijdige collectie korte films uit het archief en de *Korte Film Poule* een podium te geven. In de programmering ligt het accent op films van Nederlandse makers, van grote namen als Paul Driessen tot jong talent van de film- en kunst-academies. Er wordt geput uit verschillende genres, van korte fictie tot animatie en experimenteel. Ook worden er korte compilaties vertoond uit de *Brilliant Biograph*. Hier zijn we mee doorgegaan in de zomer.

Enkele sfeervolle aanvullingen in coronatijden

Zaal 2 in Eye is na de eerste lockdown tijdelijk omgebouwd tot een sfeervolle, café-opstelling om het maximale aantal bezoekers per zaal in coronatijden een sfeervolle belevenis te bezorgen. De vlakke vloer (ontstaan door het inklappen van de tribune) is ingericht met comfortabele stijlvolle draaistoelen en ronde tafeltjes, de ruimte wordt opgeluisterd met mooie filmaffiches, planten en (nep)kaarsjes.

We hebben een volledig voorprogramma ontwikkeld met voorfilms uit onze *Korte Film Poule*, die inhoudelijk afgestemd worden op de hoofdfilm (première-titels). Ook programmeert Eye wat vaker stille films, ook doordeweeks, met live pianobegeleiding. Waar mogelijk voorzien worden reguliere films voorzien van inleidingen.

En tot slot: online platforms ziet Eye als een extra zaal, daarvoor is een presentatiebeleid in ontwikkeling, maar er zijn in de tussentijd wel al diverse programma's online in diverse vormen en met verschillende partners gepresenteerd.

Distributie

Eye Filmmuseum distribueert met succes als een van de weinige Nederlandse (en zelfs internationale) filmdistributeurs digitaal gerestaureerde klassiekers in de landelijke bioscopen.

Dit aanbod wordt af en toe aangevuld met moderne kleine maar veelzeggende titels die andere distributeurs laten liggen (*Previously Unreleased*) of met films die aansluiten op onze speciale thematische programma's en de tentoonstellingen. En dan is er natuurlijk nog de *Korte Film Poule* als distributie-activiteit.

In het afgelopen jaar werd onder andere *Apocalypse Now: Final Cut* (Francis Ford Coppola, 2019) gedistribueerd. Eye bracht daarnaast *Do the Right Thing*, uit in relatie tot Eye's zaalprogramma *Black Light* en *Un homme et une femme* van Claude Lelouch, aanhakend op de Nederlandse release van zijn recente film *Les plus belles années de la vie*. Andere uitgebrachte titels zijn *The Piano* van Jane Campion en de klassieker met een Nederlands randje *Total Recall* (Paul Verhoeven, 1990), die door het hele land draaiden. In het kader van *Previously Unreleased* zijn onder andere *Vitalina Varela* van Pedro Costa en *God Exists, Her Name Is Petrunija*, de winnaar van de Lux-prijs van het Europees Parlement, gedistribueerd.

Een heel bijzondere distributieactiviteit betrof *The Brilliant Biograph*, de unieke compilatie vroegste beelden uit de filmgeschiedenis van steden als Londen, Parijs, Amsterdam en Berlijn, destijds op een bijzonder breedbeeldformaat (68mm zonder perforatieband) geprojecteerd en nu in de spectaculaire digitale restauratie van BFI en Eye samen opnieuw op 4K DCP gedistribueerd.

De distributie viel samen met de vertoningenreeks in Eye van een nieuwe film op een bijzonder, anaaloog formaat.

Premières en re-issues klassiekers

Eye programmeert films die in het profiel passen zoals vastgelegd in onze missie en visie. Het gaat daarbij met name om de artistiek inhoudelijke, niet direct om de commerciële waarde van de films.

Films die ook op andere plekken in Amsterdam draaien, vertoont Eye minder vaak in de eerste weken van de release. Eye geeft die films daarentegen waar mogelijk wel meer lengte dan in andere theaters gebruikelijk en/of financieel mogelijk wordt geacht. Ook worden re-issues van klassiekers prominenter ingezet dan in menig ander theater.

Wanneer Eye dezelfde titels programmeert als in andere filmtheaters (gesubsidieerd, dan wel onge-subsidieerd), streven we naar een onderscheidende aanpak (bijvoorbeeld met een begeleidend context-programma), of vertonen we ze in ander formaat (op 70mm en/of met ondertitels).

Dat gold in 2020 bijvoorbeeld voor een film als *Tenet*. Die film is door Eye als enige theater in Amsterdam en, naast KINO in Rotterdam, als een van de twee in Benelux, op 70mm vertoond. *Tenet* was, mede door de lockdowns, ook meteen de best bezochte film in Eye in 2020. Op de tweede plaats is geëindigd de grote hit van 2019, de meer-voudige Oscarwinnaar uit Zuid-Korea, *Parasite* van Bong Joon Ho. De film behaalde ook in 2020 nog veel bezoekers en in Eye was de film ook te zien in Engels ondertitelde vertoningen en in een apart uitgebrachte zwart-witversie. Succesvolle re-issues van klassiekers waren onder andere *Apocalypse Now*, *Final Cut*, *Un homme et une femme* en Spike Lee's *Do the Right Thing* (in het kader van het Black Light-programma).

Ook een aantal op het oog 'kleinere' films deed het goed in Eye: het Noord-Macedonische *Honeyland*, de gedurfde Braziliaanse genre-mix *Bacurau*, de Poolse film *Corpus Christi*, het IJslandse drama *A White, White Day*, om een aantal te noemen. Ook de Nederlandse film *Paradise Drifters* van Mees Peijnenburg kende een succesvolle release in Eye. Speciale vermelding ook voor de dansfilm *Cunningham* die in Eye zowel in 2D als 3D is vertoond. Ook enkele van deze films zijn regelmatig in Engels ondertitelde versies vertoond.

Speciale programma's rondom premièretitels waren er onder andere met een Roemeens programma, waarbij de nadruk lag op nieuwe (en oude) Roemeense titels die nog niet eerder in Nederland te zien waren. Dit programma, met onder andere een focus op de Roemeense cineast Radu Jude en voorpremières van de speelfilm *Monster* en van de aangrijpende Roemeense documentaire *Colectiv*, werd georganiseerd in samenwerking met Europalia.

Diverse makers waren in Eye te gast. Ook was er een rondetafelpanel over de Roemeense film, met onder andere de voormalige Roemeense cultuurminister Corina Suteu.

Ook de films in *Previously Unreleased*, ons jaarlijks zomerprogramma met aandacht voor naar ons idee ten onrechte niet in Nederland uitgebrachte films, zoals Joana Hogg's *The Souvenir*, Joe Talbot's *The Last Black Man in San Francisco* en Théo Courts *Blanco en blanco*, zijn tijdens de periodes dat Eye geopend was voor publiek goed ontvangen.

De programmering in Eye moest tot driemaal toe worden onderbroken in verband met de Covid-19-pandemie en de daarmee gepaard gaande restricties aan bioscopen en filmtheaters.

Op 13 maart sloot Eye voor het eerst de deuren. Op 1 juni gingen we weer open met een sterk gereduceerde zaalcapaciteit van maximaal 30 bezoekers per zaal. Ook later in de zomer en in het najaar was er sprake van een sterk gereduceerde zaalcapaciteit. Eye was ook verplicht gesloten van 4 tot en met 18 november en vanaf 15 december.

De lockdown periodes, maar ook de sterk gereduceerde zaalcapaciteit, had grote gevolgen voor planning, spreiding, aangeklede voorstellingen en premièrevoorstellingen. Sommige bezoeken van regisseurs zijn vervangen door premières met een online Q&A (via Zoom of Skype), opgenomen videoboodschappen, et cetera.

Een aantal releases van derden ging direct naar online-presentatieplatforms, zoals onder andere Picl en Vitamine Cineville, dat gebeurde waar mogelijk ook enkele keren voor eigen programma-onderdelen van Eye.

FILMS FROM THE NETHERLANDS

SEE NL

SEE NL

WATCH NL
ENJOY NL
MEET NL
SEE NL

De internationale promotie van de Nederlandse film en filmindustrie is in de handen van *SEE NL*, een samenwerking tussen Eye Filmmuseum en het Nederlands Filmfonds. Dit partnership is in 2020 geïntensiveerd en kenmerkte zich onder andere door het opstellen van gemeenschappelijke (inhoudelijke) prioriteiten, bundeling van financiële middelen, de gezamenlijke ontwikkeling van een promotioneel platform, een nieuwe huisstijl en een nog nauwere samenwerking tijdens internationale festivals en markten.

Behalve het Filmfonds zijn ook de grotere Nederlandse filmfestivals (IFFR, IDFA, NFF en Cinekid) en de diverse branchepartijen belangrijke (potentiële) partners van SEE NL.

De Covid-19-pandemie heeft helaas een enorme impact op de internationale promotie van de Nederlandse films en filmcultuur. Na de Berlinale is de wereld in al dan niet intelligente lockdown gegaan en is het ene filmfestival na het andere afgelast. Voor de onafhankelijke film is dit een groot probleem omdat hiermee de kansen voor een goede internationale lancering sterk gereduceerd worden. Ook sales agenten en distributeurs zijn in deze tijden uitermate terughoudend in het aankopen van nieuwe films van relatief onbekende makers. Desondanks bleef SEE NL onverminderd lobbyen voor de Nederlandse film in het buitenland.

Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste activiteiten georganiseerd door SEE NL in 2020, die medegefinancierd zijn vanuit de ICB en BBP-middelen.

ACTIVITEITEN OP INTERNATIONALE FILMFESTIVALS EN -MARKTEN

Omdat veel festivals zijn afgelast of in aangepaste en afgeslankte vorm (online of hybride) plaatsvonden, heeft SEE NL iedere keer gezocht naar de best mogelijke, veelal nieuwe online manieren om de Nederlandse film internationaal goed te kunnen blijven promoten.

Berlinale en Clermont-Ferrand International Short Film Festival

Op zowel de Berlinale als het Clermont-Ferrand International Short Film Festival was SEE NL, met een aantal Nederlandse brancheverenigingen en festivals, aanwezig met een stand op de markten van desbetreffende festivals. De nadruk lag op informatievoorziening en het organiseren van promotionele activiteiten en internationale netwerkbijeenkomsten.

Mees Peijnenburg, *Paradise Drifters*

Nederland was in de selecties van beide festivals goed vertegenwoordigd. Zo draaide *Tienminutengesprek* van Jamille van Wijngaarden in het prestigieuze competitieprogramma van Clermont-Ferrand en besteedde het festival aandacht aan het overlijden van de Nederlandse filmmaker Rostin in de vorm van een retrospectief programma, waarin zes korte films uit zijn oeuvre werden vertoond, onder andere *Lonely Bones* en *The Monster of Nix*.

De traditioneel relatief sterke positie van de Nederlandse kinder- en jeugdfilm werd in de selectie van de Berlinale in 2020 wederom bevestigd. In het competitieprogramma voor kinderen, Generation Kplus, draaiden twee Nederlandse korte films, *Under the Skin* van Emma Branderhorst en *En route* van Marit Weerheijm.

Voor Generation 14plus, Berlinale's competitie voor jeugdfilms, was de film *Paradise Drifters* geselecteerd, het speelfilmdebuut van regisseur Mees Peijnenburg, waarin onder andere acteurs Jonas Smulders en Bilal Wahib hun opwachting maken. Laatstgenoemde acteur was tevens geselecteerd om deel te nemen aan het Europese Shooting Stars-evenement tijdens de Berlinale, waarin tien opkomende getalenteerde Europese acteurs worden gepresenteerd aan de internationale industrie. See NL treedt voor dit programma jaarlijks op als organiserend bureau vanuit Nederland. Verder draaide de Nederlandse korte film *A Demonstration* in de Berlinale Shorts competitie en waren er maar liefst vijf Nederlandse minoritaire coproducties geselecteerd voor verschillende secties van het festival. Minister Van Engelshoven bezocht een aantal premières van Nederlandse films op de Berlinale en gaf acte de présence bij een aantal netwerkbijeenkomsten, waaronder een diner op de Nederlandse ambassade en de populaire Dutch Drinks.

Never Grow Up!

In maart 2019 vond de lancering plaats van *Never Grow Up!* '19/'20, een initiatief van Dutch Performing Arts (een programma van Fonds Podiumkunsten), het Nederlands consulaat-generaal in New York, SEE NL, Eye, Nederlands Filmfonds, Cinekid, Nederlands Letterenfonds en DutchCulture. De organisaties hebben de handen ineengeslagen met het doel de bekendheid en verspreiding van Nederlandse jeugdfilm, literatuur en podiumkunsten in de Verenigde Staten te stimuleren. Gezien het succes van *Never Grow Up!* is in februari 2020 op het Brooklyn Children's Film Festival – BAMkids, in samenwerking met See NL en Dutch Culture USA, een Nederlandse focus georganiseerd.

Het focusprogramma *Say Cheese: Best of Dutch Shorts* bevatte een selectie van twaalf Nederlandse korte kinderfilms, waaronder de animatiefilms *Snapshot* en *Jonas and the Sea*.

Cannes

Cannes, het belangrijkste filmfestival ter wereld, ging uiteindelijk niet door. Uitgerekend dit jaar was een opmerkelijk groot aantal Nederlandse films en minoritaire coproducties geselecteerd voor de diverse secties van Cannes. Isabel Lamberti's debuutspeelfilm *La última primavera* (*Last Days of Spring*) was geselecteerd voor Cannes ACID 2020. De korte film *Marlon Brando* van regisseur Vincent Tilanus was geselecteerd voor de prestigieuze Semaine de la Critique-sectie.

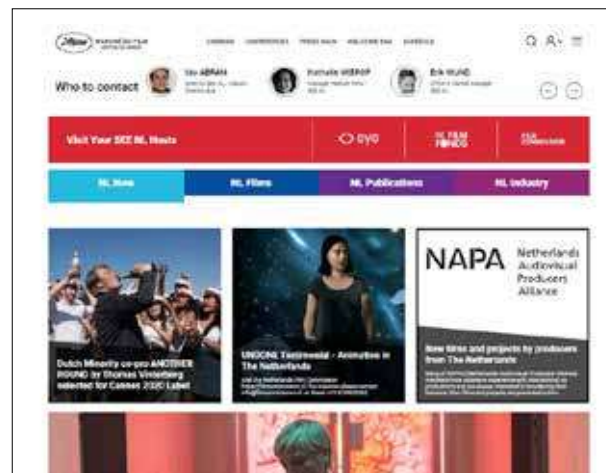
Voor Cinefondation's Atelier was het project *A Fucked up Tribute to Motherly Love* van Dan Geesin & Esther Rots geselecteerd. De Quinzaine heeft zijn selectie nooit gepubliceerd, maar alleen de makers van de geselecteerde films op de hoogte gebracht. Ook in deze sectie was Nederland goed vertegenwoordigd met drie korte films en een speelfilm.

SEE NL was van 22 t/m 26 juni aanwezig op de online Marché du Film, de markt van Cannes.

In nauwe samenwerking met het Filmfonds heeft SEE NL een online paviljoen gebouwd, waar informatie over de laatste Nederlandse films te vinden is door middel van showreels, catalogi en een-op-een-gesprekken tussen medewerkers van SEE NL en internationale sales agenten, distributeurs en festivalprogrammeurs. Verder bood het online paviljoen plaats aan Nederlandse producenten, sales agenten, distributeurs en festivals. Daarnaast hebben we waar mogelijk de Nederlandse producenten ondersteund door ze accreditaties aan te bieden voor de markt van Cannes, zodat zij online in contact konden komen en blijven met internationale filmprofessionals.

Voor Cannes is ook een samenwerking opgezet met The Film Agency, een gerenommeerd internationaal online marketingbureau, dat SEE NL ondersteund in de ontwikkeling van een passende en *versatile* online strategie en aanwezigheid, wat juist in deze tijden van groot belang is.

Online portal SEE NL filmmarkt Cannes

Annecy

Het Annecy Animation Film Festival (15-30 juni) en de bijbehorende filmmarkt MIFA (15-19 juni) vonden dit jaar ook geheel online plaats.

Drie Nederlandse producties waren geselecteerd voor de verschillende competities van het festival.

The Hospital, een aflevering van de Amazon-serie *Undone* van regisseur Hisko Hulsing, won de Jury Award voor Beste TV-serie. De serie is geproduceerd door The Tornante Company (VS) en mede-geproduceerd door Submarine (NL/VS) en Minnow Mountain (VS). De videoclip *Careful* van Alice Saey zat in de Commissioned Films in Competition-sectie en Wiebe Bonnema's *The End* in de sectie *Graduation Films in Competition*.

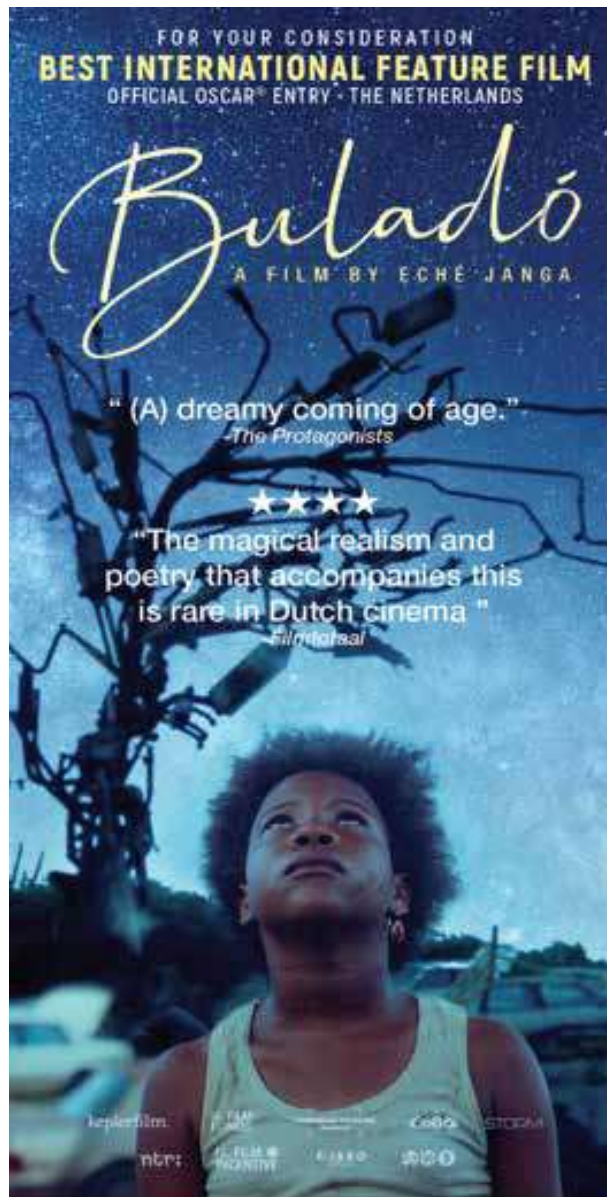
Er nam een grote Nederlandse delegatie deel aan de online activiteiten van het Annecy Animatie Film Festival en de MIFA. Deze delegatie is georganiseerd door SEE NL in samenwerking met de Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA).

Op de MIFA was SEE NL aanwezig met een virtuele Nederlandse stand. In de stand was informatie te vinden over de Nederlandse producties geselecteerd voor het festival, en over de Nederlandse animatie industrie en de Nederlandse animatieproducenten. Ook werd er een showreel vertoond met aansprekende Nederlandse animatieprojecten. The Film Agency droeg verder bij aan de promotie van de films en makers via de sociale media.

Toronto

Op het Toronto International Film Festival (TIFF) waren Nederland en SEE NL online zichtbaar aanwezig. In de officiële selectie van het festival waren verschillende Nederlandse producties en coproducties opgenomen, namelijk de twee korte films *Pilar* van Yngwie Boley, J.J. Epping en Diana van Houten en *Marlon Brando* van Vincent Tilanus in de TIFF Short Cuts-competitie, feature film *Magic Mountains* van Urszula Antoniak in het TIFF Industry Selects programma en de twee minoritaire coproducties *Another Round* van Thomas Vinterberg en *Quo vadis, Aida?* van Jasmila Žbanić in de officiële selectie.

Het volledige programma voor filmprofessionals is door TIFF online georganiseerd en gepresenteerd. Hier is een platform voor ontwikkeld, het zogenaamde TIFF dTLB Pro, waar filmprofessionals terechtkonden voor de officiële selectie van het festival, contact met andere professionals en online programma's. Met het oog op de promotie van de Nederlandse producties heeft SEE NL onder andere ingezet op advertenties in de online omgeving van het festival, communicatie via de kanalen van zowel TIFF als SEE NL, nieuwsbrieven en financiële ondersteuning aan de betrokken producenten met het oog op gemaakte kosten voor promotionele doeleinden gerelateerd aan de TIFF-selectie en vertoning. Ook maakte SEE NL onderdeel uit van de zogenaamde online umbrella-stand van European Film Promotion. De normaal gesproken fysieke stand is dit jaar als website ontwikkeld, waarop alle deelnemende Europese landen, waaronder SEE NL voor Nederland, en de uitgelichte films, vertegenwoordigd waren. De stand maakte onderdeel uit van het online platform van TIFF.

SEE-NL.COM

SEE-NL.COM is het nieuwe promotionele online platform waarmee internationale professionals op de hoogte worden gebracht van het laatste nieuws over Nederlandse films en filmcultuur.

Sales agenten, distributeurs, festivalprogrammeurs en journalisten krijgen op SEE-NL.COM toegang tot onder andere persmappen, fotomateriaal, catalogi, trailers, showreels, interviews met Nederlandse makers en professionals, biografieën en onderscheidingen, recensies en achtergrondartikelen. Daarnaast bevat het platform een goed beveiligde viewingsroom waar de nieuwste Nederlandse films bekeken kunnen worden.

Uiteindelijk kunnen de Nederlandse producenten zelf hun films en filminformatie uploaden op dit platform. Voor de selectie van de *Selected Dutch Shorts* en het aanleveren van de gegevens voor de jaarcatalogus van SEE NL zijn hiervoor al diverse testmomenten georganiseerd.

Met een aantal consulaten zijn beveiligde vertoningen van Nederlandse films via SEE-NL.COM georganiseerd.

De ontwikkeling van SEE-NL.COM kost veel tijd en wordt in fases uitgevoerd. Maar juist nu in een tijd met een enorme verschuiving van fysieke ontmoetingen naar online contacten, was de afronding van de eerste fases van dit platform urgenter dan ooit.

Academy Awards

SEE NL is verantwoordelijk voor de Nederlandse inzending en campagne voor de Best International Feature. De Nederlandse Oscarcommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van alle branchen en belangenverenigingen uit de filmindustrie en de directeurs van Eye, het Filmfonds en SEE NL, heeft met grote meerderheid van stemmen voor *Buladô* van Eché Janga gekozen.

De campagne is vormgegeven in nauwe samenwerking met onze internationale publicists MJ Peckos (LA) en Steven Raphael (NY). In deze tijden van Covid-19 kunnen er geen fysieke screenings georganiseerd worden, dus hebben we moeten kiezen voor online screenings en Q&A's via onder meer *The Wrap* en *Deadline*. (Online) advertenties in onder andere *Variety*, *The Hollywood Reporter*, *The Wrap*, *Deadline*, *Indiewire* en *Screen International* en natuurlijk zoveel mogelijk free publicity en lobbywerk complementeren de campagne.

Ze noemen me Baboe, deze wonderschone documentaire van Sandra Beerends boordevol archiefmateriaal van Eye, is ingezonden voor de categorie Best Documentary. Hoewel de winstkansen uitermate bescheiden zijn, vonden Eye en het Filmfonds het artistieke en maatschappelijke belang van deze film zo groot, dat besloten is hier extra middelen voor aan te wenden in het SEE NL-budget.

SEE NL Magazine = SEE NL Online Magazine

SEE NL bracht viermaal per jaar een gedrukt promotioneel magazine uit. De footprint van een gedrukt magazine (papier- en drukkosten en fysieke verzending) bleek in deze tijden waarin duurzaamheid terecht een prioriteit is geworden, niet langer te rechtvaardigen.

Om de internationale professionals toch op de hoogte te kunnen brengen van de nieuwste films en filmmakers, hebben wij veel sterker ingezet op het maken en verspreiden van online artikelen en digitale en interactieve festivalcatalogi. Naast direct mailings via nieuwsbrieven aan professionals, het posten via sociale media, zullen alle artikelen en catalogi ook een prominente plek krijgen op SEE-NL.COM.

Vertoningen in samenwerkingen met Ambassades en Consulaten

De wereldwijde pandemie heeft grote impact gehad op de internationale vertoningsmogelijkheden. Veel EU Festivals zijn geannuleerd of uitgesteld. In de landen waar in een vroeg stadium is besloten tot een online oplossing is dat meestal ook gelukt. Daar waar dat niet gelukt is, was het meestal een externe oorzaak zoals in Azerbeidzjan waar de politieke situatie het doorgaan in de weg stond. Men heeft op zeer diverse manieren oplossingen bedacht. Van het inhuren van professionele VoD-platforms als het beschikbaar stellen van Vimeo-links via een registratiesysteem.

Ook See NL heeft films beschikbaar kunnen stellen via SEE-NL.COM, haar eigen promotionele platform en zo online access voor duizenden mensen mogelijk gemaakt. Op deze wijze heeft SEE NL actief bijgedragen aan de online vertoningen van *Oorlogswinter* in de VS en Rusland, waar ter ere van 75 jaar bevrijding het gelijknamige boek in vertaling werd uitgebracht.

Ook is een Familie Festival opgezet door het Erasmushuis in Jakarta, waarbij SEE NL een grote rol heeft vervuld in het regelen van de materialen en rechten. De films zijn allen met ondertitels in het Bahasa Indonesia beschikbaar gesteld.

Vermeldenswaard zijn ook de online vertoningen van *Galore* op het Brasilia LGBT Festival via de Ambassade terplekke, en de deelname aan een online editie van EU Festivals zoals *Het Beste voor Kees* in Tokio en *De dirigent* in zowel Tehran als Singapore.

Via de Ambassade in New Delhi werden een maand lang kinderfilms vertoond.

Een groot compliment gaat namens SEE NL uit naar de Nederlandse en internationale rechthebbenden die in de doorgaans ingewikkelde situatie rondom online rechten zich buitengewoon hebben ingespannen om deze vertoningen zowel technisch als financieel voor de aanvragers mogelijk te maken.

Het Buitenlands Bezoekers Programma

Met steun van het Buitenlands Bezoekersprogramma (BBP) worden jaarlijks belangrijke vertegenwoordigers uit de internationale film- en cultuursector uitgenodigd voor een bezoek aan Nederland. Dit met het oog om hen kennis te laten maken met de Nederlandse film en Nederlandse filmindustrie.

Om bezoeken optimaal te kunnen benutten, werkt SEE NL geregeld samen met een groot aantal Nederlandse filmfestivals, markten en andere culturele instellingen, bij het uitnodigen van buitenlandse bezoekers. In 2020 is samengewerkt met het International Film Festival Rotterdam, Cinemasia, Go Short International Short Film Festival, Cinekid, het Nederlands Filmfestival en IDFA.

Omdat er door Covid-19 nauwelijks meer gereisd kon worden, zijn veel middelen van het BBP ingezet voor de vergoeding van participatie fees van internationale professionals aan diverse professional-programma's van Nederlandse filmfestivals; aanvullende internationale online promotie van Neder-

Maria Peters, *The Conductor*

landse films; en bijdragen aan het mogelijk maken van online markten en activiteiten.

Voor een gedetailleerd overzicht van de bezoekers en de vanwege Covid-19 herbestemde middelen, → zie bijlage *Kwantitatief overzicht en financiële rapportage Buitenlandse Bezoekers 2020* in het prestatieoverzicht in de jaarrekening.

International Film Festival Rotterdam

Diverse internationale filmprofessionals zijn dit jaar weer uitgenodigd om een bezoek te brengen aan het International Film Festival Rotterdam. Zo zijn dit jaar onder andere uitgenodigd: Rémi Bonhomme (Semaine de la Critique), Thibaut Bracq (Locarno International Film Festival) en Rebecca De Pas (Nyon Visions du Réel). Zij hebben kennisgenomen van de Nederlandse films geselecteerd voor IFFR, Nederlandse projecten geselecteerd voor CineMart en andere recente Nederlandse films. Tijdens diverse netwerkevenementen, zoals het grote SEE NL @ IFFR-diner hebben zij ook kennis kunnen maken met Nederlandse filmprofessionals en hun internationale collega's.

Cinemasia

Hoofdgast van de 13^e editie van Cinemasia, dat in maart plaats vond in Amsterdam, was de internationaal toonaangevende Taiwanese producent Aileen Li. Hij was de Juryvoorzitter van deze editie en nam als internationaal expert deel aan diverse industry evenementen van het festival.

Hij bracht enige tijd door bij het Amsterdams post-productiehuis Planet X, waarmee hij plannen heeft opgevat voor toekomstige samenwerkingen. Een andere internationale gast was Chihiro Amano, een Japanse producent en regisseur met veel internationale ervaring. Als expert droeg hij bij aan diverse panels en workshops, zoals het FilmLAB Panel: *Recipes for International Success*. Zowel Amano als Li hebben kennis kunnen maken met de Nederlandse film en filmindustrie door diverse netwerk- en industry-activiteiten.

Go Short International Short Film Festival

Slechts drie weken voor de start van de 12e editie van Go Short – International Short Film Festival Nijmegen, gepland voor 1 t/m 5 april, moest deze vanwege de Covid-19-maatregelen worden geannuleerd. In allerijl is toen Go Short Online georganiseerd. Een online platform waardoor de filmprogramma's en competities toch doorgang vonden, alsmede verschillende onderdelen van het industry-programma. Twee Nederlandse (co)producties hebben zich hierdoor kunnen kwalificeren voor de Oscars: *So I Stay* van Marieke de Zwaan en de korte documentaire *That Which Is to Come Is Just a Promise* van makerscollectief Flatform (Nederlandse producent: seriousfilm).

De reeds uitgenodigde internationale industry-professionals hebben zoveel mogelijk deelgenomen aan de online editie. Internationale professionals hebben het platform kunnen gebruiken voor het scouten van films. Zo gaf de programmeur van Internationale Kurzfilmtage Winterthur aan interesse te hebben in meerdere films waaronder *Short Trip* van Cassandra Offenberg.

Vanwege de reeds toegezegde samenwerking en uit coulance met het festival zijn de niet-annuleerbare reiskosten voor de internationale gasten bekostigd uit het budget Buitenlands Bezoekers Programma. Een deel van het BBP-budget is daarnaast ingezet ter dekking van advertentiekosten om zo Go Short Online op internationaal niveau onder de aandacht te brengen.

Nederlands Filmfestival en Cinekid

De professionalprogramma's van zowel het Nederlands Filmfestival (september) als het Cinekid Filmfestival (oktober) vonden volledig online plaats. Beide festivals organiseerden een uitgebreid programma met online talks, paneldiscussies en presentaties. In samenwerking met SEE NL zijn hiervoor diverse internationale sprekers uitgenodigd. De middelen uit het BBP-budget zijn ingezet voor de fees van deze internationale sprekers.

Pieter-Rim de Kroon, *Silence of the Tides*

Paul Sin Nam Rigter, *Dealing with Death*

IDFA

Het International Documentary Film Festival Amsterdam heeft door de coronacrisis moeten besluiten een hybride editie te organiseren: zoveel mogelijk films gingen fysiek in première (voor dertig personen maximaal) met in de meeste gevallen een online Q&A met de maker. Alle activiteiten voor professionals vonden online plaats. SEE NL heeft de campagne voor de Nederlandse documentaires op IDFA ook voornamelijk online uitgevoerd. Engeltalige interviews en achtergrondartikelen van alle Nederlandse geselecteerde films zijn via sociale media, nieuwsbrieven en een interactieve overzichtsfolder (seenpublications.online) verspreid. Online advertenties onder andere op de IDFA-website en in de dagelijkse nieuwsbrieven van *Business Doc Europe* brachten de films dagelijks verder onder de aandacht van de online aanwezige filmindustrie. *Silence Of The Tides* van Pieter-Rim de Kroon ontving een Special Mention van de Jury, terwijl *Dealing with Death* van Paul Sin Nam Rigter bekroond werd als Beste Nederlandse Documentaire.

EDUCATIE

A group of five diverse young people are posed in a space with graffiti-covered walls. From left to right: a Black man in a white and maroon sweater vest over a patterned shirt and khaki pants; a young woman in a brown plaid jacket over a black turtleneck and blue jeans; a young woman with long blonde hair kneeling in the center, wearing a black 'CALIFORNIA' t-shirt and light blue jeans; a young man with dreadlocks in a purple and black jacket and blue jeans; and a young man in a black t-shirt with a graphic, black pants with patches, and a choker. All five individuals have their hands positioned over their chests. The word 'EDUCATIE' is printed in large white letters at the top and bottom of the image.

EDUCATIE

Inleiding

Wij geloven dat het van belang is dat álle mensen leren kijken naar wat ze zien, vanuit de overtuiging dat iedereen beter kan leren kijken, scherper kan leren denken en bewuster kan leren creëren. We definiëren filmeducatie als het bewust kijken, maken en onderzoeken van film.

Kinderen, jongeren en (jong) volwassenen geven betekenis aan wat ze zien of maken, door hun ervaring te benoemen, te onderzoeken en hierop te reflecteren.

Leren gaat om het willen ontwikkelen en het kunnen veranderen. Om verschillende doelgroepen te motiveren meer te leren over film, helpt het om aan te sluiten bij hun behoeftes beleavingswereld. Aansluiten zonder hetgeen te bieden wat ze al weten, dus nieuwe kennis en unieke programma's bieden.

Eye heeft een unieke positie, als enig filmmuseum in Nederland. Eye heeft een enorme rijke collectie, en een eigen locatie met vele mogelijkheden voor educatie zoals studio, cinema, tentoonstelling, en Eye study. Door haar diverse taken (museum, theater, archief, internationale promotie, educatie, academische functie en kenniscentrum) is er veel expertise in huis, maar heeft het ook een rijk netwerk. Dit netwerk is onmisbaar in de missie om zoveel mogelijk mensen middels filmeducatie meer te laten zien in film en er meer mee te kunnen doen, al dan niet professioneel. Deze ambitie is alleen bereikbaar door samen te werken, zowel op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Samen met culturele instellingen, met het museum-, film- en onderwijsveld en samen met de doelgroep.

Uit: Activiteitenplan 2021-2024

pagina 41: MovieZone Social Club 2019-2020,
foto Tomek Dersu Aaron

Voor het maken van programma's hebben we in 2020 gewerkt vanuit vijf hoofdlijnen, die in de komende jaren zullen worden voortgezet en uitgebreid:

- Samenwerking en afstemming
- Onderzoek (behoefte, markt, positie)
- Leerlijnen en lessenreeksen (samenhang en opeenvolgend)
- Dialooggestuurd (i.s.m. doelgroep ontwikkelen, op maat werken, latente vraag ontdekken)
- Deskundigheidsbevordering (training van (aan komende) docenten, medewerkers filmeducatie)

Covid-19

Voordat de Covid-19-maatregelen Nederland platlegde, had de afdeling Educatie een volle agenda voor de rest van het jaar. Er stonden het eerste half jaar al ruim 200 workshops, rondleidingen, filmvoorstellingen, gastlessen en evenementen gepland, waaraan zeker 5.000 kinderen, jongeren en jongvolwassen zouden deelnemen.

Door de maatregelen waren we in samenspraak met de scholen genoodzaakt alle schoolbezoeken tot en met de zomervakantie te annuleren. Ook zijn kinderfeestjes, familiewerkshops en jongerenevenementen tot en met de zomervakantie afgezegd. Net na de zomervakantie konden we kortstondig een aantal scholen alweer in Eye ontvangen. Maar ook deze openstelling was van korte duur. Tijdens de tweede lockdown is het bezoek aan Eye en aan alle andere aanbieders van educatieve (film)programma's in Nederland tot stilstand gekomen.

Er is vrij snel overgeschakeld naar diverse online alternatieven, zoals:

- *Kort voor kids*, tips met korte films voor thuis-onderwijs of als leuke inhoudelijke ontspanning, samen te kijken met je ouders (of grootouders via een gedeeld scherm bij het videobellen). Met leuke en leerzame verwerkingsopdrachten erbij.

- Kinderen en jongeren kunnen thuis meedoen met de online *workshops Acteren voor de camera* en *Animeren kun je leren*.
- *Meer met film*: leestips voor leraren in het primair onderwijs, handig bij elkaar gezet, voor verschillende leerjaren.
- *MovieZone livestream events*, van en voor jongeren in samenwerking met film professionals via het Insta-kanaal van MovieZone.

Gaandeweg werd duidelijk dat de pandemie niet van korte duur zou zijn. Er is daarom overgeschakeld naar het duurzaam ontwikkelen van aanbod dat kan inspelen op verschillende situaties (lockdown, semi-lockdown, geen lockdown). Het doel is om voor iedereen zowel online aanbod te hebben als aanbod dat in kleine of grotere groepen kan plaatsvinden in het museum, op school of op een andere locatie. Een bijkomend voordeel is dat dit heeft versneld dat we voor meerdere doelgroepen bereikbaar zijn, ook als groepen niet naar het museum kunnen afreizen of een museumdocent/filmmaker kunnen inhuren.

Black Lives Matter

Een tweede gebeurtenis die het aangezicht van 2020 heeft bepaald was de moord op George Floyd in Amerika en de internationale Black Lives Matter beweging.

Het onderwerp institutioneel racisme is ook in de filmwereld relevant en urgent. Ook filmeducatie onderzoekt haar taak op het gebied van antiracisme en dekolonialisatie.

Hieronder twee voorbeelden op welke manier de afdeling Educatie hier dit jaar mee is omgegaan.

- *MovieZone Live Stream*: tijdens de serie talks *#BlackFilmsMatter* zijn de schijnwerpers gezet op institutioneel racisme in de Nederlandse Filmindustrie. Jongeren gingen in gesprek met industry profs en samen onderzochten zij de status in het film-landschap en wat er nodig is om onze industrie te veranderen. Waarom krijgen zwarte cinema en makers van kleur, structureel niet het podium dat zij verdienen? Schiet het beleid van de industrie te kort? Of zijn er andere stappen nodig?

- *Kijk-goed.nl*: Vanuit de stay woke-gedachte is de database *Kijk-goed* aangevuld met films of video's vanuit verschillende perspectieven, en van een meer diverse groep makers. Het is een lijst in ontwikkeling: Eye heeft nieuwsbrieflezers uitgenodigd om mee te denken. Welke films of video's (met lesmateriaal) mogen niet op Kijk-goed ontbreken als aanraders voor het po, vo en mbo?

Daarnaast wordt ingezet op kennisontwikkeling, uitwisseling en reflectie in het team hoe concrete stappen te nemen om te verbeteren op het gebied van inclusie en diversiteit.

Doelgroepen en taken

De afdeling educatie is opgedeeld in drie deelgebieden:

- 1 Onderwijs
- 2 Publieksgerichte taken & talentontwikkeling
- 3 Sectorondersteunend

Ieder deelgebied heeft een eigen focus en werkt met specifieke doelstellingen en doelgroepen.

Onderwijs

De programma's voor het onderwijs (primair, voortgezet, speciaal onderwijs, mbo, hbo, wo) sluiten aan bij de leerdoelen, het curriculum, het studieprogramma en de mogelijkheden van school/opleidingsinstelling, leraar/docent en leerling/student.

Publieksgerichte taken & talentontwikkeling

Binnen dit deelgebied gaat het om programma's die mensen volgen in hun vrij tijd. Er is meer ruimte voor innovatie, experiment en cross-overs, omdat we hier niet gebonden zijn aan een curriculum waarbinnen het moet passen. In de programma's voor families, jongeren en jong volwassenen zijn de belevingswereld, wensen en behoeftes van de verschillende doelgroepen leidend.

Sectorondersteunend

Eye Filmmuseum heeft een landelijke, sectorondersteunende en coördinerende rol als het gaat om filmeducatie. Binnen dit deelgebied staan ondersteunen, agenderen, lobbyen, delen, kaders scheppen en verbinden centraal.

Vanuit deze drie bieden we in samenhang, aansluitend en/of in doorlopende leerlijn, educatie programma's vanaf 3 jaar. De programma's zijn te ordenen volgens de volgende doelgroepen:

- Primair en speciaal onderwijs (4-12 jaar)
- Families (met kinderen in de leeftijd van 3-12 jaar)

- Voortgezet (speciaal) onderwijs en mbo, hbo, wo (12-21 jaar)
- Jongeren (15-21 jaar)
- Jong volwassenen (22-35 jaar)
- Volwassenen (professionals in de film- en audiovisuele sector) (35 jaar en ouder)

Met de educatieve activiteiten bereikt Eye via de scholen een divers publiek. Alle typen scholen en alle type leerlingen komen naar het museum om deel te nemen aan rondleidingen, filmvoorstellingen en workshops. Van BSO, primair en voortgezet onderwijs tot mbo, hbo en universiteit. Zowel praktijk school, speciaal onderwijs, vmbo, als hoger onderwijs.

Naast scholen uit de metropoolregio, bezoeken scholen ons uit heel Nederland (en zelfs uit België, Duitsland, Frankrijk, Zwitserland).

We werken actief met de doelgroepen zelf. Zo worden jongeren uitgedaagd om kritisch mee te denken op het gebied van projectplannen en inhoud van onze jongeren community MovieZone.

De Denktank bestaat uit jongeren in de leeftijd 16 – 21 jaar en is zeer divers qua samenstelling. Het Social team, dat inhoudelijke en online content maakt ter promotie van MovieZone, is eveneens een nieuw instrument. Het team bestaat uit jongeren in de leeftijd 15 – 19 jaar en is eveneens zeer divers qua samenstelling.

In onze programma's voor het onderwijs maken we verbinding tussen film en andere disciplines door samenwerkingen aan te gaan met het Muziek gebouw aan het IJ, de Muziekschool, Openbare Bibliotheek Amsterdam en Taalvorming.

Voor een groter draagvlak onder schooldirecties en leraren van scholen in AmsterdamNoord zijn we samenwerkingen gestart met het bestuur van Innoord (ruim 4.000 leerlingen verdeeld over zestien scholen).

Hieronder een selectie van de belangrijkste projecten in 2020.

Primair en speciaal onderwijs

(4-12 jaar)

Samenwerking met InNoord, Muziekgebouw

- InNoord Filmlessen en deskundigheidsbevordering. Scholen die vallen onder het bestuur InNoord kunnen kiezen tussen een bezoek aan Eye of een Eye-museumles in de klas. In beide gevallen krijgen de leerlingen een selectie aan bijzondere films te zien en maken ze kennis met de wereld van film via verhalen, gesprek en materialen. In de programma's wordt extra aandacht besteed aan taal (benoemen wat je ziet, luisteren, samenvatten) om zo bij te dragen aan de taalvaardigheid en expressiemogelijkheden van ieder kind.
- De Voorsprong - masterclasses film: Voor leraren die meer met film willen doen konden zich aanmelden voor twee masterclasses. De masterclasses worden gegeven door basisschool-docenten die al zelf al veel met film doen in de klas.
- Met de Muziekschool Amsterdam is lessenreeks over filmmuziek gemaakt. Het zijn zes lessen voor in voor in de klas, gegeven door docenten van de muziekschool. Leerlingen maken stapsgewijs een soundtrack bij een verkorte versie van een van onze collectiefilms: *Maison Ensorcelée*. In elke les onderzoeken ze hoe beeld en geluid elkaar versterken en zoomen in op sfeer, emotie, foley en het effect van muziekkeuzes op beeld.
- Ieder jaar werkt Eye samen met diverse film-festivals, ook op het gebied van schoolvoorstellingen.

In dit najaar hebben we, ondanks de beperkende maatregelen, scholen in Eye kunnen ontvangen om speciale educatieve vertoningen van Cinekid en IDFA bij te kunnen wonen.

Filmkwartier: korte lessen van Eye voor primair onderwijs

Filmkwartier is de naam van onze maandelijkse, gratis online filmlessen voor het basisonderwijs. Ze staan op lesplatform *Lessonup* en bestaan uit een korte film plus opdrachten. In onze mailing voor leraren delen we sinds vorig jaar iedere maand een nieuwe les. Hiermee spelen we in op de behoefte van de leraar aan kant-en-klaar lesmateriaal dat direct toe te passen is. En op het ontbreken van film in het curriculum. Met Filmkwartier geven we – net als het speelkwartier – film en beeldtaal een vaste plek in het rooster van klassen in heel Nederland.

Voor vo richt Eye zich op filmlessen over contextuele thema's (representatie, ckv dimensies) en losse vormelementen (met stukje historie, context en beeld-analyse). Deze lessen zijn in het najaar ontwikkeld.

Families

(met kinderen in de leeftijd van 3-12 jaar)

Cinemini Europe, Internationale samenwerking voor de allerkleinsten

Sinds 2019 is Eye penvoerder van het Europese project Cinemini Europe. In dit project onderzoeken we, samen met collega's uit Frankfurt, Wenen en Ljubljana, hoe je lessen over film en media kunt geven aan kinderen tussen de 3 en 6 jaar oud. Het project loopt bijna ten einde, er is hard gewerkt aan een educatie-kit bestaande uit een catalogus van 26 korte films, lesmaterialen voor kinderen en pedagogen, interactieve installaties en een blauwdruk hoe activiteiten te organiseren waarmee kinderen op voorscholen, kinderdagverblijven en kleuterklassen spelenderwijs de wereld van film ontdekken.

Creative Europe heeft nogmaals een subsidie toegekend, voor Cinemini Europe 2, waardoor we dit project kunnen uitbreiden met meer films, meer partners en trainingen voor filmeducatie-collega's in heel Europa die iets met deze doelgroep wil.

Buurtambassadeurs

In familieprogramma's van Eye staat betrokkenheid centraal. Eye betreft families en buurt-organisaties (uit Amsterdam) bij het bedenken en uitvoeren van programma's. In 2019 installeerden we officieel een aantal buurtambassadeurs, die samen met Eye de familieprogrammering van het filmmuseum vorm geven, evalueren en uitdragen. De buurtambassadeurs zijn divers qua achtergrond en opleiding en zijn afkomstig uit vijf wijken, namelijk: Noord, Zuidoost, Zuid, Oost en Nieuw-West.

Samen met partners als Taartrovers, Stichting Wijsneus, IMC weekendschool, DATschool, Stichting de Vrolijkheid, NurLimonade verbreden we met de buurtambassadeurs de blik op onze activiteiten die gericht zijn op kinderen en familieprogrammering.

In de speelse activiteiten laten we kinderen dichtbij de collectie komen en zelf nieuw collectiemateriaal maken. Kortom: Wat doet film met jou en wat doe jij met film?

- Elk jaar komt IMC weekendschool met een aantal groepen kinderen naar Eye voor een rondleiding en workshop in het museum. Dit jaar was fysiek bezoek door COVID-19 niet mogelijk, maar zijn er online workshops 'Acteren voor de camera' gemaakt in samenwerking met IMC Weekendschool waaraan ongeveer 150 kinderen hebben deelgenomen.

- In de zomer hebben in samenwerking met Zomerscholen – Gemeente Amsterdam meer dan 150 leerlingen een interactieve rondleiding *Ontdek Cinema* gevolgd.

- Families (los of aansluitend bij de jeugdfilm Supa Modo) konden meedoen aan de workshop Superhelden filmstudio. Geïnspireerd op superhelden uit Supa Modo maken kinderen zelf in groepjes een superheldenfilmpje, met zichzelf in de hoofdrol.

- In de aanloop naar de Familiedag op 18 oktober waar kinderen met hun families de geheimen van het museum kunnen ontdekken, helaas met klein gezelschap vanwege Covid-19, gaven Hakim Traïda in Haarlem en broedplaats Kazerne in Amsterdam Zuidoost workshops filmmaken.

Vanwege de aangescherpte maatregelen, kon de vertoning van de eigen gemaakte films en home movies niet doorgaan. Wij hopen dit in 2021 alsnog te kunnen organiseren.

Voortgezet (speciaal) onderwijs en mbo, hbo, wo

(12-21 jaar)

Gastles / les in het theater

Feit en Fictie in samenwerking met IDFA: In dit interactieve filmprogramma gaan leerlingen aan de hand van de documentaire *Helaas ben je het niet geworden* (Anne van Campenhout, Nicky Maas, 2017) op ontdekkingstocht in de filmische wereld van feit en fictie. De makers nemen de leerlingen mee in een verrassend gesprek over de macht van de camera, montage, geluid en script. Leerlingen ervaren door kijkopdrachten en dialoog dat iets wat objectief lijkt, het niet altijd is.

De nieuwe gastles *Feit en Fictie* i.s.m. IDFA loopt goed. Dit programma wordt geboekt door verschillende scholen: vmbo, havo, vwo, hogescholen. Er staan voor de komende tijd achttien scholen in de planning, er komen continu nieuwe aanvragen binnen. In dit interactieve filmprogramma gaan leerlingen aan de hand van de documentaire *Helaas ben je het niet geworden* (Anne van Campenhout, Nicky Maas, 2017) op ontdekkingstocht in de filmische wereld van feit en fictie. De makers nemen de leerlingen mee in een verrassend gesprek over de macht van de camera, montage, geluid en script.

Tentoonstellingen

Helaas was het dit najaar niet mogelijk om scholen uit te nodigen een educatieve offline rondleiding te volgen in de zeer relevante tentoonstelling in Eye *Trembling Landscapes*. Om toch aandacht te schenken aan de kunstwerken uit de tentoonstelling is een gratis online les bij de film *Nation Estates* (Larissa Sansour, 2013) gemaakt – een van de werken uit de tentoonstelling.

Jongeren

(15-21 jaar)

MovieZone, het jongerenmerk van Eye

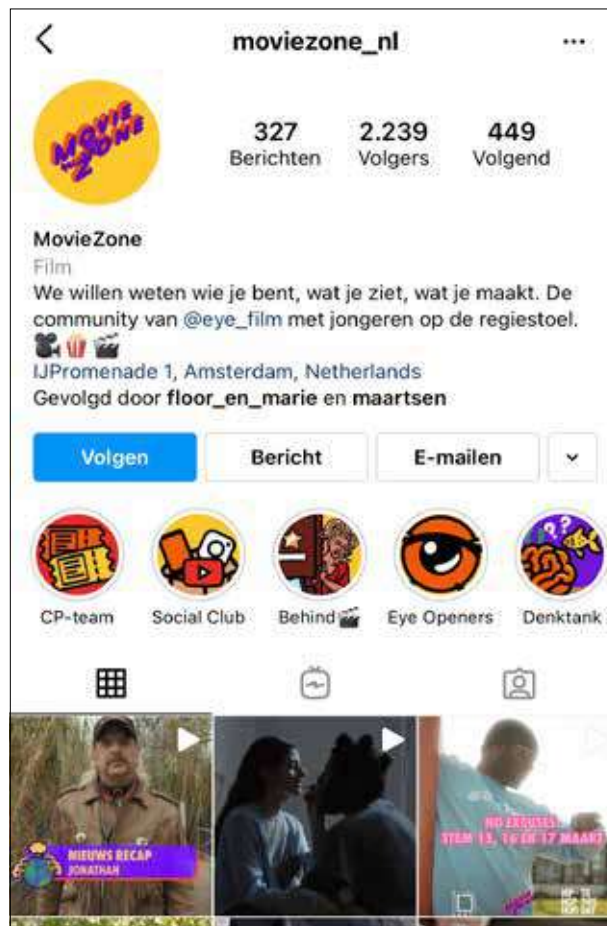
Met MovieZone verbindt Eye jongeren met uiteenlopende achtergronden en een gedeelde interesse voor beeldcultuur, en inspireert hen zich te verdiepen in de wereld van film en beeldcultuur.

In september 2020 zijn zo'n dertig nieuwe jongeren verwelkomt binnen MovieZone. Samen werken zij aan content voor socials, bezoeken zij filmfestivals en adviseren ze de organisatie over hun jongeren-programmering, nemen ze deel aan wekelijkse inspiratiesessies en masterclasses, en programmeren ze eigen events.

Samen met jonge industry professionals onderzoeken ze op welke manier beginnende, maatschappelijk kritische (beeld en film)makers hun positie binnen de industrie kunnen claimen en verstevigen. Jongeren gingen in 2020 in gesprek met gerenommeerde makers tijdens NFF, Imagine, IDFA en International Queer & Migrant Festival.

Op 2 november programmeerden drie jongeren voor het eerst een eigen filmavond, de *MovieZone Talent Screening: Reizende Identiteiten – Je thuis voelen, of je thuis claimen?!*

De programmering bestaat uit *spoken word*, een panel, dans en de screening van drie shorts, waaronder *Festus Toll - When You Hear the Divine Call*.

Screenshot Instagram account MovieZone

Op 5 december vonden twee events plaats in samenwerking met Sunny Bergman n.a.v. haar nieuwe documentaire. In deze documentaire *Oproerkraaiers* onderzoekt zij het hedendaagse activisme en de relatie tussen actievoeren en maatschappelijke verandering. Hoe komt het dat activisten meestal eerst gezien worden als oproerkraaiers en relschoppers, terwijl hun actiepunten jaren of decennia later vaak gemeengoed worden? Wie zijn deze oproerkraaiers en wat beweegt hen?

Jong volwassenen

(20-30 jaar)

Exposed, de jong volwassenen community voor filmliefhebbers

Exposed zou in 2020 zijn nieuwe vorm krijgen, met meer ruimte voor programma's gemaakt met en door de jong volwassenen. Covid-19 bracht dit tijdelijk tot stilstand. Door het kleine team binnen Eye dat bij *Exposed* betrokken is, is gezocht naar alternatieve manieren om iets voor de doelgroep te betekenen, online.

Exposed Curated Collabs: op uitnodiging van *Exposed* presenteerden verschillende gastcuratoren belangrijke filmfragmenten vanuit muzikaal, modisch en poëtisch perspectief. Zo inspireert en daagde *Exposed* de online bezoekers via Instagram uit film te ontdekken door de ogen van culturele talenten uit andere kunst disciplines.

Exposed Palet Live Stream: op 21 mei is vanuit Cinema 1 (zonder publiek) door *Exposed* een virtueel feestje gegeven. Met DJ's en live visuals gemaakt met de collectiebeelden van Eye. Op het hoogtepunt 'deden' er 1.000 mensen mee.

Power of Images: Een tafelgesprek o.l.v. Jennifer Muntlag en creatieven Gil the Grid, Yahmani Blackman, MC Lost en Elisabetta Agyeiwaa. Film is net als alle andere kunstvormen een afspiegeling van de tijdsgeest en maatschappij. Lang is Zwarte cultuur op stereotyperende, karikaturale manieren geportretteerd in het belang van het behoud van de dominante witte cultuur. Welke impact hebben deze beelden op maatschappelijk, maar vooral ook persoonlijk niveau? En hoe kunnen beelden juist ook healing en empowering zijn? De talk was live te volgen via de Facebook-pagina van Eye.

Volwassenen

(professionals in de film- en audiovisuele sector)
(35 jaar en ouder)

Netwerk Filmeducatie

Het Netwerk Filmeducatie wordt vanuit de afdeling educatie van Eye Filmmuseum gecoördineerd. Het Netwerk Filmeducatie bestaat uit meer dan 200 bevlogen onderwijs- en filmprofessionals die de krachten bundelen om filmeducatie in het curriculum te verankeren. In 2020 is er achter de schermen verder gewerkt aan het professionaliseren van de organisatie via het Netwerk filmeducatie. Sinds april/mei 2020 zijn er vier nieuwe hubs bijgekomen. Er zijn nu zes regionale filmeducatiehubs. Het verzoek vanuit de hubs en het filmfonds was dat Eye de coördinatie van deze hubs zou overnemen. Sinds de zomer heeft Eye dit als taak erbij genomen.

Onderzoekstool Verankering Filmeducatie.

Samen met de filmeducatiehubs, RUG en ArteZ heeft het Netwerk Filmeducatie een tool ontwikkeld waarmee de filmeducatiehubs goed in kaart kunnen brengen hoe de situatie met betrekking tot filmeducatie is op scholen en waar scholen ondersteuning nodig hebben van de filmeducatiehubs.

Programmeringsteam & Kijk-goed

Er is een diverse programmaraad samengesteld die films selecteren voor educatief gebruik. De programmaraad zoekt ook buiten zijn eigen netwerk naar geschikte titels. Bijvoorbeeld door middel van een oproep aan nieuwsbrieflezers voor kijktips binnen het thema 'antiracisme'. De vraag was: welke films rondom de kwesties van Black Lives Matter zijn échte aanraders voor in de klas?

Digitale lessen via Lesson-up

Lesson-up is de plek waar al het lesmateriaal rondom filmeducatie wordt verzameld, van alle verschillende filmeducatie aanbieders in Nederland. Hier bundelen we als netwerk onze krachten: leden kunnen hier digitaal lesmateriaal over film maken en plaatsen. Er wordt hierin ook samengewerkt met School tv en het initiatief Film in de Klas (NPO, NFF, NTR, Netwerk Filmeducatie).

Schoolfilm van de Maand en LessonUp nieuwe lessen

Elke maand wordt er een *Schoolfilm van de Maand* uitgelicht, waarbij ook lesmateriaal wordt aangeboden. De laatste in de reeks in 2020 was de kerstfilm *Midden in de Winternacht* (Lourens Blok en Daan Bakker, 2013). In de les voorspellen Leerlingen hoe een scène afloopt, ontdekken hoe personages zijn vormgegeven en fantaseren over de functie van een object of symbool in een verhaal. Door een goede gezamenlijke marketing met SchoolTV en NFF trekt dit initiatief maandelijks meer dan 10.000 gebruikers.

NFF Conferentie: Leer leerlingen film spreken

De Netwerkbijeenkomst tijdens NFF vond dit jaar plaats middels een online livestream. Tijdens de netwerkconferentie werd er een update gegeven over de plannen van het Netwerk & de filmhubs, zijn best practices getoond, én is de prijs uitgereikt aan de beste Online Filmleraar van het Jaar 2020: Bart Valkenier. Bart werkt nu als Teacher in Residence aan betere lessen voor het vmbo.

Nascholingscursussen filmeducatie gestart

De nascholingsmodule Film, ontwikkeld door het Netwerk en de Breitner Academie (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten), biedt drie keuze-modules. De nascholingsmodule Film is voor kunst-docenten, kunsteducatoren, opleiders, onderzoekers en (master)studenten. In de modules staat film-analyse, filmvaardigheden en filmdidactiek centraal en zijn ontwikkeld vanuit de nieuwe Leerlijn Film. In

de lessen, gegeven door Meldrid Ibrahim, vertellen regisseurs Anne van Campenhout en Mari Sanders over het maken van documentaires en fictiefilms, en gaan docenten ook aan de slag met film maken. Na afloop ontvangen de docenten een certificaat.

Ook met het LOF (Leraar Ontwikkel Fonds) zijn workshops om docenten uit het po en vo bij te scholen georganiseerd, met respectievelijk de films *Munya* in mij en *Sevilla* (centraal staat de vraag 'van belevenis naar betekenis')

Met het LKCA werd een LKCAtelier Filmeducatie georganiseerd. Leerkrachten po en vo, ICC-trainers, cultuurcoördinatoren, kunstdocenten én beleids-medewerkers ontdekten tijdens deze online kennissessie welke kansen er voor hun eigen werkp praktijk liggen. Thema: Hoe laat je kinderen betekenisvol met de kracht van bewegend beeld en geluid omgaan?

Voor lerarenopleiders

Hoe onderzoek je beeld? Een webinar door Hans Aarsman voor lerarenopleiders in het po en het vo.

Hans Aarsman is bekend van zijn krantenrubriek waarin hij als een detective persfoto's onderzoekt. Is de 'beelddetective-methode' bruikbaar om bij leerlingen kritische denkvaardigheden met betrekking tot beeld te ontwikkelen? En hoe pas je deze toe op bewegend beeld? Hans Aarsman ging hierover met lerarenopleiders in gesprek.

Impuls voor documaken.nl

Samen met bevrologen filmdocenten van docu-
maken.nl, gesteund door IDFA en Bekijk 't, gaat het
Netwerk Filmeducatie ervoor zorgen dat zo veel
mogelijk scholen hun leerlingen de mogelijkheid
bieden om hun profielwerkstuk in documentaire
vorm te kunnen inleveren.

Publicaties

Dit is filmeducatie! en *Doorlopende leerlijn Film* zijn
publicaties die handvatten bieden voor het onderwijs
en aanbieders filmeducatie, om filmeducatie struc-
tureel in te bedden in het onderwijs.

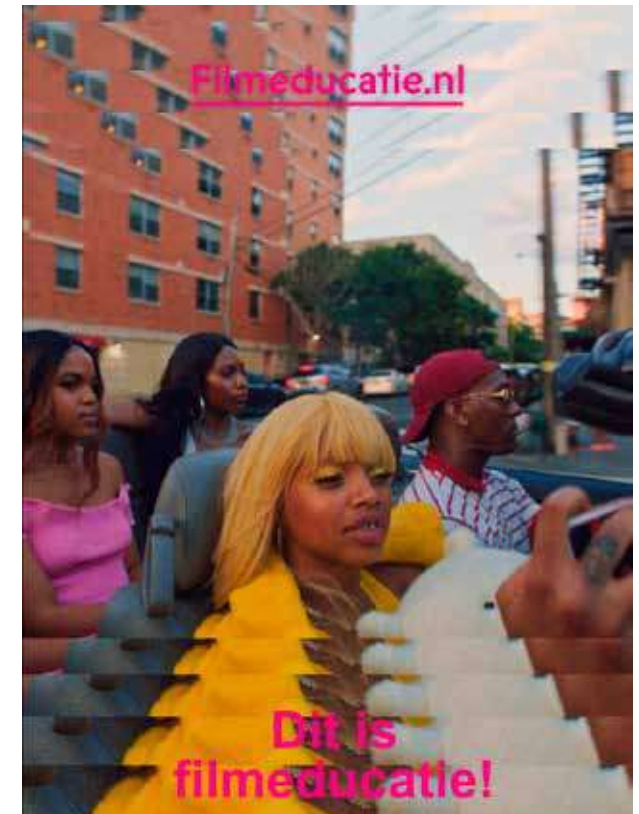
Wat is filmeducatie, wat verstaan we onder film en
wat is het belang van filmeducatie binnen het onder-
wijs? De antwoorden staan in *Dit is filmeducatie!*
De publicatie *Doorlopende leerlijn Film* geeft infor-
matie over een leerlijn voor leerlingen van 4 tot en
met 18 jaar, met leerdoelen en vaardigheden voor
alle onderwijsniveaus. In het primair onderwijs sluit
de leerlijn aan bij kunstzinnige oriëntatie en in
de bovenbouw van het voortgezet onderwijs bij de
exameneisen van de vakken KUA en CKV.

De leerlijn beschrijft concreet hoe de leraar met
leerlingen aan vijf vaardigheden – Beleven, Ver-
woorden, Onderzoeken, Reflecteren en Creëren –
kan werken, zodat de filmervaring meer betekenis
krijgt. De leerdoelen van de leerlijn zijn erop gericht
om leerlingen tot zelfbewuste, relativerende en
kritische burgers maken, met een sterk gevoel voor
en inzicht in de complexiteit van film als kunstvorm.
De leerlijn werd op een nascholingsdag van de
Radboud Universiteit gepresenteerd aan docenten
Kunst.

Beide publicaties zijn gratis beschikbaar via
filmeducatie.nl

Kunstzone E-Zine: Special filmeducatie

Een speciale uitgave van *Kunstzone*, hét tijdschrift
voor professionals in kunst- en cultuureducatie,
stond dit jaar eenmalig in het teken van filmeducatie.
Deze special boordevol links naar lesmateriaal en
initiatieven op het gebied van filmeducatie geeft een
geweldig beeld van hoe waardevol film voor het
onderwijs kan zijn.

ACADEMISCHE ACTIVITEITEN

ACADEMISCHE ACTIVITEITEN

Met het academisch beleid streeft Eye ernaar onderzoekers en studenten optimaal toegang te verschaffen tot de collectie en expertise binnen de filmcollectie. De academische functie heeft zich de afgelopen jaren flink kunnen ontwikkelen dankzij de installatie van de leerstoel Filmerfgoed en Digitale Filmcultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Dit professoraat wordt ingevuld door hoofdconservator Giovanna Fossati. Een dergelijke gecombineerde functie van hoogleraar en hoofdconservator is uitzonderlijk binnen de internationale filmarchiefwereld en vormt een ideale schakel tussen de restauratiepraktijken van Eye en het wetenschappelijk onderzoek aan de UvA.

De samenwerking met de UvA richt zich onder meer op de masteropleiding *Preservation and Presentation of the Moving Image*, de jaarlijkse *Eye International Conference*, de openbare collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice* en de academische boekenserie *Framing Film*.

Ook participeren Eye en UvA gezamenlijk in verschillende nationale en internationale onderzoeksprojecten die noodzakelijk zijn voor het kunnen toepassen van innovatieve methodes bij het restaureren, digitaliseren en ontsluiten van de collectie.

Masteropleiding Preservation and Presentation of the Moving Image

Sinds 2003 is Eye als medeoprichter en partner betrokken bij de organisatie en invulling van de Engelstalige duale master *Preservation and Presentation of the Moving Image* (P&P) aan de Universiteit van Amsterdam.

Elk jaar krijgen veertien à achttien internationale studenten (gast)colleges en workshops van Eye-medewerkers. Het eerste semester bestaat uit workshops Filmrestauratie en Filmidentificatie gegeven respectievelijk door Hoofd Digital Access & Film Restoration Anne Gant en curator Stille Film Elif Rongen-Kaynakçi. Senior curator Mark-Paul Meyer en hoofdconservator Giovanna Fossati geven onder andere colleges op het gebied van Access and Reuse, Film Preservation and Restoration, en Collection and Collection Management.

In januari volgen de eerstejaars P&P-studenten een intensieve workshop *Film Preservation and Restoration* in het Eye Collectiecentrum. De studenten werken in groepjes en onder begeleiding van curatoren en restauratoren aan een aantal case-studies op het gebied van acquisitie, selectie, conservering, restauratie en presentatie. De eindresultaten worden elk jaar in januari in de Filmzaal van het Collectiecentrum aan medewerkers van Eye en de UvA gepresenteerd.

De casestudies in 2020 waren: het restaureren van Ulbo Garvema (NL, Maurits H. Binger, 1917, FilmfabriekHollandia); het presenteren van vintage Technicolorprojectieprints; het instromen van afstudeerfilms van de Filmacademie; het ontsluiten van het archief van filmmaker Frank Scheffer.

In het voorjaar maakte de collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice* deel uit van het curriculum van deze masteropleiding (zie onder).

In het najaar liepen vier à vijf P&P tweedejaars-studenten zeventien weken lang stages bij de afdelingen Collectiebeheer, Presentatie en Programmering, Educatie, Curatoren, Film Conservatie & Digital Access. Met dit stage-programma krijgen studenten de mogelijkheid om onder begeleiding van ervaren curatoren, restauratoren en digitale filmspecialisten vier maanden lang praktijk-gerichte werkervaring op te doen.

Openbare collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice*

This is Film! Film Heritage in Practice is een jaarlijkse zesdelige openbare collegereeks over filmerfgoed en opmerkelijke restauraties. Onder het overkoepelende thema van 2020 – het recyclen, het hergebruiken en remixen van films uit archieven of fragmenten daaruit – zou de serie een breed scala aan archiefmateriaal tonen dat op een creatieve manier is hergebruikt. Helaas vond door de Covid-19-pandemie alleen de eerste sessie over copyright plaats in een filmzaal met de gast Claudy Op den Kamp (Programme Leader BA (Hons) Film, Bournemouth University).

Research Group Moving Images: Preservation, Curation, Exhibition

In het kader van de ASCA Research Group Moving Images: Preservation, Curation, Exhibition houden internationale sprekers gemiddeld drie keer per jaar gastlezingen in het Eye Collectiecentrum over kwesties rondom conservering en presentatie van en onderzoek naar archief films.

In 2020 heeft Christian Olesen (Universiteit van Amsterdam/Utrecht Universiteit) een lezing gegeven over zijn persoonlijke onderzoeksproject 'Itinéraire d'un ciné-fils de...' dat focuste op de verschillende manieren waarop geluidsfragmenten uit films en televisieproducties de afgelopen decennia zijn hergebruikt in geluidskunst, experimentele en populaire muziek.

Daarna gaf Senta Siewert (gastonderzoeker bij de Amsterdam School for Cultural Analysis) een lezing over zijn onderzoeksproject en zijn boek *Performing Moving Images: Access, Archives and Affects* (uitgegeven door Amsterdam University Press en Eye Filmmuseum binnen de serie Framing Film). Het boek besteedt aandacht aan instellingen, individuen en netwerken die grote inspanningen hebben geleverd om ervoor te zorgen dat experimentele films en Expanded Cinema uit de jaren zestig en zeventig nog steeds te zien. Allebei de presentaties vonden tegelijkertijd plaats online en in een Eye-filmzaal.

Eye International Conference

Eens per jaar is Eye het toneel van een grote *internationale conferentie voor filmwetenschappers, archivariissen, curatoren en restauratoren*. De conferenties worden georganiseerd in samenwerking met binnen- en buitenlandse partners uit zowel de wetenschappelijke wereld als de filmerfgoed-praktijk. Eind mei 2020 zou Eye traditiegetrouw het toneel zijn geweest van de Eye International Conference, dit jaar als host van het 12e Orphan Film Symposium gewijd aan het thema *Water, Klimaat en Migratie*. Vanwege de Covid-19-pandemie moest het symposium transformeren in een volledig virtuele variant. Veel van de geplande sprekers hebben hun medewerking echter toegezegd aan een online variant en het symposium is uiteindelijk een mooie mix geworden van livestream lezingen en vertoningen op Vimeo en teksten en videopresentaties op de NYU Orphan Film Symposium-website.

Cloud visualisatie van opnames uit Open Beelden gebaseerd op kleurkenmerken, SEMIA project

Bijdragen kwamen van over de hele wereld: van de Bahama's, Argentinië en Chili tot aan Polen, Senegal, Zweden en Australië. Vast onderdeel van Orphans is de Helen Hill Award-ceremonie. Ontvangers van de Helen Hill Award 2020 waren filmmakers Martha Colburn (Los Angeles) en Jaap Pieters (Amsterdam). Eye werkt al jaren nauw samen met beide kunstenaars en hun werk maakt deel uit van de Eye-collectie.

Publicaties

Eye is actief betrokken bij de uitgave van (wetenschappelijke) publicaties in boekvorm, tijdschriften en online. Sinds 2009 heeft Eye een eigen academische boekenreeks getiteld *Framing Film*. De serie bestaat uit theoretische en analytische boeken op het gebied van restauratie, conservering, archief- en presentatiepraktijken die aansluiten bij het werk van Eye. *Framing Film* wordt uitgegeven in samenwerking met Amsterdam University Press (AUP). De eerste titel verscheen in 2009, *From Grain to Pixel. The Archival Life of Film in Transition* van Giovanna Fossati en inmiddels is er al meer dan een dozijn boeken gepubliceerd. Met *Framing Film* streven en AUP ernaar academici en archivisten te ondersteunen in de reflectie rond filmarchief- en restauratiepraktijken. In 2020 verscheen de publicatie *Performing Moving Images. Access, Archive, Affects* door Senta Siewert.

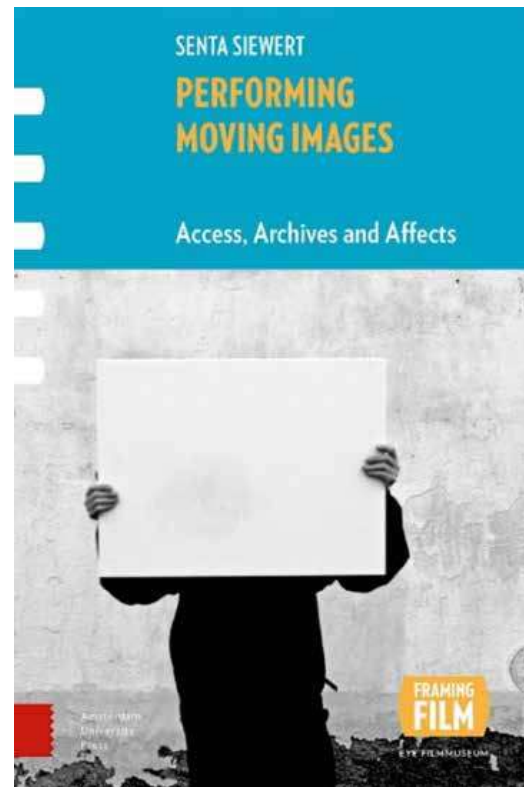
Quotes over Framing Film

'I applaud this [series'] effort, because for me the construction of film history has always been a complex matrix of social forces, academic research interest, and archival ability. Just as research queries by film scholars lead to films being prioritized for preservation and restoration, preservation initiatives in the archives also lead to an opening up of new film historical terrain.'

Jan-Christopher Horak, ex-directeur UCLA Film & Television Archive

'The Eye Filmmuseum is a leader in the field and their Framing Film imprint adds invaluable scholarship to the field.'

Mike Leggett, Leonardo Reviews

Samen met Amsterdam University Press en enkele universiteiten is Eye medeoprichter en partner van NECSUS – European Journal of Media Studies. NECSUS is een internationaal, Engelstalig peer-reviewed, open access, online tijdschrift op het gebied van film-, televisie en mediastudies. Het initiatief wordt actief ondersteund door het Europese netwerk voor film- en mediastudies NECS, de Research School for Media Studies (RMeS) en NWO, dat geldelijke ondersteuning inbrengt. Het tijdschrift is thematisch samengesteld en verschijnt twee keer per jaar. NECSUS moedigt auteurs aan om digitale archieven en audiovisuele data en materialen in hun artikelen te betrekken. De structuur van de website maakt een interactieve omgang mogelijk: men kan blogs plaatsen, video-essays insturen en vrijwel alle vormen van sociale media integreren. In 2020 waren de thema's: Intelligence, Methode.

In 2020 is binnen de academische boekenserie *The Key Debates: Mutations and Appropriations in European Film Studies* van Amsterdam University Press de publicatie verschenen: *Post-cinema: Cinema in the Post-art Era*, onder redactie van José Moure (Professor of Cinema Studies in the Sorbonne School of the Arts at Panthéon-Sorbonne University, Paris I) en Dominique Chateau (Emeritus Professor of Aesthetics and Cinema at the Sorbonne School of the Arts at Panthéon-Sorbonne University, Paris I).

De bundel bevat een hoofdstuk van Giovanna Fossati (Eye) en Annie van den Oever (Universitair Hoofddocent Film en Hoofd Filmarchief en Media Archeologie Lab aan de Rijksuniversiteit Groningen), dat een perspectief geeft op de problematiek van digitale archivering en voortbouwt op het idee van nieuwe post-cinematische ecologie.

Daarnaast houdt Eye voor verschillende doelgroepen een aantal thematische blogs bij, zoals het Collectieblog, *Eye on Art* en *Exposed*.

Onderzoeksprojecten

Eye is als partner betrokken bij verschillende nationale en internationale (onderzoeks)projecten die noodzakelijk zijn voor het kunnen blijven toepassen van innovatieve methodes bij het restaureren, digitaliseren en ontsluiten van de collectie.

Lopende projecten

Netwerk voor Experimentele Media Archeologie

Eye is lid van het Netwerk van Experimentele Media Archeologie (NEMA). Dit internationale netwerk promoot nieuwe samenwerkingsvormen tussen universiteiten en erfgoedinstellingen op het gebied van verouderde media-technologieën. Het netwerk wil graag bewerkstelligen dat musea en archieven een laboratoriumfunctie krijgen waar historici, archivisten en curatoren worden uitgedaagd om met apparaten uit de collectie te experimenteren.

Narratives from the Long Tail

In 2020 is de aanvraag gehonoreerd voor het grote onderzoeksproject *Narratives from the Long Tail* waar Eye partner van is. Dit interdisciplinaire project is een samenwerking tussen het Laboratorium voor Experimentele Museologie (eM+) bij de École Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL), de Universiteit van Zürich en de Universiteit van Amsterdam (UvA), in samenwerking met Radio Télévision Suisse, the Montreux Jazz Festival Archive en Eye Filmmuseum. Giovanna Fossati leidt een team vanuit UvA en Eye om binnen dit project mogelijkheden te onderzoeken om Eye's unieke Mutoscope & Biograph-collectie (1897-1902) in te zetten in de zeer nieuwe 360-graden 3D Narrative Visualization Engine, die eM+ heeft ontwikkeld. Hiermee zal de collectie op dynamische wijze geëxploreerd kunnen worden op ruimtelijke, temporele, materiële en esthetische niveaus.

Afgeronde projecten

The Sensory Moving Image Archive (SEMIA)

Van 2017-2020 liep het onderzoeksproject *The Sensory Moving Image Archive* (SEMIA). Boosting Creative Reuse for Artistic Practice and Research. Eye werkte in dit project samen met de Universiteit van Amsterdam, de Hogeschool van Amsterdam, Beeld en Geluid en Studio Louter.

Binnen het SEMIA-project is onderzocht welke analysesoftware en interfaces nodig zijn om gedigitaliseerde erfgoedcollecties te verkennen en te hergebruiken op basis van visuele kenmerken (licht en kleur, vorm of beweging). Aan dit project hebben twee post-docs bij de UvA en twee senior onderzoekers bij de HvA en UvA gewerkt. Gedurende twee jaar zijn verschillende workshops, expertmeetings en een symposium georganiseerd. Het project is gefinancierd vanuit het NWO-onderzoeksprogramma *Smart Culture – Kunst en Cultuur*.

Artist & Scholar in Residence

In 2017 heeft Eye een eigen *Artist & Scholar in Residence*-programma gestart dat jaarlijks één kunstenaar en één wetenschapper in de gelegenheid stelt om drie maanden lang (opeenvolgend of verspreid) in alle vrijheid een project te ontwikkelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de collectie en expertise van Eye. Met dit programma, dat past in een lange traditie van eerdere samenwerkingen met gerenommeerde kunstenaars, bevordert Eye interactie tussen kunstenaars, wetenschappers en het publiek. Lezingen, seminars en/of workshops geven het publiek toegang tot het werk van de gastkunstenaar en wetenschapper.

De financiering van de Artist in Residence is mede mogelijk gemaakt door de leden van Ladies Eye.

Haghefilm Digitaal Traineeship Filmrestauratie

Met dit traineeship hebben Eye en Haghefilm ernaar gestreefd een brug te slaan tussen een academische (theoretische) opleiding op het gebied van filmarchivering en de dagelijkse filmrestauratiepraktijk. Het programma ging hiermee een stap verder dan de al bestaande stageplaatsen en workshop-programmas. Het initiatief was bedoeld om een nieuwe generatie filmrestauratoren op te leiden zodat zij na afloop van het traject gemakkelijker konden doorstromen naar de arbeidsmarkt.

Het traineeship was een betaalde positie met een duur van zeven maanden en bestond uit twee fasen. In de eerste vier maanden van het opleidingsprogramma liep de trainee mee met ervaren curatoren, restauratoren, scanning operators en digitale-film-specialisten op verschillende afdelingen bij zowel Eye als Haghefilm. In de laatste drie maanden bekwaamde de trainee zich verder in het specialisme van zijn of haar keuze. Gedurende het traject werd er gewerkt met materiaal uit de collectie van Eye. Dit unieke traineeshipprogramma voor beginnende filmrestauratoren was in 2017 met financiële steun van het Filmfonds gelanceerd.

In 2020 Eye ontving een financiering van het Gieskes-Strijbis Fonds en van het Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds om door te gaan met het traineeship-programma en om het uit te breiden naar de collectiekant. Het traineeship-programma Filmrestauratie en Filmcollectie (2021-2024) zal tien maanden duren en biedt drie jaar lang onderdak aan twee (jaarlijks wisselende) beginnende restauratoren en collectiespecialisten.

Deelname internationale conferenties en dergelijke (selectie)

Panel *Archival Practices* gemodereerd door hoofd-conservator Giovanna Fossati en presentatie *Veni, Vici, Vidi: The Power to Conquer and to Film* door Stille Film Curator Elif Rongen-Kaynakçi bij het Inward Outward Symposium in Beeld en Geluid. 24-25 januari 2020.

Lezing *Theorizing on the Practice of Film Archiving in the Digital Age* en een inleiding bij de Opening en de vertoning van *We Can't Go Home Again* door Giovanna Fossati bij een tweedaagse conferentie over audiovisueel filmergeoed voor Iberische filmarchieven bij Filmoteca Española in Madrid, 29 februari tot en met 3 maart 2020.

Presentaties *FIAF Technical Commission Update on Ongoing Projects* door Anne Gant (Hoofd Digital Access & Film Restoration) en *Hard Drive Failures and Learning Curves: Results from 12 Years of Born-Digital Film Ingest at Eye Filmmuseum* door Anne Gant en Martine Bouw (Medewerker Digital Ingest) op virtueel AMIA Conference, 17-20 november 2020.

Panel *Archival Practices*, Inward Outward Symposium

DEVELOPMENT

LIKE
FILM
LOVE
EYE

Jij blij. Eye blij.

Jij geniet van gerestaureerde pareltjes.
Wij speuren verder naar verloren gewaande films.
Kom bij de Eye Society en support Eye.

eyefilm.nl/society

Word Vriend!

DEVELOPMENT

De afdeling Development zorgt door middel van gerichte relatieopbouw onder particulieren en bedrijven voor additionele inkomsten (sponsoring) middels een cashbijdrage en/of middelen en diensten. De inkomsten worden ingezet voor conservering van de filmcollectie, de ontwikkeling en realisatie van tentoonstellingen, educatieve projecten, publieksprogramma's en de promotie van de Nederlandse film in het buitenland. De afdeling vormt een essentiële schakel tussen het museum en zijn corporate en particuliere relaties.

Naast de bijdragen van private fondsen en subsidiegevers is de bereidheid van zowel particulieren als bedrijven om Eye te ondersteunen de sleutel tot het behalen van onze doelstellingen. Om die reden probeert Eye zich steeds meer als cultureel ondernemer te ontwikkelen en de totale inkomsten te vergroten door het aandeel eigen inkomsten te verhogen. Dit doen wij, onder andere, door vele samenwerkingsverbanden aan te gaan met particulieren en bedrijven.

De coronacrisis laat zien dat de instellingen die goed in staat zijn gebleken hun eigen geld te verdienen om de verminderde subsidie op te vangen, nu het meest in de financiële problemen komen. Gelukkig is in het geval van Eye het ministerie van OCW middels twee rondes overheidssteun bijgesprongen om de dreigende gaten in de begroting 2020 en 2021 te dichten. De algemene trend is dat *corporates* zich terugtrekken of hun bijdrage aanzienlijk verminderen omdat er gesneden is of wordt in de marketingbudgetten. Bedrijven die staatssteun hebben gekregen, willen op dit moment niet (meer) vernoemd worden als sponsor.

Natuurlijk merkt dus ook Eye de gevolgen van de crisis. Maar gelukkig is er ook goed nieuws: de steunbetuigingen die Eye gedurende de lockdowns heeft kregen, zijn hartverwarmend. Meer nieuwe particuliere Vrienden en ENGIE, al jaren een buitengewoon loyale partner, gaf al in een vroeg stadium aan ook in 2021 hoofdsponsor te blijven.

Partners en Vrienden blijven verbonden met Eye

Na de eerste tijdelijke sluiting heeft Eye er alles aan gedaan om intensief contact te houden met alle begunstigers. De particuliere Vrienden zijn tijdens de sluiting van alle ontwikkelingen op de hoogte gehouden via nieuwsbrieven en persoonlijke berichten. Daarnaast kregen Vrienden korting via Picl (online streamingsdienst) en toegang tot streamingdienst Mubi, zodat zij online van films konden blijven genieten. Bij de heropening op 1 juni 2020 mochten Vrienden als allereerste de tentoonstelling *Chantal Akerman – Passages* bezoeken en werden U&Eye-leden verwelkomd in Cinema 1 met een drankje en de vertoning van *La vérité*. Eye is hierbij actiever geworden op sociale media, waardoor de zichtbaarheid van de afdeling Development is vergroot.

Voor de leden van het U&Eye Fonds organiseerde Eye tijdens de sluiting een online evenement via Zoom en toegang tot de film *Maurice*. Ook werd bij alle leden van het U&Eye Fonds een fles wijn thuisbezorgd. Uiteraard waren de leden van het Fonds, samen met Ladies Eye, F.C. Waterboys en enkele corporate relaties ook uitgenodigd voor de zomerse filmavond op 1 juli met een vertoning van *Un homme et une femme*.

Voor de leden van FC Waterboys is een online event georganiseerd. Ook is een stream gedeeld met twee bijzondere films uit de Eye-collectie. Vlak voor de tweede sluiting van Eye hebben wij toch nog een Waterboys-bijeenkomst kunnen organiseren, de vertoning van de klassieker *Chinatown*.

Voor Ladies Eye hebben we één online bijeenkomst georganiseerd: de klassieker *Maurice*, met voorafgaand een inleiding en enkele Ladies aan het woord over de impact van corona op hun werk. Nog voor de sluiting van de horeca, hadden wij het geluk nog een mooie Ladies Eye-avond te organiseren in september. Gastcurator Nat Muller gaf de Ladies een rondleiding door de tentoonstelling *Trembling Landscapes*, beantwoordde vragen tijdens het diner in Cinema 2 en gaf daarna nog een inleiding op een film.

De leden van *See You in Court* hebben onder leiding van Alexander Rinnoooy Kan een online bijeenkomst gehad, waarbij de leden met elkaar konden bijpraten over de gevolgen van Covid-19 voor hun vakgebied. In het laatste kwartaal hebben de leden van *See You in Court* weer een juridische film ontvangen om thuis te bekijken via het online VOD-platform Lumière. Partner Agium heeft een webinar met Ben Tiggelaar voor ruim tweehonderd relaties georganiseerd in Eye. Dit was een van de eerste digitale events georganiseerd vanuit Eye.

Panasonic en ENGIE hebben hun relaties respectievelijk medewerkers een vouchercode aangeboden om thuis een (gratis) film te kijken. Dit onder de noemer van ons partnership, en als alternatief voor zaalhuur.

Eye Society

We krijgen hartverwarmende reacties van nieuwe Vrienden die Eye een steuntje in de rug willen geven. De geefbereidheid onder particuliere begunstigers is tot nu toe niet minder geworden.

Wij merken bij veel mensen dat ze graag iets willen bijdragen omdat men snapt dat het financieel voor culturele instellingen moeilijk is. Het aantal nieuwe Members stijgt opvallend, veel mensen geven aan door corona bewuster na te denken over de urgentie van steun. Uiteraard zijn er ook Vrienden die zich afmelden omdat ze zelf financieel hard worden geraakt; veel van hen beloven terug te komen in betere tijden.

Veel U&Eye-donateurs hebben juist om die reden hun participatie met vijf jaar verlengd en soms ook voor een hoger bedrag. Sinds oktober is het mogelijk een online Vrienden-voorverkoop te organiseren. Zo kunnen we de Vrienden de kans geven als eerste tickets te kopen voor populaire vertoningen en geeft het de Eye Society online zichtbaarheid.

Vliegende Hollanders

Development heeft op 4 november 2020 een speciale *Behind the Scenes: Vliegende Hollanders*-avond georganiseerd om de koppeling tussen research, beeldrestauratie en hergebruik te illustreren.

De collectiebeelden van de *Vliegende Hollanders* kwamen bij Eye vandaan. Uitgenodigd waren participanten die bijgedragen hebben aan de financiering van de serie en potentiële sponsors.

Uit de dertig genodigden zijn twee nieuwe U&Eye-members voortgekomen, naast Takeaway als partner van onze businessclub Eye Connect.

U&Eye

Het U&Eye Fonds is in navolging van de Eye Society volledig vernieuwd. Wervingsmaterialen en propositie zijn aangepast. Hieronder enkele voorbeelden.

Generation Eye

Om de Vrienden te verjongen en de doorstroom naar het U&Eye Fonds te stimuleren, ontwikkelt development een nieuw initiatief, genaamd Generation Eye. Leden van dit nieuwe initiatief krijgen een maandelijks programma waarbij Eye interessante specials uit de bestaande programmering selecteert en tweemaandelijks een borrel organiseert voor de club.

Samen met een groepje prominente twintigers en dertigers met verschillende achtergronden is er meerdere keren gebrainstormd om de behoeften en wensen onder de doelgroep (25- tot 40-jarigen) te peilen om een mooi programma samen te stellen. Tevens zullen zij ook een ambassadeursrol spelen bij het opzetten van dit nieuw initiatief.

Sponsors, partners, fondsen en leden

Hoofdsponsors

Engie
BankGiroLoterij
KLM

Partner

Panasonic

Founding Partners

Provincie Noord Holland
Stadsdeel Noord
Kansen voor West
Prins Bernhard Cultuurfonds
Stichting Dioraphie

Projectpartners

Gofilex
Effektief
Solvinty
SRC Reizen
Agium

Structurele subsidienten

Ministerie van OCW
Amsterdam Fonds voor de Kunst

Fondsen

Fonds 21
Ammodo
Gieskes–Strijbis Fonds
Nederlands Filmfonds
EU Media
Paddy and Joan Leigh Fermor Arts Fund
Metamorfoze
Freek en Hella de Jonge Foundation
Stichting dr. Hendrik Muller's
Vaderlandsch Fonds

Eye Connect

BeamSystems
Konica Minolta
Monalyse
Just Eat Takeaway.com
Bouwbedrijf De Nijs
Meijburg & Co
Select Catering
G-Star

Met speciale dank aan de leden van
het U&Eye Fonds

Leo de Sonnevill en Marja Tiebout
Serge Gijrath
Rob en Pauline Weerts-König
Marc Noyons
Michiel van Schooten en Anne Marie Glasz
Frank van der Meer
Chris van den Berge
Monica Galer en Berend Jan Beugel
Michiel van Erp
Anneke de Vries en Martijn van Vliet
Gamila Ylstra
Marieke Sanders
Jozef Hey
Joost Alferink en Emmy van Gool
Rob Defares
Sander Dikhoff en Kathleen Willing
Jan Hoekema en Marleen Barth
Beatrice van Dorp
Ad en Sietske Ebus-Mulders
Marlene Wickel en Jan Bruins
Hans en Jakob Eksteen Maarschalk
Frank Elion
Siebe en Mirjam van Elslöo
Jack Berk en Marija de Haas
Pauline Terreehorst en Gerard de Vries
Caroline van den Haak
Francine Houben en Hans Andersson
Daniël Hubbeling
Emely en Siebold de Graaf-Hengeveld
Bessel Kok
Alexander en Nienke Ribbink-van den Hoek
Gerda Groen
Jeroen en Rosemarijn van Velzen
Bart Lubbers
Alexander en Chantal Maljers-van Erven
Dorens
Marius en Mariëlla Meijer
Hans en Marjoke Mersmann
Linda de Mol
Pitt en Esther Treumann-Heckman
Guido Frankfurter
Jan Eilander en Mijke de Jong
Arjen Pels Rijcken
Coba Bentinck van Schoonheten en Ton Steenkist
Hanno en Lieke Plate
Harald Swinkels
Monique Busman
Ryclef Rienstra en Babette Treumann
Sandra Chedi
Martijn en Jeannette Sanders

Melle Daamen
Joop en Janine van den Ende
Ferdinand ter Heide
Björn en Suzanne van der Klip
Lorena Dillewijn
Matthijs van Heijningen en Guurtje Buddenberg
Thijs en Nel de Nijs
Willem Sijthoff en Machteld Vos
Vanessa Henneman
Gijs van der Ham en Beppe Kessler
Wouter Overhaus
Ino en Adrienne Paalman-Enggist
Noëlle Haitma
Paul Schaink en Marjon te Riele
Marjan Goslings
Paul de Leeuw en Stephan Nugter
Gert Jan van der Hoeven en Hollis Kurman
Freek en Hella de Jonge
René Kieft en Trix Reijn
Johan Kleyn
Dennis en Violette Kleyn
Arie en Maria Smit
Evert-Jan Henrichs en Winifred Krekel
Leon Ramakers
Robert en Frederique Wolff
Frank Bakker
Wesley ter Haar
Marry de Gacy Fortman
Pieter Teerling en Janneke Hooijberg
Will Koopman
Sijbalt Noorda en Mieke van der Weij
Willem F. Korthals Altes
Jeroen en Anja van Schooten
Jannie Langbroek
Alexandra van Huffelen en Herman Lohman
Ilse Hugghan
Henk Panman en Gea Flapper
Emile Fallaux
Norbert ter Hall en Robert Alberdingk Thijm
Hans de Wolf
Monique van de Ven en Edwin de Vries
Xandra Verscheure
Kees en Cora van Vloten
Patty Voorsmit
Alexander Rinnooy Kan en Eva van der Dussen
Yvette Kouwen berg
Adriaan en Karien Roosen
Helga Lasschuijt en Ton Venhoeven
Ted Baijings
Aart en Hester Barkey Wolf-Lambooi
Dederiek Soeters en Hans Berg
Veronique Swinkels

Wolter Wefers Bettink en Marth Craandijk
Hans de Weers en Judith Hees
Gerda Wiers
Mardou Jacobs en Michiel Berkel
Peter Geluk
een aantal anonieme donateurs

**En aan Ladies Eye, FC Waterboys
en de Eye Society**

**MARKETING &
COMMUNICATIE**

**MARKETING &
COMMUNICATIE**

Een van de ambities voor de komende jaren is om meer context en verdieping te bieden, meer van Eye te laten zien, meer verhalen te ontsluiten, meer kennis en passie te delen én om meer ruimte te maken voor andere stemmen en nieuwe vertellers. De nieuwe website (beter gezegd: ons vernieuwde digitale platform) en een nieuwe contentstrategie waarborgen dat Eye ook online aan haar merkbelofte tegemoetkomt: onze (website)bezoekers helpen om films te blijven ontdekken en er meer in te zien. Door ze te helpen te vinden wat ze zoeken, te ontdekken wat ze niet zochten en te snappen waar Eye voor staat, in de volle breedte.

Onze onlinekanalen zorgen voor verbinding, context en verdieping. We hebben daarbij oog voor zowel het artistieke, het informatieve, het educatieve, het verdiepende, als vanzelfsprekend ook het praktische karakter van de content die we bieden. We willen naast de programmering in de tentoonstelling en de filmzalen ook toonaangevend zijn in de wijze waarop we film en bewegend beeld binnen een digitale context tonen.

Van voorheen simpele programma-aankondigingen laten we nu online meer facetten van Eye aan bod komen. Door bijvoorbeeld iets uit de collectie uit te lichten, door verdiepende essays, door zelfgemaakte podcasts met lezingen en verhalen, door interviews met filmmakers en beeldend kunstenaars, door een wekelijkse filmquiz, door kenners, medewerkers en 'gewone mensen' in korte video's aan het woord te laten en natuurlijk ook met tips voor bezoekers. De nieuwe website moet ervoor zorgen dat het museale karakter van Eye onsite ook online wordt voortgezet.

In de toekomst zullen we ook meer inzetten op eigen contentcreatie. De coronacrisis maakte in één klap duidelijk dat het van essentieel belang is om naast de kwalitatief hoogwaardige presentaties in het museum zelf ook een digitaal, professioneel en gecureerd aanbod te bieden met livestreams en hybride vormen van online en onsite programmering. Dit vraagt een andere inzet van personeel, vaak ook personeel met andere skills, en daaruit volgend additionele budgetten.

Bezoekcijfers

Eye ontving de voorbije jaren gemiddeld driekwart miljoen bezoekers per jaar. Bijna tweederde van de bezoekers kwam voor de tentoonstellingen, de filmprogrammering, educatieve programma's en culturele evenementen. De overige eenderde voor evenementen in samenwerking met de Nederlandse filmbranche (premières, festivals, debatten), zakelijke events (zaalverhuur) en/of voor het restaurant of het terras.

Uit een in 2019 door Motivaction uitgevoerd onderzoek blijkt dat de leeftijdsopbouw van ons publiek redelijk divers is: 39% is jonger dan 35 jaar, 24% is tussen 35 en 54 jaar, 24% is ouder dan 55.

Van 13% van de bezoekers is de leeftijd onbekend. Uit datzelfde onderzoek bleek dat 44% een nieuwe bezoeker was en 36% toerist. Van de Nederlandse bezoekers komt 36% uit regio Amsterdam.

Ook blijkt dat we mogen rekenen op hoge waardering en loyaliteit: de NPS-waarde is +37. In 2019 kreeg onze website 1.944.979 bezoeken waarvan 1.138.683 unieke bezoekers.

Als gevolg van de pandemie zijn de bezoekcijfers in 2020 met 50% dramatisch gedaald. Ook online zagen we een daling van 21% in unieke bezoekers aan de website (voor de lockdown veelal gebruikt voor het snel opzoeken van programmeringsaanbod). Wel zagen we een stijging in het aantal pagina's dat men online bezoekt (+3%) en in de tijd dat men op de site verblijft (9%) vanwege het groter online aanbod aan kwalitatieve content (thuisrijktips, video-essays, podcasts en livestreams).

Campagnes

Voor de zomerprogramma's en tentoonstelling zijn campagnes uitgerold en publiek geworven via traditionele outdoorcampagnes, maar ook juist via betaalde en niet-betaalde social-mediaposts.

Tentoonstellingen

De campagne van de Chantal Akerman-tentoonstelling *Passages* liep in de zomer. De trouwe achterban is bereikt door de vaste, herkenbare uitingen: een mooie folder, opvallende uithang in de stad, de trailer en advertenties in kunsttijdschriften. Daarnaast was het doel om ook een nieuwe doelgroep aan te spreken: (jonge) feministen en filmmakende vrouwen. Ook werkten we samen met de feministische bibliotheek Atria, waarmee we een aantal schrijfmiddagen hebben georganiseerd om samen met bezoekers meer Wikipedia-pagina's toe te voegen over vrouwelijke filmmakers.

Voor sociale media zijn een aantal interviews gefilmd waarin makers en programmeurs vertellen over het belang van het onderwerp.

In Nederland zijn Arabische kunstenaars onderbelicht, terwijl het een enorm interessante regio is wat film betreft. Dat maakt de tentoonstelling *Trembling Landscapes: Between Fiction and Reality* – Elf kunstenaars uit het Midden-Oosten uniek en belangrijk. De marketingcampagne richtte zich in het bijzonder op het aanspreken van de Arabische gemeenschap in Nederland. Dit gebeurde door de uitingen ook aan te bieden in het Arabisch, via buurthuizen en uithang in Oost en Nieuw-West (Amsterdam). Ook in het museum waren de folder en muurteksten in het Arabisch beschikbaar.

Eye werkte hiervoor samen met The Salwa Foundation, een organisatie die Arabische kunstenaars in Nederland helpt aan werk en contacten. Om ook de jongere doelgroep binnen te krijgen, is een VR-ervaring gemaakt door de gastmarketeer Kapooow. De ervaring is gratis toegankelijk op de eigen mobiele telefoon en verbeeldt hoe het zou zijn om de tentoonstellingsruimte binnen te stappen.

Filmprogramma's

Black Light

De kern van de campagne was inclusiviteit, met de betrokkenheid van gastcuratoren als speerpunt. "Even the playing field", aldus curator Greg de Cuir Jr. Talentvolle makers en gamechangers stonden op de voorgrond, organiseerden een avond en droegen als ambassadeur het programma uit.

De gastcuratoren zijn makers, performers en drijvende krachten achter de zwarte culturele industrie. Daarom waren zij de spreekbuis van de *event based* campagne, met socials, video, fotografie en artwork: geïnspireerd op collageposters maakte Brian Elstak een beeld waarin de iconen uit *Black Light* samenkwamen.

Reeksen

Voor *Previously Unreleased* is vorig jaar voor het eerst een logo ontwikkeld. Dit jaar is een programma-campagne ontwikkeld met een campagnebeeld en een leader die door landelijke vertoners online en op locatie worden ingezet.

Voor de campagne rond het programma *Eye on Sound: POP!* zijn diverse off- en online middelen ingezet via diverse kanalen om dit programma onder de aandacht te brengen.

Online waren er, naast een thema-pagina op de Eye-website, items in de wekelijkse nieuwsbrief, posts op sociale-mediakanalen als Instagram en Facebook en display advertising op de site van Subbacultcha.

Verder heeft Cineville het programma uitvoerig onder de aandacht gebracht op hun website en in nieuwsbrieven. Voor een van de vijf specials is er samengewerkt met Subbacultcha op gebied van programma en promotie.

Voor de VR-programmering deze zomer *Traveling While Black* (*Black Light*, *Xtended*) en *Venice VR Expanded* (*Xtended*) is voornamelijk online campagne gevoerd en via de reguliere communicatiekanalen van Eye. Deze kregen ook veel aandacht in de media.

Meerdere malen was Eye in 2020 te zien op nationale televisie. Zo maakte *Nieuwsuur* een item over *The Brilliant Biograph* en werd een interview voor *Nieuwsuur* met Sandra Berends over haar film *Ze noemen me Baboe* – gemaakt met collectiemateriaal van Eye – opgenomen in het Collectiecentrum. Tijdens een uitzending van *Op1* schoof Martin Koolhoven aan tafel om aan de hand van filmfragmenten de rol van popmuziek in de film toe te lichten in het kader van het programma *Eye on Sound: POP!*

Uit: Monalyse Jaaroverzicht, media-aandacht in het jaar 2020:

‘Ondanks de coronacrisis heeft Eye in vergelijking met 2019 in 2020 veel aandacht gekregen. Weliswaar in minder berichten, maar de advertentiewaarde ten opzichte van vorig jaar is maar met €169.325 afgenomen en het bereik is zelfs toegenomen met 185,1 miljoen. De berichten gingen voornamelijk over de alternatieven die werden geboden in tijden van corona.’

Media-aandacht tentoonstellingen

In 2020 kreeg de tentoonstelling van Chantal Akerman de meeste aandacht, in totaal 99 artikelen. Dit leverde een advertentiewaarde op van €418.519 en een bereik van 13.303.123.

De tentoonstelling van Francis Alÿs leverde 59 nieuwsberichten op. Dit zorgde voor een advertentiewaarde van €141.359 en een bereik van 2.843.866. *Trembling Landscapes* leverde tweeëntwintig nieuwsberichten op met een advertentiewaarde van €42.193 met een bereik van 1.002.909

Media-aandacht film

Van alle filmvoorstellingen kreeg *Total Recall* (Paul Verhoeven) de meeste aandacht met negen- en veertig nieuwsberichten, een advertentiewaarde van € 103.164 en een bereik van 8.731.398.

Do the Right Thing (Spike Lee) leverde met minder nieuwsberichten een hogere advertentiewaarde op: € 142.739, en een bereik van 2.078.685.

The Brilliant Biograph (Eye-collectie) leverde een advertentiewaarde van €100.901 en een bereik van 5.306.349 op.

Media-aandacht filmprogramma's

In 2020 kreeg *Back Light* de meeste aandacht, in totaal eenennegentig artikelen. Dit leverde een advertentiewaarde op van €316.128 en een bereik van 4.998.613

Women Make Film leverde dertig nieuwsberichten op. Dit zorgde voor een advertentiewaarde van €77.808 en een bereik van 925.276.

Videograms of a Nation kreeg aandacht in dertien nieuwsberichten, resulterend in een advertentiewaarde van € 24.575 en een bereik van 837.191.

Media-aandacht reeksen

Van de reeksen heeft *Previously Unreleased* een waarde opgeleverd van € 22.064 met een bereik van 735.932. De *Kijk van Koolhoven* was goed voor € 56.269 waarde met een bereik van 600.102.

Van de overige onderwerpen heeft *Traveling While Black* de meeste aandacht gekregen.

Zesenzestig berichten en een waarde van € 93.109 en een bereik van 2.934.762.

De Europese Dag van de Korte Film leverde een stuk minder nieuwsberichten op, maar wel een hogere waarde, namelijk € 103.18 en een bereik van 16.096.546.

De Morgen
Date: 05.06.2020
Page: 11.54
Periodicity: Daily
Circulation: 48761
Audience: 294000
Size: 1 150 cm²

Eindelijk grote expo over Belgische cineaste Chantal Akerman (1980-2015)

Ode aan de pionier van de slow cinema

Een museum Eye in Amsterdam heropent met een overzicht van de Belgische Chantal Akerman. Ze was een pionier van de slow cinema en de feministische film.

De Standaard
Date: 15.06.2020
Page: D 062-3
Periodicity: Daily
Circulation: 83394
Audience: 409900
Size: 304 cm²

Hoog tijd om de tijd te nemen voor Chantal Akerman

RECENSIE EXPO: Een expo duikt in de video-installaties van Chantal Akerman. De Belgische wordt aanbeden in de hele wereld, maar is te weinig bekend in eigen land.

**EXPLOITATIE-
RESULTAAT
EN FINANCIËLE
POSITIE**

**EXPLOITATIE-
RESULTAAT
EN FINANCIËLE
POSITIE**

Exploitatieresultaat en financiële positie

De exploitatie over 2020 laat – gezien de coronaperikelen – een onverwacht resultaat zien. Het resultaat bedraagt € 632.173 in de plus, terwijl een verlies van € 235.000 was begroot én door de coronacrisis aanzienlijk minder opbrengsten zijn gegenereerd. Dat het resultaat per saldo toch positief is, heeft een aantal oorzaken.

Van het ministerie van OCW is een extra ondersteuning van € 2,7 miljoen ontvangen. Dit bedrag dekt in grote lijnen de achteruitgang in de begrote opbrengsten (zie hiervoor ook de jaarrekening). Daarnaast heeft Eye niet alleen minder opbrengsten ontvangen, maar ook minder uitgaven gedaan. Zo zijn er lagere kosten als direct gevolg van de lagere omzet (bv. inkoop winkel, afdracht filmrecepte). Daarnaast zijn er ook minder uitgaven geweest als gevolg van afgelaste activiteiten.

Er zijn bijvoorbeeld maar twee tentoonstellingen geheel ten laste van 2020 gekomen, daar waar er vier begroot waren. Ook zijn er minder filmprogramma's en educatieve activiteiten gerealiseerd, zijn er nauwelijks reiskosten gemaakt, et cetera.

Verantwoording aanvullende subsidie RAOCCC

Door OCW is in 2020 een aanvullende subsidie verstrekt met als doel om de inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis voor een deel op te vangen.

De hoogte van de subsidie is berekend door 45% van de gemiddelde eigen inkomsten over de jaren 2017 en 2018 te verminderen met 25% van de algemene reserve dd. 31 december 2018. Op basis daarvan heeft Eye een bijdrage van € 2.738.600 ontvangen.

In de jaren 2017 en 2018 bedroegen de eigen inkomsten van Eye gemiddeld € 7.357.277. In 2020 bedroegen de eigen inkomsten € 3.306.687. De totale inkomstenderving t.o.v. het gemiddelde van de referentie jaren is daarmee € 4.050.590, waarmee de aanvullende subsidie geheel is besteed.

Ook in vergelijking met de eigen inkomsten ad € 6.699.245 in het vorige boekjaar 2019, is de aanvullende subsidie volledig opgegaan in de inkomstenderving van € 3.392.558.

Overige financiële ondersteuning inzake corona

Al snel na de ingang van de corona maatregelen kwam de rijksoverheid met de NOW regeling, waarin via het UWV een tegemoetkoming in de loonkosten kon worden verkregen, indien sprake was van een omzetverlies van meer dan 20% over de referentieperiode. Eye heeft in eerste instantie een beroep gedaan op deze regeling en een voorschot ontvangen. Na de toekenning van de subsidie RAOCCC bleek, na enige tijd, dat deze bijdrage mee diende te worden gerekend bij de bepaling van het omzetverlies. Eye voldeed daarmee niet meer aan de voorwaarden voor toekenning van de NOW en heeft het voorschot inmiddels terugbetaald aan het UWV.

Vanwege de ontvangen RAOCCC subsidie heeft Eye geen beroep kunnen doen op financiële bijdragen uit andere regelingen van de rijksoverheid, de gemeente Amsterdam of publieke fondsen. Eye heeft geen beroep hoeven te doen op de mogelijkheid tot uitstel van betaling van belastingen en andere vergelijkbare regelingen, omdat de liquiditeitspositie daar geen aanleiding toef.

Van het resultaat heeft Eye € 275.000 ondergebracht in een bestemmingsreserve '75-jarig jubileum Eye', welk jubileum in 2021 gevierd wordt.

Vanwege de Covid-19-pandemie is deze viering versoberd. Binnen het jubileumprogramma, dat een jaar lang duurt, worden, aansluitend op bestaande programmering, voor alle doelgroepen van Eye activiteiten georganiseerd.

Van het gereserveerde bedrag gaat een groot gedeelte naar de realisatie van de tentoonstelling *Vive le cinéma!*.

Deze tentoonstelling is niet alleen ter ere van ons eigen jubileum, maar ook van de 50ste verjaardag van IFFR. Geheel in de geest van Eye en dit festival, is aan vijf filmmakers opdracht gegeven om nieuwe installaties te creëren die in Eye worden tentoongesteld.

Daarnaast is € 507.105 toegevoegd aan een bestemmingsreserve

Te verwachten verlies i.v.m. corona 2021.

Eye heeft een aangepaste meerjarenbegroting 2021-2024 opgesteld, waarin de verwachtingen zijn aangepast ten aanzien van publieks- en zakelijke inkomsten voor 2021 evenals het langere termijn effect op de bijdragen van zakelijke en particuliere partners. Deze bestemmingsreserve is nodig om de begroting voor 2021 sluitend te krijgen.

In dit scenario gaat Eye er vanuit dat als gevolg van lockdowns en beperkende maatregelen in 2021 gemiddeld de helft van de publieksinkomsten en éénderde van de zakelijke inkomsten wordt gehaald. Daarbij is rekening gehouden met de extra subsidie uit het tweede steunpakket voor de cultuursector dat voor het eerste half jaar van 2021 is vastgesteld. In deze begroting wordt er tevens vanuit gegaan dat eind 2024 een kwart van de reserve ultimo 2019 is ingezet ter dekking van het exploitatietekort.

In het scenario dat de inkomsten door de maatregelen in 2021 of de jaren daarna nog lager uitvallen, gaat Eye ervanuit dat verdere steunmaatregelen van de overheid te verwachten zijn en dat tegelijkertijd een groter deel van de eigen algemene reserve zal moeten worden ingezet.

Het scenario dat de inkomsten beter uitvallen dan in de bijgestelde begroting, is op basis van de stand van zaken ten tijde van het schrijven van dit stuk, al bijna niet meer relevant te noemen.

Eye beschikt momenteel over een ruim voldoende liquiditeit. Deze is toereikend in bovengenoemde scenario's. Eye monitort de liquiditeitspositie met grote regelmaat.

Zakelijke activiteiten

De Eye Shop, Eye Bar Restaurant en de afdeling Sales & Events kenden in 2020 een veelbelovende start. De coronamaatregelen vanaf 12 maart hebben op de omzet van de zakelijke activiteiten een groter effect gehad dan op de ticketverkoop voor culturele activiteiten.

Ten opzichte van de begroting was er een daling van ruim 60% van de omzet, ten opzichte van het resultaat 2019 zelfs 64%. Ter vergelijking, voor de culturele activiteiten was dit 44%, respectievelijk 50%. De oorzaken van deze grotere daling liggen onder meer in het feit dat de horeca door het jaar heen meer beperkingen opgelegd heeft gekregen, het wegblijven van zowel buitenlandse toeristen als dagjesmensen in de shop en de zeer beperkte mogelijkheden voor het bedrijfsleven en culturele partners om evenementen te organiseren.

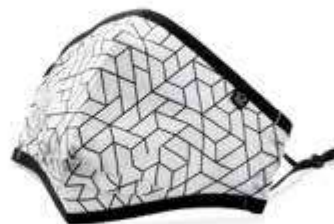
Eye Shop

Eind februari, nog voor de eerste lockdown, nam de shop al het initiatief om te gaan samenwerken met [Dutchmuseumgiftshop.nl](https://dutchmuseumgiftshop.nl). Eye heeft zich hier als een van de eerste musea bij aangesloten en gaf daarmee de aftrap voor deze nieuwe webwinkel, waaraan inmiddels vele Nederlandse musea meedoen. Door producten van alle musea onder één dak aan te bieden en door gezamenlijke marketing profiteren de musea van elkaars online bezoek. Zowel Nederlandse liefhebbers als buitenlandse toeristen kunnen er terecht.

Het initiatief bleek juist getimed. Tijdens de eerste sluitingsperiode was er voldoende tijd om de webshop goed op te zetten, zodat deze versneld ingezet kon worden met producten die aansloten op de eerstvolgende tentoonstelling.

Online verkoop staat vaak niet hoog op de prioriteitenlijst van musea, die zich vooral richten op hun kerntaken. Maar juist in tijden van een lockdown en beperkt bezoek kan een webshop inkomsten en aandacht genereren. Het blijft belangrijk via sociale media en nieuwsbrieven het publiek ervan te doordringen dat het museum nog bereikbaar is. In het begin van de pandemie ontwikkelde de shop ook het Eye-mondkapje, dat door de gebruikers als zeer prettig wordt ervaren.

Eye mondkapje, te koop in Eye Shop

Varia

Bij de Vakjuryprijs van 'Het Product van het Jaar 2020'-verkiezing van MKB Amsterdam is Eye op de tweede plaats geëindigd.

Dutch Museum Gift Shop is genomineerd voor een 'Big Improvement Day (BID) Positivity Award' in de categorie Meest Positieve Bedrijf. Uitslag in april 2021. Mensen en bedrijven die ook in coronatijd voor positieve initiatieven zorgen, maken kans op deze prijs.

Sales & Events

Bij aanvang van het jaar stonden meer boekingen voor de rest van jaar gepland dan ooit tevoren, onder meer een aantal grote congressen, internationale evenementen en een aantal activiteiten gedurende SAIL Amsterdam.

Vanaf eind februari kwamen, als gevolg van het snel opkomende coronavirus, reeds de eerste annuleringen binnen voor internationale evenementen. Al gauw volgde de Nederlandse markt. De interpretatie van annuleringsvoorwaarden en het verschuiven van boekingen leidde soms tot moeilijke gesprekken met klanten. Na ingang van de volledige lockdown kwamen alle nog resterende boekingen noodgedwongen te vervallen.

Ook na de voorzichtige heropening van het museum, begin juni na de eerste lockdownperiode, konden nog steeds geen evenementen plaatsvinden. In juli werd het beleid iets versoepeld en kon Eye samenkomsten tot 100 personen organiseren. Maar vanwege de onzekere tijden was er op dat moment vanuit de markt al geen behoefte meer aan evenementlocaties.

De zomer is gebruikt om bij de klant het vertrouwen te herwinnen. In oktober werd het aantal aanwezige personen alweer van 100 naar 30 personen verlaagd. Dit zorgde voor een nieuwe stroom annuleringen. Ook mocht catering geen onderdeel meer zijn van een event, wat de mogelijkheden nog verder beperkte. De tweede lockdown maakte een definitief einde aan alle mogelijkheden.

Nog meer dan anders, is het in coronatijd belangrijk om als locatie zichtbaar te blijven in de markt. Met nieuwsbrieven, blogs, deelname aan een online locatiedag en het lidmaatschap van Unique Venues of Amsterdam proberen we Eye op een positieve manier *in the picture* te houden en het contact met leveranciers, opdrachtgevers en andere locaties te onderhouden.

Als gevolg van corona is de trend ontstaan om evenementen online te organiseren. In de loop van het jaar zijn de technische mogelijkheden die Eye hiervoor heeft, steeds beter geworden. Eind 2020 hebben we daardoor verschillende online events kunnen organiseren. Het *unique selling point* van ons pand, de ligging en het uitzicht, zijn bij online evenementen van beperkte meerwaarde. Ook is er veel concurrentie van studio's in Amsterdam en omgeving die meer ervaring hebben op het gebied van online evenementen en hun services goedkoper kunnen aanbieden door de reeds aanwezige infrastructuur, personeel en techniek. Eye hoopt daarom dat vanaf het najaar 2021 weer live, dan wel hybride evenementen georganiseerd kunnen worden voor grotere groepen.

Varia

Tijdens de jaarlijkse Nieuwjaarsborrel in januari 2020 ontving Eye een recordaantal gasten uit de filmwereld.

Als onderdeel van de Amsterdam Fashion Week in september was Eye het podium voor de modeshow van het Belgische modehuis Natan.

Door het wegvallen van de gebruikelijke markten als gevolg van de coronacrisis ontstond er de mogelijkheid om andersoortige samenwerkingen aan te gaan. Zo vinden in Eye opnames plaats voor het tv-programma *First Dates*, zijn we de vaste locatie voor filmgerelateerde opleidingen als FAAM en Script Academy, en hebben diverse scholen in Eye lesgegeven en andere activiteiten voor leerlingen gehouden.

Het aantal shoots, waarbij het museumgebouw al decor functioneert, was hoger dan ooit tevoren.

Eye Bar Restaurant

Ook de omzet van het restaurant daalde sterk door de lockdowns en de daarbij behorende beperkingen in bezoekersaantallen; ook in de tussenliggende perioden.

Tijdens de tweede lockdown is begonnen met de verkoop van gerechten, maaltijden of een borreltas. Er kan besteld worden van donderdag tot en met zaterdag en de bestelling kan worden afgehaald of bezorgd. De borreltas kan ook besteld worden in combinatie met een Picl-voucher voor een film die anders in Eye zou draaien. De belangstelling hiervoor kreeg een enorme boost na de zeer positieve recensie 'een luxe maar toegankelijk diner met film' in NRC Handelsblad van 30 december.

Reflectie meerjaren onderhoudsplan

Met ingang van 2019 zijn de kosten van het museumgebouw onder de Erfgoedwet komen te vallen. In het kader hiervan moet eens in de vier jaar het meerjaren onderhoudsplan geactualiseerd worden. De laatste update heeft in het najaar van 2019 plaatsgevonden. Daarbij is tevens een conditiemeting (NEN 2767) uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat het gebouw in goede tot uitstekende staat van onderhoud verkeert. Dit met uitzondering van een enkel element waarvan de staat als redelijk is gekwalificeerd. De onderdelen die volgens de meting aandacht behoeven, waren bij Eye reeds bekend en stonden al in de planning of zijn inmiddels opgepakt. In 2020 heeft geen periodiek groot onderhoud plaatsgevonden.

Risicomanagement

In dit hoofdstuk zijn de meest relevante risico's beknopt beschreven, evenals de mate waarin Eye bereid is deze risico's te nemen en de maatregelen die Eye ter beheersing daarvan genomen heeft.

Corona

Tijdens het schrijven van deze paragraaf vorig jaar maart, was de coronacrisis in Nederland net begonnen. Eye, een groot deel van Nederland en de rest van de wereld werden destijds voor onbepaalde tijd middels lockdowns platgelegd vanwege de pandemie.

Twee dingen waren op dat moment al wel duidelijk. Het buffervermogen kan in dit soort uitzonderlijke omstandigheden nooit voldoende zijn om de continuïteit langdurig te waarborgen. En in dergelijke gevallen zal de (Rijks)overheid ondersteunende maatregelen (moeten) nemen om te voorkomen dat culturele organisaties zoals Eye hieraan ten gronde gaan.

Inmiddels is de tweede steunmaatregel voor de cultuursector, voor het eerste half jaar van 2021, al vastgesteld. Door onder meer de Museumvereniging, Kunsten '92 en de NVBF wordt met het ministerie gesproken over een mogelijk vervolg hierop, omdat de verwachting is dat de gevolgen van de crisis nog tot ver in de tweede helft van 2021 merkbaar zullen zijn.

Eye heeft inmiddels een aangepaste meerjarenbegroting 2021-2024 aan OCW gestuurd. Hierin zijn niet alleen de verwachtingen ten aanzien van publieks- en zakelijke inkomsten voor 2021 aangepast, maar ook de gevolgen voor de langere termijn meegenomen op de (lagere) sponsorbijdragen van zakelijke en particuliere partners.

Het is voor iedereen koffiedikkijken wanneer de pandemie voorbij zal zijn. Daar bovenop is het ook moeilijk te voorspellen of, en in welke mate bezoekers de weg naar het museum weer zullen terugvinden. Waarbij de (internationale) toeristen met mogelijk langdurige reisbeperkingen een aparte categorie vormen. Schrijver Bas Heijne voorspelde in zijn toespraak tijdens de digitale nieuwjaarsborrel van de Museumvereniging dat er na de coronacrisis een enorme toeloop naar musea zal ontstaan door de honger naar betekenisvol museumbezoek. Ook dat is natuurlijk een mogelijk scenario. Voorlopig houden we ons voor 2022 en verder aan deze voorspelling vast.

Strategische risico's

Het beleidskader voor de activiteiten is neergelegd in de opeenvolgende meerjarenbeleidsplannen, die als basis dienen voor de aanvraag voor de basisinfrastructuursubsidies (BIS) van het Rijk en het Kunstenplan van de Gemeente Amsterdam. Binnen de Eye Raad (ER) vindt interne afstemming plaats van de culturele activiteiten op middellange termijn. Het Management Team (MT) stuurt op bezoekerstargets en financiële resultaten en stelt de budgetten vast. Daarnaast monitort het MT zaken als publieksbereik, reacties in de media en van peer-groepen/stakeholders en publiek, en de toepassing van de drie codes. Eye beschikt over een Collectiebeleidsplan 2018-2021 dat periodiek wordt geactualiseerd.

Een belangrijke risicofactor voor het succesvol kunnen realiseren van de beleidsvoornemens is de (landelijke) politieke besluitvorming, omdat de subsidie van de Rijksoverheid meer dan de helft van de begroting dekt. De ontwikkelingen na de verkiezingen van 2010 (bezuinigingen op kunst en cultuur) hebben afdoende duidelijk gemaakt dat de situatie snel kan omslaan. Eye heeft geen directe invloed op deze besluitvorming, maar onderhoudt hechte relaties met beleidsambtenaren, cultuurwoordvoerders van politieke partijen, de Raad voor Cultuur en belangen- en beroepsverenigingen en voorziet deze partijen actief van relevante informatie.

De subsidietoezeggingen voor de komende jaren bieden Eye zekerheid van langjarige financiering, maar tegelijkertijd is ook het moeilijker geworden dan voorheen om, boven de niveaus die in de respectievelijke regelingen zijn genoemd, extra structurele middelen te verwerven.

Het is voor Eye van belang om te blijven investeren, niet alleen ter vervanging van inventaris die het eind van de levensduur heeft bereikt, maar ook om technologische ontwikkelingen te kunnen blijven volgen. Hierbij valt onder meer te denken aan projectie, archivering van digitale films en filmdigitalisering. De grote investeringen die gedaan zijn bij de ingebruikname van de nieuwe gebouwen zijn voor een aanzienlijk deel gefinancierd vanuit incidentele middelen, die niet opnieuw ter beschikking staan. Het reguliere jaarlijkse investeringsbudget is beperkt. Voor investeringen die dit budget te boven gaan, zal wederom incidentele ondersteuning moeten worden gezocht, bijvoorbeeld door het werven van bijdragen van private fondsen, dan wel via *barthers* met zakelijke partners.

Operationele risico's

Personeel

Alhoewel dat in het afgelopen jaar nauwelijks speelde, ondervindt Eye voor de coronacrisis dat de arbeidsmarkt de afgelopen jaren sterk is aangetrokken. Dit blijkt uit de vermindering van reacties op vacatures; uit het niet of nauwelijks meer toereikend zijn van de schalen uit de museum-cao bij het in dienst nemen van werknemers op functies waar op de markt veel vraag naar is; en uit de grotere moeite die het kost om jongere vrijwilligers te vinden. Daarnaast zijn door de ontwikkeling die Eye sinds 2010 heeft doorgemaakt (fusie, museumgebouw, Collectiecentrum, digitalisering) veel functies verder geprofessionaliseerd en gespecialiseerd, wat zich vertaalt in hogere functiewaardering en inschaling dan voorheen het geval was.

Eye moet de benodigde financiële ruimte ter dekking van de kosten van bovengenoemde ontwikkelingen en van de cao-stijgingen (die slechts ten dele gedekt worden door de loonindexatie van de rijks-subsidie) vinden binnen de eigen exploitatie. Door deze ontwikkelingen neemt het aandeel van de personeelslasten in de totale lasten verder toe. Hierdoor resteert geen ruimte meer voor verhoging van de materiële activiteitenbudgetten en/of voor nieuwe, innovatieve activiteiten.

De hoogte van de personeelsformatie staat continu onder druk. Twee jaar geleden, na de verlaging van de structurele lasten door de aankoop van het museumgebouw, is er beperkt ruimte geweest om de formatie structureel uit te breiden op de afdelingen waar de werkdruk het grootst was. Op verschillende afdelingen bestaat nog steeds de wens om de formatie uit te breiden. Dit ten einde de werkdruk te verlagen, dan wel ten behoeve van activiteiten waar nu nog geen of niet voldoende personeel voor is. Omdat er een relatie bestaat tussen (langdurig) hoge werkdruk en oplopend ziekteverzuim is dit een reële risicofactor. Omdat het aannemen van extra personeel niet mogelijk is, betekent dat in het MT regelmatig afgewogen keuzes moeten worden gemaakt om de werkdruk tot een acceptabel niveau te beperken.

Bezoek

Voor het bezoekersbereik van de tentoonstellingen en filmprogrammering zijn targets vastgesteld (die van zelfsprekend in deze coronajaren niet gehaald worden). Deze targets zijn gebaseerd op ervaringscijfers van de afgelopen jaren. De targets zijn realistisch en tegelijkertijd behoudend.

De begrote ticketinkomsten zijn van deze targets afgeleid. Eye programmeert echter niet op basis van potentieel bereik van een film of tentoonstelling, maar op basis van artistiek inhoudelijke keuzes.

Door de grote variëteit in het aanbod van programma's (jaarlijks zijn er vier wisselende tentoonstellingen en worden er in themaprogramma's, reeksen of als losse film ca. 800 filmtitels geprogrammeerd) is Eye niet afhankelijk van *blockbusters* om de jaargetarget te halen. Door deze spreiding in het aanbod is het voor Eye mogelijk om, met behoud van voldoende bezoek én financieel resultaat, artistiek onderscheidend en risicovol te programmeren.

Het aanbod van de door Eye georganiseerde activiteiten (die inkomsten genereren) is zeer divers en richt zich op een breed publiek (cultureel geïnteresseerden, film liefhebbers, binnen- en buitenlandse toeristen) en op professionals (nationale en internationale filmindustrie, onderwijsinstellingen, studenten, filmvertoners, bedrijven). Met name in Amsterdam is het concurrerende aanbod op alle terreinen groot. Eye houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen via informatie uit relevante benchmarks (zoals die van Brand Consultancy, Bioscoopmonitor en de Museummonitor) en neemt deel aan relevante museale en filmnetwerken (bijvoorbeeld Amsterdam Marketing, ACI, Amsterdam Filmtheater Overleg, Netwerk Filmeducatie, Cineville, DAFF branche- en beroepsverenigingen op het gebied van film).

Eye heeft, door een kwalitatief hoogstaand aanbod te leveren en dit goed te marketen, zelf een grote invloed op de afname van de aangeboden diensten. Andere risico's die daarop van invloed kunnen zijn (bijvoorbeeld economische of geopolitieke ontwikkelingen) liggen geheel buiten de invloedssfeer van Eye. Wel is in de afgelopen jaren gebleken dat het film- en museumbezoek niet negatief beïnvloed is geweest door de recente economische crisis. Het Management Team ontvangt wekelijks een overzicht van de bezoekcijfers en bespreekt deze maandelijks in de vergadering.

Digitale data

Niet alleen zijn alle ondersteunende processen binnen Eye digitaal, dat geldt ook in toenemende mate voor het primaire proces rond de collectie. Eye heeft sinds 2017 een eigen digitaal archief waarin de gedigitaliseerde films uit de collectie, evenals de *digital born* nieuwe aanwinsten, zijn opgenomen. Via dit archiefsysteem loopt ook het hergebruik van de digitale collectie (presentatie en uitlevering van fragmenten). Om de risico's van dataverlies en datacorruptie te beperken heeft Eye procedures opgesteld met betrekking tot de beveiliging tegen cybercriminaliteit en menselijke fouten. In 2020 is het project *Core Trust Seal* gestart, waarin Eye dit keurmerk gaat aanvragen dat specifiek is ontwikkeld voor digitale archieven. Naar verwachting wordt dit in 2021 afgerond.

Cybercriminaliteit

Om de risico's van cybercriminaliteit zoveel mogelijk te beperken heeft Eye, naast de gebruikelijke maatregelen (virusscanner, firewall, spamfilter, periodieke wachtwoordwijziging) ook extra procedures opgesteld. Zo wordt er dagelijks een back-up gemaakt, gericht op *full recovery*. De back-upmedia worden voor de veiligheid op een andere locatie bewaard dan waar de brondata zich bevinden. Minimaal eens per jaar wordt er een *disaster recovery test* gedaan.

Er is een procedure ten aanzien van ransomware-aanvallen waardoor het risico op verlies van data en arbeidsuren tot een minimum zijn teruggebracht. De ICT-afdeling voert jaarlijks een test uit, waarbij medewerkers een schijnbare *phishing* e-mail ontvangen die bijna niet van echt te onderscheiden is. Getest wordt of medewerkers op de link in deze mail klikken of dat de mail gemeld wordt bij de ICT-afdeling (dit komt overigens vaker voor dan het klikken op de link). Medewerkers die op de link klikken, komen op een pagina met informatie over de risico's van dit soort e-mails.

De *security awareness* van medewerkers wordt verhoogd door hen regelmatig via intranet en e-mail te informeren over de digitale risico's. Volgens de Eye-gedragsregels worden medewerkers geacht privémail en zakelijke mail te scheiden en voor zakelijke doeleinden alleen vertrouwde websites te bezoeken, dit om de risico's op besmetting te verkleinen.

Over de voorgenomen uitvoering van een penetratietest is met diverse externe dienstverleners gesproken, maar dit heeft nog niet tot een opdracht geleid. Een dergelijke penetratietest richt zich niet alleen op de ICT-infrastructuur, maar ook op *social engineering*, met het doel inzicht te geven in de digitale kwetsbaarheid van de organisatie van Eye.

Fysieke omstandigheden collectie

Het bestaansrecht van Eye wordt ontleend aan de collectie. Het is van eminent belang dat de collectie in goede staat blijft. Om fysiek verval van de analoge collectie te voorkomen is nagenoeg de hele collectie sinds 2016 in het nieuwe Collectiecentrum opgeslagen onder klimatologisch optimale omstandigheden. Uitzondering hierop vormt de brandgevaarlijke collectie nitraatfilms, die is opgeslagen in diverse bunkers in de duinen. De bewaaromstandigheden zijn daar suboptimaal. Op korte termijn wil Eye maatregelen nemen om deze bewaaromstandigheden te verbeteren en op de langere termijn hoopt Eye een nieuwe nitraatopslag met optimale omstandigheden te kunnen realiseren. Voor beide trajecten is Eye in overleg met het Rijk.

De nitraatcollectie wordt in een cyclus van drie jaar gecontroleerd op materiaalverval. De digitale collectie wordt doorlopend gemonitord.

Het Collectiecentrum is voorzien van de vereiste inbraakwerende voorzieningen, een inbraak-detectiesysteem en branddetectie. Samen met een extern adviseur is een collectiecalamiteitenplan opgesteld. De update van dit plan is nagenoeg afgerond.

Momenteel liggen er in het Collectiecentrum van Eye enkele honderden blikken acetaat die zijn aangetast met het zogenaamde vinegar-syndroom. Het vinegar-syndroom is voor filmmusea overal ter wereld een probleem waarvan oorzaak noch oplossing bekend zijn. Eye beschikt niet over voldoende budget om al deze blikken analoog te kopiëren en/of te digitaliseren en heeft er daarom voor gekozen reeds aangetaste blikken in het sub-zero depot op te slaan en daarmee (letterlijk) het probleem 'te bevriezen'.

Analoge kennis, vaardigheden en apparatuur

De collectie van Eye is en blijft in belangrijke mate analoog. Het is daarom van groot belang dat analoge kennis, vaardigheden en apparatuur blijven bestaan.

Doordat de bioscoopwereld zo goed als volledig is gedigitaliseerd, komt het gebruik van analoge apparatuur voornamelijk nog voor in filmmusea en -archieven. Door het wegvallen van de vraag naar nieuwe projectoren en onderdelen worden deze niet meer geproduceerd. Eye is nu bezig om waar mogelijk reserveonderdelen op voorraad te kopen om in de toekomst onderdelen te kunnen vervangen.

Voorheen werd door de bioscooporganisatie NVBF een vakopleiding voor operateurs verzorgd. Deze is komen te vervallen. Door de digitalisering van de bioscopen zijn er weliswaar nog veel voormalige operateurs beschikbaar, maar deze beschikken vaak niet over kennis van de digitale technieken die voor het projecteren in Eye ook nodig is. Daarom is Eye inmiddels gestart met het invullen van vacatures met kandidaten die digitaal zijn geschoold om deze vervolgens intern door eigen medewerkers verder op te leiden voor analoge projectie.

Ook de kennis over het onderhoud van analoge apparatuur (niet alleen projectoren, maar ook viewingtafels) en over de *handling* van analoge films wordt steeds schaarser. Eye is aan het onderzoeken hoe dit kan worden opgevangen.

Tot slot wordt ook de kennis over het analoge restauratietraject (materiaal-technische kennis en kennis over fotochemische duplicering en ontwikkeling) steeds schaarser. In Nederland is die kennis alleen nog aanwezig bij Eye en bij het filmlaboratorium van Haghefilm. Wereldwijd is het aantal laboratoria sterk afgenomen. Eye werkt met een aantal van deze laboratoria nauw samen. Samen met Haghefilm wordt sinds 2018 een *traineeship* aangeboden met als doel kennis over analoge restauratie over te dragen aan een nieuwe generatie.

Financiële risico's

Eye heeft een algemene exploitatiereserve om in de toekomst tegenvallers te kunnen opvangen en een bestemmingsreserve die een deel van de afschrijvingen van de investeringen dekt die voor de inrichting van de twee panden zijn gedaan. Voor de aankoop van het museumgebouw heeft Eye een hypotheek met een looptijd van 30 jaar afgesloten bij het Rijk en een vierjarige lening bij de Triodosbank (die is afgelost in 2020). De rente over deze leningen is voor de gehele looptijd vastgelegd.

Voor de financiering van de lopende activiteiten hoeft Eye geen gebruik te maken van een kredietfaciliteit, aangezien de eigen liquiditeit toereikend is. Eye heeft een liquiditeitsbegroting die regelmatig geactualiseerd wordt. De activiteiten en daaruit voortvloeiende baten en lasten zijn gelijkmatig over het jaar verspreid. De subsidies, die meer dan de helft van de baten uitmaken, worden per kwartaal op een vast moment uitbetaald. Eye is voor de huurbetaling (van het Collectiecentrum) overeengekomen dat deze pas na de reguliere ontvangstdata van de subsidies verplicht is.

De verzekeringsportefeuille is toereikend samengesteld voor de risico's die Eye loopt. De portefeuille wordt jaarlijks getoetst, of zoveel vaker als nodig is, in samenwerking met een externe assurantieadviseur. Opgemerkt dient te worden dat het voor bepaalde risico's steeds moeilijker wordt een verzekeraar te vinden die tegen redelijke premies een polis wil afsluiten.

Het verbeteren van de interne processen is een continue aangelegenheid. Sinds het boekjaar 2018 voert accountantskantoor Mazars de externe controle uit. In hun managementrapportages adviseren zij Eye over de verbetering van processen en de aanscherping van het financiële beleid. De aandachtspunten betreffen onder andere het documenteren van bestaande controles en de aanscherping van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Eye neemt deze adviezen ter harte en heeft reeds een deel ervan in 2019 en 2020 kunnen uitvoeren.

Mazars zag in 2020 geen reden voor extra aanbevelingen en/of opmerkingen ten aanzien van de bedrijfsvoering en controleprocedures, voor zover deze van belang (kunnen) zijn voor het oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

**GOVERNANCE
CODE CULTUUR**

**CODE DIVERSITEIT
& INCLUSIE**

FAIR PRACTICE CODE

**GOVERNANCE
CODE CULTUUR**

**CODE DIVERSITEIT
& INCLUSIE**

Governance Code Cultuur

Eye onderschrijft de Governance Code Cultuur en ziet er actief op toe dat de organisatie de principes van de code toepast.

Bestuursmodel

De stichting kent het Raad van Toezicht-model met bestuur/directie (hierna: bestuur).

Bestuur

Het bestuur bestaat statutair uit een eenhoofdige directie (Sandra den Hamer) en is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur stelt in de vierjaarlijkse beleidsnota de missie en visie van de instelling voor de betreffende periode vast. In zowel de beleidsnota (OCW BIS) als in de jaarplannen (OCW Erfgoedwet) zijn de uitkomsten meegewogen van diverse publieksonderzoeken, en van speciaal voor dit doel georganiseerde bijeenkomsten met nationale en internationale experts en stakeholders.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en in het bijzonder voor de vervulling van de wettelijke taken die verbonden zijn aan overheidssubsidiëring. De organisatie kent een op de instelling toegesneden systeem voor risicobeheersing en interne controle. De accountant toetst de interne risicobeheersingsmaatregelen, alsmede het interne controlesysteem en rapporteert hierover aan het bestuur en de Raad van Toezicht (hierna: Raad).

Het bestuur meldt alle nevenfuncties aan de Raad (zie verder). Als uitgangspunt geldt dat voorafgaande toestemming is vereist bij betaalde nevenfuncties en bij onbetaalde nevenfuncties met een potentieel tegenstrijdig belang.

Bestuur en Raad

In reglementen voor de Raad en het bestuur zijn de respectievelijke taken en bevoegdheden vastgelegd, alsmede de onderlinge samenhang en de onderlinge taakverdeling en werkverdeling tussen bestuur en de Raad. In het Treasury- en Financieringsstatuut zijn de verantwoordelijkheden vastgelegd met betrekking tot inkomende en uitgaande geldstromen en de hieraan verbonden risico's.

Raad van Toezicht

Er is een rooster van aftreden. Het is statutair mogelijk om als lid van de Raad voor drie termijnen van drie jaar benoemd te worden.

Rooster van aan- en aftreden

Naam leden	Aanvang	2e termijn	3e termijn
Alexander Rinnooy Kan	02-10-2012	02-10-2015	02-10-2018
Siebe van Elsloo	02-10-2012	02-10-2015	02-10-2018
Caroline Princen	02-10-2012	02-10-2015	02-10-2018
Lex ter Braak	11-12-2015	11-12-2018	11-12-2021
Marc van Warmerdam	13-12-2018	13-12-2021	
Gunay Uslu	01-01-2019	01-01-2022	
Chafina Bendahman	03-02-2020	03-02-2023	

v.l.n.r.: Alexander Rinnooy Kan, Siebe van Elsloo, Caroline Princen, Lex ter Braak, Marc van Warmerdam, Gunay Uslu en Chafina Bendahman

Sinds 14 december 2020 loopt Guinevere Ras als trainee mee met de Raad. Dit in het kader van het programma *Divers en Inclusief aan de Top*. Een programma dat wordt uitgevoerd door Binoq Atana in opdracht van en in samenwerking met de gemeente Amsterdam.

Met dit programma biedt de culturele instelling gedurende een jaar een leerplek aan binnen de Raad van Toezicht. Zo werkt de instelling aan het diverser en inclusiever maken van de eigen organisatie en draagt het bij aan het creëren van een cultureel diverse pool van nieuwe bestuurders en toezichthouders waaruit de instelling in de toekomst kan putten. Een duurzame en gezamenlijke investering in divers talent.

Samenstelling Raad

Elk lid heeft een eigen specifieke expertise die ten dienste staat van de uitvoering van de taken van de Raad. De expertises variëren van bestuurlijke ervaring, juridisch en financiële kennis, kennis van de museale en wetenschappelijke wereld, kennis van de (inter)nationale filmsector tot het hebben van specifieke netwerken. In zijn samenstelling van de Raad is er aandacht voor diversiteit op het gebied van leeftijd, etnische en culturele achtergrond en genderidentiteit.

Bij de werving voor een nieuw lid wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan kandidaten met een aanvullend profiel op dat van de huidige leden.

Raad: Audit Commissie

De AC, bestaand uit twee leden uit de Raad, bespreekt in het bijzijn van het bestuur, voorafgaand aan een reguliere vergadering, de financiële stand van zaken en doet hiervan verslag aan de Raad. Jaarlijks bespreekt de AC met het bestuur in bijzijn van de accountant de jaarrekening en het accountantsrapport (maart) en de Management Letter (december).

Op advies van de accountant heeft Eye bij de start van crisis in kaart gebracht hoe de coronacrisis de organisatie beïnvloedt, wat de invloed is op de liquiditeitspositie van Eye en waar de mogelijke knelpunten voor het jaar 2020 liggen.

Eye voert een op de organisatie toegesneden beleid voor risicobeheersing en controle. In de jaarlijkse Management Letter staat de accountant uitvoerig stil bij de kwaliteit van deze processen.

Uit de Management Letter van accountant Mazars:

'In zijn totaliteit is geconstateerd dat er geen nieuwe bevindingen door de accountant zijn gedaan die aandacht behoeven. Een aantal punten is in 2020 opgelost en een aantal is naar tevredenheid getackeld in een apart memo Risicobeheer Financiële Administratie.

De aanbevelingen worden in de ogen van de accountant en AC gestructureerd en professioneel opgevolgd (daar waar ze niet worden opgevolgd, zal dit gemotiveerd in een overzicht voor de huidige en toekomstige directie AC worden vastgelegd). De Management Letter en het memo Risicobeheer Financiële Administratie bevestigen dat de organisatie in control is en dat er goed zicht is op welke stappen er nog gezet moeten worden.'

Beloning

Aan de leden van de Raad wordt geen beloning toegekend. Het salaris van de bestuurder is in 2020 opnieuw vastgesteld door de Raad. Dit in overeenstemming met de ervaring van de bestuurder en hetgeen maatschappelijk als aanvaardbaar wordt beschouwd en de binnen de normering van de WNT. Ook in 2020 is een functioneringsgesprek gevoerd tussen de Raad en de bestuurder. In het gesprek hebben de leden van de RvT onder meer hun waardering en dank uitgesproken voor het functioneren van bestuurder Sandra den Hamer en de organisatie.

Functioneren van de Raad

De Raad vergadert minimaal viermaal per jaar. De agenda kent een aantal vaste onderwerpen die tot het toezicht behoren, zoals: realisatie van activiteiten en monitoring van het financiële beleid.

In de decembervergadering 2019 is de begroting van het jaar 2020 vastgesteld. In de maartvergadering 2020 is het jaarverslag 2019 (bestuursverslag, jaarrekening en prestatie-verantwoording) vastgesteld. Op 7 oktober heeft de jaarlijkse overlegvergadering met de OR, in aanwezigheid van de bestuurder, plaatsgevonden.

Raad: nevenfuncties

De leden doen opgave van hun nevenfuncties. De nevenfuncties van de leden van de Raad, alsmede van de bestuurder zijn opgenomen in een bijlage bij het jaarverslag.

Code Diversiteit & Inclusie

Eye onderschrijft de *Code Diversiteit en Inclusie*.

Eye streeft ernaar om voor iedereen een toegankelijke plek te zijn, ongeacht etnische, culturele en religieuze achtergrond, genderidentiteit, leeftijd, opleidingsniveau en beperking. Eye wil een museum zijn waar iedereen zich veilig en thuis voelt.

Terugblik

Eye heeft in het (recente) verleden al diverse stappen gezet om diverser en inclusief te worden. Bij het ontwerp en de bouw van beide gebouwen is rekening gehouden met eisen ten aanzien van mindervaliden uit het Bouwbesluit.

Er is een ringleiding beschikbaar voor de programma's in de filmzalen, waardoor het geluid versterkt wordt voor slechthorenden. Via Nederlandse ondertiteling van buitenlandse films en (Engelse) ondertiteling van Nederlandse films, is het merendeel van de vertoonde films goed door doven en slechthorenden te volgen.

Bij tentoonstellingen en bijzondere evenementen bieden we rondleidingen en workshops in gebarentaal aan. Ook worden in Eye regelmatig films via audio-descriptie toegankelijk gemaakt voor blinden en slechtzienden. We houden de vinger aan de pols bij de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied.

Maatschappelijk engagement en actualiteit is een van uitgangspunten waarop het filmprogramma- en tentoonstellingsbeleid is gebaseerd. Met programma's als *Black Light*, *Women Make Film*, *Eye Shadow* en *Xtended*, en tentoonstellingen als *Trembling Landscapes*, richt Eye zich ook specifiek op jongere en op meer cultureel diverse publieksgroepen.

De afdeling Educatie bereikt met onderwijsprogramma's alle schooltypes en niveaus. Po, vo, so, vso, mbo, hbo, wo: ze komen allemaal naar Eye, of boeken een programma voor op school.

Buitenschoolse programma's voor families, jongeren en jongvolwassenen worden door *MovieZone* en *Exposed* met de doelgroep zelf vormgegeven. Zo zijn buurtambassadeurs, jongerendenktanks, jongeren social teams, en mbo-studenten betrokken bij de ontwikkeling van onder andere workshops, rondleidingen, instastories, een webserie, talentevenementen en filmprogramma's en nieuwe online activiteiten.

Een speciale Eye-brede inclusiewerkgroep heeft een ambitieus plan van aanpak voor een inclusiever museum opgesteld met meer dan 80 aanbevelingen op het gebied van Personeel, Partners, Publiek en Programmering. Dit plan van aanpak wordt de komende maanden door alle afdelingen geïmplementeerd.

Personeel

Eye vindt een inclusief personeelsbestand van groot belang. Daarom zal in 2021 een extra personeelsfunctionaris worden aangesteld die zich specifiek gaat bezighouden met een meer inclusieve werving en selectie van nieuw personeel.

Bij gelijke geschiktheid genieten kandidaten die een afdeling of team inclusiever maken de voorkeur. Bij vacatures laten we de in het verleden gestelde opleidingseis achterwege en kijken we nu naar relevante ervaring en kennis van de nieuwe collega's.

Bij afdelingen met een grotere doorstroom van personeel (publieksservice en facilitair) loopt de aanname van medewerkers met een cultureel diverse achtergrond (onder wie ook statushouders) nu al goed. Op afdelingen waar filmspecialistische kennis wordt gevraagd, is de doorstroom van per-

soneel beperkt. Op korte termijn is er geen financiële ruimte tot uitbreiding van de formatie, wel ontstaan in de komende jaren enkele vacatures door pensioenering. Wel gaat er in de toekomst op meer structurele en duurzame wijze gewerkt worden met denktanks en gastcuratoren, -programmeurs en -marketeers, om de meerstemmigheid in de programmering en communicatie te kunnen (waar)borgen.

Diversiteit en Inclusie is als onderwerp opgenomen in het meest recente medewerkerstevredenheidsonderzoek.

Toekomst

Eye heeft een interne en externe inclusieraad ingesteld die de implementatie van het plan van aanpak voor een inclusiever museum monitort en alle afdelingen, het MT en de directie van gevraagd en ongevraagd advies voorziet. In de interne inclusieraad hebben medewerkers en vrijwilligers van de afdeling Collectie, Marketing, Publieksservice en Tentoonstellingen zitting.

De leden van de externe inclusieraad zijn: Caroline Princen, Vincent van Velsen, Amal Alhaag, Jamila el Mourabet en Ashar Medina.

Alle afdelingen maken in analogie met het overkoepelende Plan van aanpak deelplannen om hun activiteiten inclusiever en meerstemmig te maken. Inclusie is inmiddels een vast onderwerp in afdelings-, managementteam-, directie-overleggen en plenaire personeelsbijeenkomsten.

Trainingen op het gebied van diversiteit en inclusie door externe experts keren jaarlijks terug en maken structureel onderdeel uit van het scholings- en personeelsbeleid van Eye.

Een aantal concrete voorbeelden

Binnen de sector Collectie zijn twee lijnen uitgezet en projectgroepen geformeerd om onderzoek te doen naar de collectievorming inclusief de hiaten in de collectie en om onderzoek te doen naar taalgebruik (in de catalogus).

In het nieuwe Collectiebeleidsplan geven wij aandacht aan:

- op gebied van personeel: komende jaren komen 4+ fte vacant door natuurlijk verloop waardoor er kansen zijn om die plekken volgens de inclusiecriteria in te vullen
- in het kader van het programma *Artist and Scholar in Residence* focussen we de komende jaren op inclusie zowel in de keuze van de artist en de scholar, als in de thema's waarmee zij zich gaan bezighouden;
- uitbreiden van (inter)nationale samenwerking met collega's, die zich al met deze thema's bezighouden (denk aan The Black Archives en Research Center for Material Culture, maar ook aan collegaarchieven in Afrika, Latijns-America, Midden-Oosten en Zuidoost-Azië voor bijvoorbeeld de Eye International Conference 2022 'Global Audiovisual Archiving: North-South Flows of Knowledge and Practices'.

In juni 2020 organiseerde MovieZone een online debat met als thema *Black Film Matters*. Het team van marketing en communicatie heeft een inclusieve schrijf- en beeldwijzer opgesteld. Bij onder andere het educatieteam is een nulmeting uitgevoerd naar hoe divers en inclusief de programma's en teams nu eigenlijk zijn.

Bij het programmateam is research (nationaal en internationaal) gedaan naar het opleiden van en ruimte maken voor nieuwe programmeurs, waarbij meerstemmigheid het uitgangspunt is.

Binnen onze jongerenprogramma's *MovieZone* en *Exposed* bieden we kansen en ruimte aan jongeren om vanuit hun eigen community programma's te maken en te presenteren, zoals met het *The Power of Images* over de impact van representatie in film. We hebben budget vrijgemaakt om bij P&O een extra medewerker aan te stellen die gaat helpen bij wervings- en selectieprocedures, het aanboren van andere netwerken en het begeleiden van nieuwe medewerkers.

Fair Practice Code

Eye onderschrijft de *Code Fair Practice* en erkent en honoreert collectieve (auteursrechtelijke en belonings)afspraken en het belang van een collectieve verantwoordelijkheid in de filmsector en is – voor zover het niet strijdig is met de toepassing van de AVG – voorstander van openheid op dit punt in zijn beleid en bedrijfsvoering.

De salariëring (inclusief het honoreren van overuren) van het personeel vindt plaats conform de museumcao en is in lijn met de WNT. Als lid van de Museumvereniging en lid van kunsten '92 is Eye mede deelnemer aan de sociale dialoog over beloningen. De beloning van kunstenaars/artiesten vindt plaats conform de richtlijnen van het Mondriaan Fonds, dan wel op basis van hun marktwaarde (bijvoorbeeld musici bij stille-filmconcerten). Deskundigen (zoals docenten filmeducatie) worden gehonoreerd conform de honoraria die hiervoor betaald worden door gelijksoortige musea.

Stagiairs ontvangen een vergoeding die eveneens in overeenstemming is met hetgeen gelijksoortige culturele instellingen betalen.

Voorts onderschrijft Eye het beleid dat inzet op realistische beloning en arbeidsvoorwaarden, groei en ontwikkeling van menselijk kapitaal. Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is wel dat de overheid voldoende middelen beschikbaar stelt om arbeid ook in de toekomst adequaat te kunnen blijven honoreren.

Bijlage: nevenfuncties leden Raad van Toezicht en bestuurder

Alexander Rinnooy Kan (voorzitter)

Voorzitter Raad van Toezicht De Balie
Voorzitter Raad van Advies Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE)
Voorzitter Wetenschappelijke en Maatschappelijke Adviesraad
Voorzitter IAR CWI InstituutsAdviesRaad
Voorzitter Maatschappelijke Adviesraad Strategisch Thema Instituties
Lid Raad van Advies Teijin, Japan
Lid College van Regenten Prof. F. de Vries Stichting
Lid Raad van Commissarissen Siemens Nederland
Voorzitter Raad van Advies Diabetesvereniging Nederland
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Manifesta
Voorzitter Stichting Avond van Wetenschap en Maatschappij
Lid Raad van Advies Kamp Amersfoort
Ambassadeur KWF Oncode
Voorzitter Raad van Toezicht Rijksmuseum Boerhaave

Chafina Bendahman

Initiatiefnemer van ROSE stories en Maya Creatives

Lex ter Braak

Geen nevenfuncties

Siebe van Elsloo

bezoldigd
Lid Raad van Bestuur/CFO Buma/Stemra (1 jan-26 aug)
CFO Temporary Works Design Group (1 sep-heden)
Directeur SvE Beheer BV (1 jan-heden)
onbezoldigd
Penningmeester Stichting Dutch Composers NOW (1 sep-heden)
Penningmeester Stichting WENDE (1 nov-heden)

Caroline Princen

Lid van Commissarissen – Ordina (april 2018-heden)
Voorzitter Raad van Toezicht – UMC Utrecht (april 2014-heden)
Voorzitter Monitoring Commissie – Talent naar de Top (jan 2016-heden)
Voorzitter Raad van Toezicht Perspectief
Bestuurslid – Stichting Steun VUmc Alzheimer-centrum (2012-2021)

Gunay Uslu

Stichting NIOD Fonds, bestuurslid
Rabobank Ledenraad, lid
Allard Pierson (UvA), Raad van Advies
Vereniging Rembrandt, adviseur
Stichting Meer Jazz, Comité van Aanbeveling
Corendon Foundation, voorzitter bestuur

Marc van Warmerdam

Directeur muziektheatergezelschap Orkater
DGA Graniet Film B.V.
Lid Raad van Toezicht Schouwburg Kunstmin, Dordrecht
Bestuurslid Stichting Louis Hartlooper, Utrecht

Sandra den Hamer, bestuurder

Voorzitter van de Executive Committee van de ACE (Association des Cinémathèques Européennes)
Lid van de Raad van Toezicht van Eurosonic Noorderslag
Jurylid Prins Claus Fonds
Bestuurslid van ICK
Bestuurslid Kunsten '92
Lid Raad van Advies van het Nederlands Film Festival
Lid Raad van Advies InScience
Lid Raad van Advies Breitner Academie